ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Ετήσια Οικονομική Έκθεση

για τη χρήση

από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2016

βάσει του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ 3
ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016 4
ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ 48
ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016 51
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ 52
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 53
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ 54
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ 55
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2016 56
1. Γενικές πληροφορίες για την Εταιρεία και τον Όμιλο 57
2. Βάση κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων 58
3. Βασικές λογιστικές αρχές 66
4. Πληροφόρηση κατά τομέα 76
5. Κόστος πωληθέντων 78
6. Έξοδα διοίκησης / διάθεσης 78
7. Άλλα έσοδα / έξοδα 78
8. Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα 79
9. Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες 79
10. Αποτελέσματα επιμέτρησης επενδύσεων σε συνδεδεμένες 80
11. Πάγια περιουσιακά στοιχεία / Επενδύσεις σε ακίνητα 80
12. Συμμετοχές σε θυγατρικές & συγγενείς 84
13. Αποθέματα 85
14. Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις 85
15. Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων 86
16. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα 87
17. Μετοχικό κεφάλαιο / Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο 87
18. Αποθεματικά 87
19. Αποτελέσματα εις νέο 88
20. Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις 88
21. Αναβαλλόμενοι φόροι και φόρος εισοδήματος 90
22. Παροχές στους εργαζόμενους / Λοιπές προβλέψεις 91
23. Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης 93
24. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις 94
25. Υποχρεώσεις σε προμηθευτές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις 94
26. Κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή 95
27. Μερίσματα 95
28. Αναπροσαρμογές κονδυλίων 95
29. Υπόλοιπα και συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη 96
30. Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις 98
31. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις / απαιτήσεις - επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές 99
32. Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων 100
33. Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία 104
34. Μεταγενέστερα γεγονότα 105
ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ 2016 107
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 3401/2005 108

Η παρούσα ετήσια οικονομική έκθεση της χρήσης 2016 συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 3556/2007 και εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ κατά τη συνεδρίαση της 12ης Απριλίου 2017.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 3556/2007)

Τα κάτωθι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.:

- Γεώργιος Κατσανεβάκης, Πρόεδρος,
- Ιωάννης Βαρδινογιάννης, Δ/νων Σύμβουλος,
- Σπυρίδων Πρωτοπαπαδάκης, Α' Αντιπρόεδρος, ορισθείς προς τούτο από το Διοικητικό Συμβούλιο

δηλώνουμε ότι, εξ όσων γνωρίζουμε:

α) οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (εταιρικές και ενοποιημένες) για τη χρήση από την 1η Ιανουαρίου 2016 έως την 31η Δεκεμβρίου 2016, οι οποίες καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσης της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε., καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, και

β) η ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Χανιά, 12 Απριλίου 2017

Ο Πρόεδρος	**Ο Διευθύνων Σύμβουλος**	**Ο Α' Αντιπρόεδρος**
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Γ. ΚΑΤΣΑΝΕΒΑΚΗΣ **Α.Δ.Τ. ΑΙ 473513**	**ΙΩΑΝΝΗΣ Ι. ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗΣ** **Α.Δ.Τ. Π 966572**	**ΣΠΥΡΙΔΩΝ Ι. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ** **Α.Δ.Τ. ΑΑ 490648**

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016

*Η παρούσα ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της **ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.** για τη χρήση από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2016 συντάχθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (άρθρα $43^{α}$, $43^{ββ}$, $107^{α}$ και 136) και είναι εναρμονισμένη με τις διατάξεις του ν. 3556/2007 και την απόφαση 7/448/11.10.2007 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Στην παρούσα έκθεση περιλαμβάνονται πληροφορίες που αφορούν στην εξέλιξη των δραστηριοτήτων του Ομίλου και της Εταιρείας, στην οικονομική κατάσταση, στα αποτελέσματα, στις σημαντικές μεταβολές και γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της χρήσης 2016. Επίσης, περιγράφονται οι σημαντικότεροι κίνδυνοι που ενδέχεται να αντιμετωπίσει η Εταιρεία στο μέλλον, η προβλεπόμενη πορεία για την τρέχουσα χρήση και αναφέρονται οι σημαντικότερες συναλλαγές μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτή μερών.*

Ι. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ

Το 2016 ο Όμιλος της ΑΝΕΚ διατήρησε την κερδοφορία του σε επίπεδο καθαρών αποτελεσμάτων, πιστοποιώντας τη σημαντική ανάκαμψη που ξεκίνησε την προηγούμενη χρήση. Η αποδοτικότερη διαχείριση πλοίων και δρομολογίων, ο εξορθολογισμός του κόστους, οι έκτακτες εκναυλώσεις και η διακύμανση των διεθνών τιμών πετρελαίου σε χαμηλότερα επίπεδα συγκριτικά με τα προηγούμενα χρόνια, ήταν οι παράγοντες που επέτρεψαν στον Όμιλο να αντισταθμίσει τις συνέπειες του γενικότερου αρνητικού οικονομικού περιβάλλοντος. Ο περιορισμός του λειτουργικού κόστους οδήγησε σε σταδιακή βελτίωση των αποτελεσμάτων κατά τις προηγούμενες χρήσεις, ενώ από το 2015 ο Όμιλος επέστρεψε σε κερδοφορία για πρώτη φορά μετά τη χρήση 2007.

Από το 2008 και μετά, η επιδείνωση του οικονομικού κλίματος, η παράταση της αβεβαιότητας και η συνεχιζόμενη ύφεση στη χώρα δημιούργησαν ένα ασφυκτικό πλαίσιο στη λειτουργία του κλάδου της ακτοπλοΐας, τόσο σε επίπεδο συρρίκνωσης της επιβατικής και εμπορευματικής κίνησης, όσο και σε επίπεδο έλλειψης ρευστότητας. Σημειώνεται ότι η συνεισφορά της ελληνικής ακτοπλοΐας στην τουριστική ανάπτυξη, στο εμπόριο και κατ' επέκταση στο ΑΕΠ της χώρας, είναι ιδιαίτερα σημαντική και ο ρόλος της κρίσιμος αφού, σε αρκετές περιπτώσεις, είναι ο μοναδικός συνδετικός κρίκος της ηπειρωτικής με τη νησιωτική Ελλάδα.

Σε λειτουργικό επίπεδο, το 2016 ο Όμιλος της ΑΝΕΚ δραστηριοποιήθηκε με ιδιόκτητα και ναυλωμένα πλοία σε γραμμές της Αδριατικής (Ανκόνα, Βενετία), της Κρήτης (Χανιά, Ηράκλειο), των Δωδεκανήσων και των Κυκλάδων. Στις Κυκλάδες και τα Δωδεκάνησα συνεχίστηκε η εκτέλεση δρομολογίων σε γραμμές δημόσιας υπηρεσίας. Στις γραμμές της Κρήτης και της Αδριατικής τα πλοία του Ομίλου συνέχισαν να εκτελούν συνδυασμένα δρομολόγια κοινοπρακτικά με πλοία της «ATTICA Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ». Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν εκναυλώσεις πλοίων της Εταιρείας στο πλαίσιο της αποδοτικότερης διαχείρισης του

στόλου.

Εκτελώντας 9% λιγότερα δρομολόγια σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, ο Όμιλος της ΑΝΕΚ το 2016, σε όλες τις γραμμές που δραστηριοποιήθηκε, διακίνησε συνολικά 1,0 εκατομμύριο επιβάτες, όπως και το 2015, 188 χιλιάδες Ι.Χ. αυτοκίνητα έναντι 176 χιλ. και 133 χιλ. φορτηγά έναντι 137 χιλ. το προηγούμενο έτος.

Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών της χρήσης 2016 ανήλθε σε € 157,6 εκατ. έναντι € 159,8 εκατ. το 2015, τα μικτά κέρδη ανήλθαν σε € 41,1 εκατ. έναντι € 42,6 εκατ. και τα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA) του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε € 25,6 εκατ. το 2016 έναντι € 29,6 εκατ. το 2015. Τέλος, τα ενοποιημένα κέρδη μετά από φόρους ανήλθαν σε € 1,3 εκατ. έναντι € 0,5 εκατ. το 2015, ενώ τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας διαμορφώθηκαν σε € 0,6 εκατ. παραμένοντας σταθερά σε σχέση με τη χρήση 2015. Αναλυτικότερα, τα βασικά μεγέθη των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και οι σημαντικότερες μεταβολές τους έχουν ως εξής:

- **Κύκλος εργασιών**

Ο κύκλος εργασιών του Ομίλου το 2016 ανήλθε σε € 157,6 εκατ. έναντι € 159,8 εκατ. τη χρήση 2015. Τα έσοδα από τις ναυτιλιακές δραστηριότητες εσωτερικού διαμορφώθηκαν σε € 60,6 εκατ. έναντι € 65,7 εκατ. την προηγούμενη χρήση και από τις ναυτιλιακές δραστηριότητες εξωτερικού ανήλθαν σε € 87,8 εκατ. έναντι € 85,8 εκατ., ενώ τα έσοδα από λοιπές δραστηριότητες ανήλθαν σε € 9,2 εκατ. το 2016 έναντι € 8,3 εκατ. το 2015.

- **Μικτά κέρδη**

Σταθεροποιητικά κινήθηκαν τα ενοποιημένα μικτά κέρδη τα οποία για τη χρήση 2016 ανήλθαν σε € 41,1 εκατ. έναντι € 42,6 εκατ. το 2015. Το κόστος πωληθέντων μειώθηκε ελαφρά και διαμορφώθηκε σε € 116,5 εκατ. έναντι € 117,2 εκατ. την προηγούμενη χρήση.

- **EBITDA**

Ο Όμιλος παρουσίασε κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA) ποσού € 25,6 εκατ. έναντι € 29,6 εκατ. το 2015. Η μείωση του EBITDA το 2016 σε σχέση με την προηγούμενη χρήση οφείλεται, κυρίως, στη μείωση των μικτών κερδών προ αποσβέσεων κατά € 3,3 εκατ.

- **Χρηματοοικονομικά και επενδυτικά αποτελέσματα**

Μείωση παρουσίασε το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος του Ομίλου για το 2016, το οποίο ανήλθε σε € 14,0 εκατ. έναντι € 16,7 εκατ. το 2015. Τα αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες διαμορφώθηκαν σε ζημιές € 0,2 εκατ. έναντι € 0,6 εκατ. το 2015.

► **Καθαρά αποτελέσματα - Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα)**

Σε θετικό επίπεδο διαμορφώθηκαν τη χρήση 2016 τα καθαρά αποτελέσματα μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας, τα οποία ανήλθαν σε κέρδη € 0,6 εκατ., παραμένοντας σταθερά σε σχέση με το 2015. Αντίστοιχα, τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας ανήλθαν σε € 0,7 εκατ. το 2016 έναντι € 1,0 εκατ. την προηγούμενη χρήση.

► **Κύρια στοιχεία κατάστασης οικονομικής θέσης**

- Η καθαρή αξία των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου στις 31.12.2016 διαμορφώθηκε σε € 266,0 εκατ. έναντι € 270,3 εκατ. στις 31.12.2015. Οι αποσβέσεις της χρήσης 2016 ανήλθαν σε € 9,7 εκατ. και οι προσθήκες σε € 5,4 εκατ. Επίσης, διαγράφηκε η αξία πωληθέντος πλοίου της Μητρικής ποσού € 1,6 εκατ. το οποίο είχε αναταξινομηθεί στη χρήση 2015 στο κυκλοφορούν ενεργητικό ως πάγιο στοιχείο προοριζόμενο για πώληση.

- Οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου στις 31.12.2016 διαμορφώθηκαν σε € 37,1 εκατ. έναντι € 39,9 εκατ. στο τέλος της προηγούμενης χρήσης, ενώ οι λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις ανήλθαν σε € 5,7 εκατ. έναντι € 6,7 εκατ. Σημειώνεται ότι η πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις που σχηματίστηκε στη χρήση 2016 ανήλθε σε € 4,0 εκατ. έναντι € 1,5 εκατ. το 2015.

- Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του Ομίλου στις 31.12.2016 διαμορφώθηκαν σε € 11,9 εκατ. έναντι € 6,4 εκατ. στις 31.12.2015.

- Οι μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις του Ομίλου ανήλθαν σε € 3,5 εκατ. έναντι € 3,9 εκατ. στο τέλος της προηγούμενης χρήσης. Σημειώνεται ότι από τις 31.12.2012 έχει γίνει αναταξινόμηση των μακροπρόθεσμων δανείων της Μητρικής σε βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις (σύμφωνα με την παράγραφο 74 του ΔΛΠ 1), δεδομένου ότι δεν πληρούνταν όροι των σχετικών δανειακών συμβάσεων όσον αφορά στην εξυπηρέτηση των δανείων (βλ. σχετικά σημείωση 20 Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης).

- Λόγω της προαναφερθείσας αναταξινόμησης, οι βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις του Ομίλου στις 31.12.2016 διαμορφώθηκαν σε € 282,1 εκατ. έναντι € 279,7 εκατ. στις 31.12.2015.

- Οι υποχρεώσεις σε προμηθευτές ανήλθαν σε € 23,0 εκατ. έναντι € 20,0 εκατ., ενώ οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις διαμορφώθηκαν σε € 10,1 εκατ. έναντι € 14,5 εκατ. στο τέλος της προηγούμενης χρήσης. Επίσης, υποχρεώσεις συνολικού ποσού € 4,5 εκατ. στις 31.12.2016 (€ 7,8 εκατ. το 2015) που αφορούν σε ρυθμισμένες φορολογικές και εμπορικές οφειλές, η εξόφληση των οποίων εκτείνεται πέραν του έτους, εμφανίζονται στις «λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις» της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.

► **Ταμειακές ροές**

Ο Όμιλος κατά τη χρήση 2016 παρουσίασε εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες ποσού € 24,2 εκατ.

έναντι € 20,2 εκατ. την προηγούμενη χρήση. Οι επενδυτικές δραστηριότητες παρουσίασαν εκροές ποσού € 7,5 εκατ. (κυρίως λόγω των προσθηκών των παγίων και της απόκτησης χρεογράφων) παραμένοντας σταθερές σε σχέση με τη χρήση 2015. Τέλος, οι χρηματοδοτικές δραστηριότητες εμφάνισαν εκροές ποσού € 11,3 εκατ. έναντι € 9,9 εκατ. το 2015, κυρίως, λόγω της εξόφλησης δανειακών υποχρεώσεων.

- **Χρηματοοικονομικοί δείκτες**

  - Το περιθώριο μικτού κέρδους (%) του Ομίλου (Μικτά κέρδη / Κύκλος εργασιών) για τη χρήση 2016 διαμορφώθηκε σε 26,1% έναντι 26,7% το 2015. Αντίστοιχα, το περιθώριο EBITDA (Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων / Κύκλος εργασιών) για το 2016 ανήλθε σε 16,2% έναντι 18,5% την προηγούμενη χρήση.

  - Οι δείκτες γενικής ρευστότητας (:1) «Κυκλοφορούν ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» και άμεσης ρευστότητας (:1) «[Κυκλοφορούν ενεργητικό – Αποθέματα] / Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» στις 31.12.2016 παρέμειναν σταθεροί σε σχέση με το τέλος της προηγούμενης χρήσης και διαμορφώθηκαν σε 0,20 και 0,19 αντίστοιχα. Οι δείκτες αυτοί - οι οποίοι απεικονίζουν τη δυνατότητα του Ομίλου να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του με στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού- έχουν επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από την αναταξινόμηση των μακροπρόθεσμων δανείων της Μητρικής στις βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις.

  - Ο δείκτης πάγιου ενεργητικού (:1) «Κύκλος εργασιών / Πάγιο ενεργητικό» ανήλθε σε 0,59 στις 31.12.2016 παραμένοντας σταθερός σε σχέση με το τέλος της προηγούμενης χρήσης. Επίσης, ο δείκτης ενεργητικού (:1) «Κύκλος εργασιών / Σύνολο ενεργητικού» διαμορφώθηκε σε 0,47 έναντι 0,48.

  - Οι δείκτες δανειακής επιβάρυνσης (:1) «Υποχρεώσεις / Ίδια κεφάλαια» και «Τραπεζικές υποχρεώσεις / Ίδια κεφάλαια» είναι αρνητικοί λόγω των αρνητικών ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου. Ο δείκτης «Υποχρεώσεις / [Ίδια κεφάλαια + Υποχρεώσεις]» ανήλθε σε 1,02 στις 31.12.2016 έναντι 1,03 στις 31.12.2015, ενώ, αντίστοιχα, ο δείκτης «Τραπεζικές υποχρεώσεις / [Ίδια Κεφάλαια + Υποχρεώσεις]» διαμορφώθηκε σε 0,86 έναντι 0,85. Οι παραπάνω δείκτες έχουν επηρεαστεί σημαντικά από τη μείωση των ιδίων κεφαλαίων ως συνέπεια των αρνητικών αποτελεσμάτων των προηγούμενων χρήσεων.

  - Ο Όμιλος ελέγχει και παρακολουθεί την κεφαλαιακή του επάρκεια με βάση το συντελεστή μόχλευσης, ο οποίος υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ως «καθαρός δανεισμός» νοείται το σύνολο των δανειακών υποχρεώσεων (μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων) μετά την αφαίρεση των ταμειακών διαθεσίμων, ενώ ως «συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια» λαμβάνεται το άθροισμα των ιδίων κεφαλαίων πλέον του καθαρού δανεισμού. Η διοίκηση στοχεύει στη διατήρηση του συντελεστή μόχλευσης σε όσο το δυνατόν χαμηλότερα επίπεδα. Ωστόσο, τα αρνητικά αποτελέσματα των προηγούμενων χρήσεων επηρέασαν ουσιωδώς τα ίδια κεφάλαια τα οποία έχουν καταστεί αρνητικά, με συνέπεια ο δείκτης να διαμορφωθεί σε 102,76% στις 31.12.2016, έναντι 103,18% στις 31.12.2015. Σημειώνεται, εντούτοις, ότι μετά

την επιτυχή αναδιάρθρωση του μακροπρόθεσμου δανεισμού της Μητρικής -βλ. παρακάτω «Σημαντικά γεγονότα χρήσης 2016 και μεταγενέστερα»- ο συντελεστής μόχλευσης αναμένεται να βελτιωθεί σημαντικά λόγω της μείωσης του συνολικού δανεισμού και της αύξησης των ιδίων κεφαλαίων.

- **Κεφαλαιακή επάρκεια**

Λόγω των ζημιών των προηγούμενων χρήσεων, η καθαρή θέση της Εταιρείας στις 31.12.2016 είναι αρνητική και έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 48 του κ.ν. 2190/20. Η τακτική Γενική Συνέλευση της Μητρικής, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 23 Ιουνίου 2016 αποφάσισε, μεταξύ άλλων, την υιοθέτηση μέτρων προκειμένου να αποκατασταθεί η σχέση των ιδίων κεφαλαίων προς το μετοχικό κεφάλαιο ώστε να παύσουν να συντρέχουν οι λόγοι εφαρμογής του εδαφίου γ' της παρ. 1 του άρθρου 48 του κ.ν. 2190/1920. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι το Μάρτιο του 2017 ολοκληρώθηκε η αναδιάρθρωση του μακροπρόθεσμου δανεισμού της Εταιρείας -βλ. παρακάτω «Σημαντικά γεγονότα χρήσης 2016 και μεταγενέστερα»- όροι της οποίας προβλέπουν την άμεση ενίσχυση της κεφαλαιακής δομής και την εξασφάλιση της κεφαλαιακής επάρκειας.

ΙΙ. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΧΡΗΣΗΣ 2016 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ

- Το Φεβρουάριο του 2016 ολοκληρώθηκε η πώληση του πλοίου της Μητρικής «ΛΑΤΩ» το οποίο στις 31.12.2015 εμφανιζόταν στα «μη κυκλοφορούντα πάγια στοιχεία προοριζόμενα για πώληση» και είχε αποτιμηθεί στη συμβατική αξία πώλησής του. Με το προϊόν της πώλησης μειώθηκε ο τραπεζικός δανεισμός της Εταιρείας.

- Το Σεπτέμβριο του 2016 η ΑΝΕΚ επιλέχθηκε ως «National Champion» για να εκπροσωπήσει την Ελλάδα στην κατηγορία «The Business of the Year Award with Turnover € 150M+» στα «European Business Awards» τα οποία είναι ο κορυφαίος διαγωνισμός της Ευρώπης και στοχεύει στην ανάδειξη της αριστείας και των καλών πρακτικών στην ευρωπαϊκή επιχειρηματική κοινότητα.

- Το Φεβρουάριο του 2017 η ΑΝΕΚ κατέκτησε το 3^{ο} βραβείο «ανάκαμψης αποτελεσμάτων 2016» των επιχειρηματικών βραβείων «ΧΡΗΜΑ», ως αναγνώριση της σημαντικής μεταστροφής των αποτελεσμάτων και της επιστροφής στην κερδοφορία.

- Στις 13 Μαρτίου 2017 πραγματοποιήθηκε έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας η οποία αποφάσισε την έκδοση μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου (ΜΟΔ), σύμφωνα με διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 και του ν. 3156/2003, ύψους έως € 22 εκατ., διάρκειας έως τις 31.12.2023 με ιδιωτική τοποθέτηση και κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης των παλαιών μετόχων. Θα εκδοθούν συνολικά 22 εκατ. μετατρέψιμες ομολογίες, ονομαστικής αξίας ενός (1) ευρώ ανά ομολογία.

Σημειώνεται ότι το εν λόγω μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο θα αναχρηματοδοτήσει τμήμα του τραπεζικού δανεισμού της Εταιρείας και ότι η κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης των παλαιών μετόχων είναι επιβεβλημένη αφού αποτελεί μέρος της ευρύτερης συμφωνίας για την πλήρη αναδιάρθρωση του υφιστάμενου δανεισμού.

- Τέλος, στις 29 Μαρτίου 2017 ολοκληρώθηκε με απόλυτη επιτυχία η αναδιάρθρωση του μακροπρόθεσμου δανεισμού της Μητρικής. Σύμφωνα με τους όρους των νέων συμβάσεων, η αποπληρωμή έχει συμφωνηθεί σταδιακά έως το 2023, η επιτοκιακή επιβάρυνση είναι σημαντικά χαμηλότερη, ενώ προβλέπεται και διαγραφή μέρους των κεφαλαιοποιημένων τόκων. Με την αναδιάρθρωση του τραπεζικού δανεισμού επιτυγχάνεται η διασφάλιση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας του Ομίλου, η αποκατάσταση του κεφαλαίου κίνησης και η ενίσχυση της κεφαλαιακής διάρθρωσης. Η διαγραφή των κεφαλαιοποιημένων τόκων, σε συνδυασμό με την αναμενόμενη λειτουργική κερδοφορία για τη χρήση 2017, εκτιμάται ότι μπορούν να οδηγήσουν στην αποκατάσταση της σχέσης των ιδίων κεφαλαίων προς το μετοχικό κεφάλαιο.

III. ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

Παρακάτω περιγράφονται οι σημαντικότεροι επιχειρηματικοί κίνδυνοι για τον Όμιλο. Αναλυτικότερη περιγραφή των επιχειρηματικών κινδύνων και της διαχείρισής τους γίνεται στη σημείωση 32 των οικονομικών καταστάσεων «Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων».

- **Κίνδυνος διακύμανσης τιμών καυσίμων**

Το κόστος των καυσίμων αποτελεί το βασικότερο λειτουργικό κόστος του Ομίλου με άμεση επίδραση στα αποτελέσματα κάθε περιόδου, συνεπώς η αύξηση των τιμών του πετρελαίου είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος διαχρονικά που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Οι τιμές των καυσίμων διακανονίζονται σε ευρώ, αλλά εμμέσως επηρεάζονται από την ισοτιμία ευρώ / δολαρίου στη βάση της οποίας διαμορφώνονται οι διεθνείς τιμές. Η ευαισθησία των αποτελεσμάτων και των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου από μια μεταβολή του κόστους των καυσίμων ανά μετρικό τόνο -ceteris paribus- για το 2016 είχε ως εξής:

Μεταβλητότητα τιμών καυσίμων	Επίδραση στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια
±5% / μετρικό τόνο	(-/+) € 1,71 εκατ.
± 10% / μετρικό τόνο	(-/+) € 3,42 εκατ.
± 20% / μετρικό τόνο	(-/+) € 6,84 εκατ.

Το κόστος καυσίμων και λιπαντικών του Ομίλου για το 2016 αποτέλεσε το 29% του συνολικού κόστους πωληθέντων έναντι 35% το 2015. Παρά τη μείωση των διεθνών τιμών πετρελαίου από το 2015 και μετά, το κόστος των καυσίμων εξακολουθεί να αποτελεί το βασικότερο λειτουργικό κόστος του Ομίλου. Επομένως, οι διακυμάνσεις στην τιμή του πετρελαίου αποτελούν το σημαντικότερο κίνδυνο για τα οικονο-

μικά αποτελέσματα του Ομίλου. Κατά συνέπεια, ενδεχόμενη αύξηση στο κόστος καυσίμων αναμένεται να επιφέρει ουσιωδώς δυσμενείς επιδράσεις στα λειτουργικά αποτελέσματα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου.

- **Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων**

Η ΑΝΕΚ έχει συνάψει μακροπρόθεσμα κοινοπρακτικά και διμερή τραπεζικά δάνεια καθώς και συμβάσεις ανοικτών αλληλόχρεων λογαριασμών με διάφορες τράπεζες. Όλα τα ανωτέρω δάνεια εκτοκίζονται με επιτόκιο Euribor πλέον περιθωρίου. Κατά συνέπεια, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε κίνδυνο διακύμανσης επιτοκίων, αφού σε περίπτωση ανόδου τους επιβαρύνεται με υψηλότερους χρεωστικούς τόκους. Η ευαισθησία της μεταβλητότητας των επιτοκίων των μακροπρόθεσμων δανείων επί των αποτελεσμάτων και των ιδίων κεφαλαίων για το 2016 είχε ως εξής:

Μεταβλητότητα επιτοκίων	Επίδραση στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια
± 0,5%	(-/+) € 1,19 εκατ.
± 1%	(-/+) € 2,38 εκατ.

Κατά συνέπεια, ενδεχόμενη αύξηση στα επιτόκια αναμένεται να έχει ουσιωδώς δυσμενείς επιδράσεις στα λειτουργικά αποτελέσματα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου.

- **Κίνδυνος ρευστότητας**

Ο Όμιλος στις 31.12.2016 είχε αρνητικό δείκτη κεφαλαίου κίνησης, ως αποτέλεσμα της αναταξινόμησης (από τις 31.12.2012) του συνόλου των μακροπρόθεσμων δανείων στις βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 1, καθότι δεν πληρούνταν όροι των σχετικών δανειακών συμβάσεων της Μητρικής. Ωστόσο, σημειώνεται ότι:

α) στις 13 Μαρτίου 2017 εγκρίθηκε από την έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας η έκδοση μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου (ΜΟΔ) ύψους έως € 22 εκατ. σύμφωνα με διατάξεις του κ.ν.2190/1920 και του ν. 3156/2003, διάρκειας έως 31.12.2023 με ιδιωτική τοποθέτηση. Το εν λόγω μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο θα αναχρηματοδοτήσει τμήμα του τραπεζικού δανεισμού της Εταιρείας,

β) στις 29 Μαρτίου 2017 ολοκληρώθηκε με απόλυτη επιτυχία η αναδιάρθρωση του μακροπρόθεσμου δανεισμού της Μητρικής. Σύμφωνα με τους όρους των νέων συμβάσεων, ο ορίζοντας αποπληρωμής έχει μετατεθεί για το 2023, η επιτοκιακή επιβάρυνση είναι σημαντικά χαμηλότερη, ενώ προβλέπεται και διαγραφή μέρους των κεφαλαιοποιημένων τόκων.

Με την αναδιάρθρωση του μακροπρόθεσμου δανεισμού επιτυγχάνεται η διασφάλιση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας του Ομίλου, η αποκατάσταση του κεφαλαίου κίνησης και η ενίσχυση της κεφαλαιακής διάρθρωσης. Σε συνδυασμό με τις γενικότερες ενέργειες της διοίκησης του Ομίλου για την ενίσχυση του κεφαλαίου κίνησης, όπως ο περαιτέρω περιορισμός του λειτουργικού κόστους και η ρύθμιση φορολογικών υποχρεώσεων σε μεταγενέστερο χρόνο, ο κίνδυνος ρευστότητας αξιολογείται ως περιορισμένος. Εντούτοις, για την αποφυγή του ενδεχόμενου έλλειψης επαρκούς ρευστότητας, η διοίκηση του Ομίλου φροντίζει ώστε να υπάρχουν πάντα διαθέσιμες τραπεζικές πιστώσεις για την κάλυψη έκτακτων

αναγκών σε περιόδους χαμηλής ρευστότητας. Σε περίπτωση παραβίασης κάποιου ή κάποιων όρων των δανειακών συμβάσεων του Ομίλου ή αδυναμίας της διοίκησης όσον αφορά στην εξασφάλιση τραπεζικών πιστώσεων με αποδεκτούς όρους για την κάλυψη έκτακτων αναγκών, ενδέχεται να επέλθουν ουσιωδώς αρνητικές συνέπειες στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τα λειτουργικά αποτελέσματα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική κατάσταση του Ομίλου.

- **Ανταγωνισμός**

Τα πλοία του Ομίλου της ΑΝΕΚ δραστηριοποιούνται σε γραμμές που επικρατεί έντονος ανταγωνισμός και ειδικότερα στις γραμμές που συνδέουν τον Πειραιά με την Κρήτη, καθώς και την Ελλάδα με την Ιταλία. Η προσπάθεια για διατήρηση και διεύρυνση των μεριδίων κάθε εταιρείας στις ως άνω αγορές, ενδέχεται να δημιουργήσει συνθήκες εντονότερου ανταγωνισμού με αντίκτυπο στα οικονομικά αποτελέσματά τους. Επιπλέον, ο Όμιλος, στο πλαίσιο των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων του, προσπαθεί να βελτιστοποιεί την κατανομή των πλοίων ανά γραμμή, αξιολογεί την κερδοφορία των υφιστάμενων (αλλά και πιθανών νέων) γραμμών και τιμολογεί τις υπηρεσίες του σε ανταγωνιστικά επίπεδα. Τυχόν περαιτέρω όξυνση των συνθηκών ανταγωνισμού στις αγορές που δραστηριοποιείται ο Όμιλος ενδέχεται να έχει αρνητικές συνέπειες στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική του θέση.

- **Πιστωτικός κίνδυνος**

Στις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, ο πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου είναι αυξημένος. Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τα υπόλοιπα των πελατών του μέσω των διαδικασιών πιστωτικού ελέγχου που εφαρμόζει και έχει ορίσει πιστωτικά όρια και συγκεκριμένους όρους πιστωτικής πολιτικής για όλες τις κατηγορίες πελατών. Όπου κρίνεται απαραίτητο, και με σκοπό την καλύτερη εξασφάλιση των πιστώσεων που χορηγούνται, λαμβάνονται επιπλέον εγγυήσεις. Το σωρευμένο ποσό προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις ανέρχεται σε € 32,0 εκατ. το οποίο θεωρείται επαρκές έναντι του πιστωτικού κινδύνου ενώ υπάρχει σημαντική διασπορά των απαιτήσεων του Ομίλου και επομένως ο κίνδυνος συγκέντρωσης είναι περιορισμένος. Αναφορικά με τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ο Όμιλος δεν διατρέχει κάποιο πιστωτικό κίνδυνο καθώς υπάρχει φυσική αντιστάθμιση κινδύνου, δεδομένου ότι με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με τα οποία συνεργάζεται υπάρχουν και δανειακές συμβάσεις.

- **Συναλλαγματικός κίνδυνος**

Τόσο η Εταιρεία όσο και ο Όμιλος δεν εκτίθενται σε ιδιαίτερο συναλλαγματικό κίνδυνο καθώς όλες σχεδόν οι συναλλαγές με πελάτες και προμηθευτές εκτός Ελλάδος διενεργούνται με βάση το ευρώ. Περιορισμένος συναλλαγματικός κίνδυνος ενδεχομένως να δημιουργηθεί από την αξία των αγορών καυσίμων, ανταλλακτικών και λοιπών υλικών ή υπηρεσιών σε ξένο νόμισμα η οποία όμως είναι μικρή σε σχέση με το σύνολο των αγορών και δαπανών. Επίσης, μικρό μέρος του βραχυπρόθεσμου δανεισμού του Ομίλου που είχε συναφθεί σε ξένο νόμισμα (USD) αποπληρώθηκε εντός της χρήσης.

IV. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ

Οι προοπτικές του Ομίλου σε λειτουργικό επίπεδο για το 2017 θα εξαρτηθούν από τη γενικότερη πορεία της οικονομίας και της ζήτησης ακτοπλοϊκών υπηρεσιών, καθώς και από την εξέλιξη της τουριστικής κίνησης και των διεθνών τιμών πετρελαίου. Παρά τη μείωση των τιμών που παρατηρήθηκε από το 2015 και μετά, το κόστος των καυσίμων εξακολουθεί να αποτελεί το βασικότερο στοιχείο λειτουργικού κόστους του Ομίλου. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η πορεία των διεθνών τιμών πετρελαίου είναι αστάθμητος παράγοντας, οποιαδήποτε περαιτέρω εκτίμηση για την επίπτωσή τους στα αποτελέσματα της χρήσης θα ήταν επισφαλής.

Σημειώνεται, επίσης, ότι η αναδιάρθρωση των μακροπρόθεσμων δανείων της Μητρικής που ολοκληρώθηκε το Μάρτιο του 2017, είναι ένα γεγονός που θα έχει θετική επίπτωση στο κεφάλαιο κίνησης και στα αποτελέσματα. Μετά τα θετικά οικονομικά αποτελέσματα των δύο τελευταίων χρήσεων, στρατηγικός στόχος της διοίκησης του Ομίλου για το 2017 -το οποίο αποτελεί έτος ορόσημο για την ΑΝΕΚ η οποία συμπληρώνει 50 χρόνια δυναμικής παρουσίας στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας- είναι η διασφάλιση και βελτίωση της κερδοφορίας.

V. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Οι σημαντικότερες συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Μητρικής με τις θυγατρικές (ΛΑΝΕ, ΕΤΑΝΑΠ, ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ, ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ, ΑΝΕΚ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ), τη συγγενή (ANEK LINES ITALIA), καθώς και το συνδεόμενο μέρος (ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΑΝΕΚ Α.Ε. & SUPERFAST ENDEKA (HELLAS) INC. & ΣΙΑ, εφεξής «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ») αφορούν, κυρίως, σε ναυλώσεις πλοίων, σε προμήθειες έκδοσης εισιτηρίων, στην παροχή υπηρεσιών πρακτόρευσης πλοίων, σε λοιπές υπηρεσίες και στην αγορά εμφιαλωμένου νερού. Οι αμοιβές προς τα διευθυντικά στελέχη αφορούν σε υπηρεσίες εξαρτημένης εργασίας και οι αμοιβές προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αφορούν σε καταβαλλόμενες αμοιβές και αποζημιώσεις συνεδριάσεων. Η τιμολόγηση των συναλλαγών μεταξύ των παραπάνω εταιρειών έγινε με τους συνήθεις εμπορικούς όρους της αγοράς. Οι σημαντικότερες συναλλαγές (έσοδα / έξοδα) και τα υπόλοιπα (απαιτήσεις / υποχρεώσεις) μεταξύ των συνδεδεμένων μερών, όπως αυτά ορίζονται από το ΔΛΠ 24, παρουσιάζονται παρακάτω:

- **Έσοδα / Έξοδα**
  - Το 2016 η ΑΝΕΚ τιμολόγησε τη θυγατρική εταιρεία ΛΑΝΕ με το ποσό των € 290 χιλ. (€ 949 χιλ. το 2015) και τη θυγατρική ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ με το ποσό των € 7.677 χιλ. (€ 5.637 χιλ. το 2015) για ναυλώσεις πλοίων, προμήθειες και παροχή υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης.
  - Η θυγατρική ΕΤΑΝΑΠ τιμολόγησε τη Μητρική για πωλήσεις προϊόντων της ποσού € 111 χιλ. (€ 140 χιλ. το 2015), ενώ η εταιρεία ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ είχε έσοδο από μίσθωση μηχανημάτων προς την ΕΤΑΝΑΠ

ποσού € 125 χιλ. (€ 185 χιλ. το 2015). Επίσης η ΕΤΑΝΑΠ αγόρασε χρεόγραφα από τη ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ αξίας € 232 χιλ. και η ΛΑΝΕ τιμολόγησε την ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ με το ποσό των € 720 χιλ. (€ 360 χιλ. το 2015) για ναυλώσεις πλοίων.

- Η συγγενής ANEK LINES ITALIA τιμολόγησε τη Μητρική με ποσό € 296 χιλ. (€ 396 χιλ. το 2015) και την ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ με ποσό € 1.128 χιλ. (€ 1.303 χιλ. το 2015) για προμήθειες έκδοσης εισιτηρίων.

- **Μερίσματα**

Στη χρήση 2016 η Μητρική εισέπραξε μέρισμα από τη θυγατρική «ΕΤΑΝΑΠ» ποσού € 151 χιλ., έναντι € 128 χιλ. στη χρήση 2015.

- **Απαιτήσεις / Υποχρεώσεις**

- Στις 31.12.2016 η Μητρική παρουσίαζε υποχρέωση προς τη θυγατρική ΕΤΑΝΑΠ ποσού € 29 χιλ. (€ 113 χιλ. στις 31.12.2015), απαίτηση από τη θυγατρική ΛΑΝΕ ποσού € 3.437 χιλ. (€ 2.928 χιλ. στο τέλος της προηγούμενης χρήσης), απαίτηση € 786 χιλ. από τη θυγατρική ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ (€ 569 χιλ. στις 31.12.2015) και απαίτηση από τη θυγατρική ΑΝΕΚ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ποσού € 66 χιλ. (€ 56 χιλ. στις 31.12.2015). Επίσης, στις 31.12.2016 η ΑΝΕΚ είχε απαίτηση από τη συγγενή εταιρεία ANEK LINES ITALIA ποσού € 1.572 χιλ. (€ 334 χιλ. στο τέλος της προηγούμενης χρήσης) και απαίτηση από την ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ποσού € 14.143 χιλ. (€ 11.558 χιλ. στις 31.12.2015).
- Στο τέλος της χρήσης 2016 η ΛΑΝΕ είχε υποχρέωση προς την ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ ποσού € 331 χιλ. (€ 1.272 χιλ. στις 31.12.2015) και η ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ εμφάνιζε απαίτηση από την ΕΤΑΝΑΠ ποσού € 52 χιλ. (€ 100 χιλ. στις 31.12.2015). Τέλος, η ANEK LINES ITALIA στις 31.12.2016 είχε υποχρέωση προς την ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ποσού € 469 χιλ. (€ 291 χιλ. στο τέλος της προηγούμενης χρήσης) και απαίτηση από τη ΛΑΝΕ ποσού € 123 χιλ. (€ 125 χιλ. στις 31.12.2015).

- **Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και στελεχών**

Οι μικτές αμοιβές των μελών του Δ.Σ. και των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας και του Ομίλου για τις χρήσεις 2016 και 2015 αφορούν σε βραχυπρόθεσμες παροχές και αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		**Η Εταιρεία**	
	01.01.16-31.12.16	**01.01.15-31.12.15**	**01.01.16-31.12.16**	**01.01.15-31.12.15**
Εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	721	710	418	415
Μη εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	25	25	20	18
Διευθυντικά στελέχη	829	812	829	812
	1.575	**1.547**	**1.267**	**1.245**

Στο τέλος της χρήσης 2016 η Εταιρεία και ο Όμιλος είχαν υποχρεώσεις προς τα παραπάνω πρόσωπα ποσού € 23 χιλ. και € 63 χιλ. αντίστοιχα (€ 16 χιλ. για την Εταιρεία και € 120 χιλ. για τον Όμιλο στις 31.12.2015). Κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων δεν υπήρχαν προγράμματα προαίρεσης αγοράς μετοχών για τα μέλη του Δ.Σ. και τα στελέχη, ούτε άλλες παροχές που να εξαρτώνται από την αξία των μετοχών.

VI. ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

με βάση το άρθρο 43α, παρ. 6 του κ.ν. 2190/1920
όπως ισχύει μετά από την τροποποίησή του από το άρθρο 1 του ν. 4403/2016

1. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η Βιώσιμη Ανάπτυξη αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του τρόπου λειτουργίας και της ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του Ομίλου ΑΝΕΚ. Αυτό αντανακλάται στο όραμα, την πολιτική αλλά και τη δομή της οργάνωσής της ώστε να εξασφαλίζεται η υπεύθυνη λειτουργία της. Στόχος του Ομίλου ΑΝΕΚ είναι η δημιουργία αξίας προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του και τους τρεις πυλώνες της Βιώσιμης Ανάπτυξης: την κοινωνία, το περιβάλλον και την οικονομία. Με βάση αυτή την προσέγγιση αναπτύσσουμε τη δραστηριότητα μας. Με την παρακολούθηση των κινδύνων και των προκλήσεων που απορρέουν από τη δραστηριότητά μας, αναπτύσσουμε διαδικασίες που με την εφαρμογή προτύπων και κανόνων, την καθιέρωση Συστήματος Ασφαλούς Διαχείρισης, την ανάπτυξη διαδικασιών ελέγχου, την προετοιμασία για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών και την αποφυγή συγκεκριμένων κινδύνων, την παρακολούθηση και εκτίμηση των αποτελεσμάτων και επιδόσεων, διασφαλίζεται η υπεύθυνη λειτουργία του Ομίλου.

Οι επιδράσεις της επιχειρηματικής μας δραστηριότητας

Οι κυριότερες επιδράσεις της επιχειρηματικής μας λειτουργίας αναγνωρίζονται συστηματικά από τη διοίκηση του Ομίλου τόσο μέσω εσωτερικών διαδικασιών, risk analysis survey, όσο και μέσω της καταγραφής των θεμάτων από τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως αυτά αποτυπώνονται στην ανάλυση της ουσιαστικότητας (materiality analysis). Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι και προκλήσεις αφορούν στην:

- Υγεία και ασφάλεια στα πλοία.
- Προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.
- Ποιότητα υπηρεσιών.
- Στήριξη της τοπικής κοινωνίας.

Προτεραιότητες

Στρατηγικές προτεραιότητές μας είναι:

- Η εξασφάλιση της καλής ποιότητας στις παρεχόμενες υπηρεσίες μας.
- Η εξυπηρέτηση των πελατών μας με ασφαλή, άνετο και αξιόπιστο τρόπο.
- Η δημιουργία υγειών και ασφαλών εργασιακών συνθηκών για το προσωπικό ξηράς και θάλασσας.
- Η προστασία του περιβάλλοντος μέσω της αποφυγής της θαλάσσιας ρύπανσης, της μείωσης των εκπεμπόμενων αερίων του θερμοκηπίου, της μείωση του καταναλώμενου γλυκού νερού, της ενημέρωσης και εκπαίδευσης των πληρωμάτων, της μείωση των στερεών και υγρών αποβλήτων και της ανακύκλωσης.
- Η υποστήριξη των αναγκών των συνανθρώπων μας για μια καλύτερη ποιότητα ζωής.

Οι ανωτέρω προτεραιότητες επιτυγχάνονται με την εφαρμογή μέτρων, τη συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού για την αντιμετώπιση πιθανών κινδύνων για τα πλοία και τους επιβαίνοντες, το περιβάλλον και τους ίδιους, τη συμμόρφωση των πλοίων με όλους τους εθνικούς και διεθνείς κανονισμούς, με σωστή επιτήρηση, με προετοιμασία για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών και την εφαρμογή προληπτικών μέτρων και με τη συνεισφορά σε όσους έχουν ανάγκη τη συνδρομή μας.

2. ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ & ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Κυριότεροι κίνδυνοι / επιδράσεις

Ο Όμιλος ΑΝΕΚ επενδύει στους ανθρώπους του καθώς γνωρίζει και πιστεύει στην ουσιαστική συμβολή τους στην υπεύθυνη ανάπτυξή του. Με βάση τη μελέτη της ουσιαστικότητας που έχει εκπονήσει, τα σημαντικότερα θέματα είναι:

- Υγεία και ασφάλεια.
- Ενημέρωση και εκπαίδευση.
- Συνθήκες εργασίας.
- Ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα.

Ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά και προβαίνει σε ανασκοπήσεις και διορθωτικές ενέργειες για τα παραπάνω θέματα, έτσι ώστε να μειώνει τυχόν αρνητικές επιδράσεις στο προσωπικό της ξηράς και της θάλασσας.

Εταιρικές πολιτικές

Η ΑΝΕΚ εξασφαλίζει υγιείς και ασφαλείς εργασιακές συνθήκες στους εργαζομένους της, ενώ παράλληλα προσφέρει ίσες ευκαιρίες ανάπτυξης, δημιουργώντας ένα θετικό εργασιακό περιβάλλον. Σεβόμενη τα ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα, συμμορφώνεται με όλους τους διεθνείς και εθνικούς κανόνες, διατάξεις και κώδικες που αφορούν στην ασφάλεια και τις υγιείς εργασιακές συνθήκες, την αξιοπρέπεια στις συνθήκες διαβίωσης επί του πλοίου, την ιατρική περίθαλψη, την πρόνοια και άλλες μορφές κοινωνικής προστασίας.

Οι προτεραιότητες

Υγεία και ασφάλεια

Η υγεία και η ασφάλεια του προσωπικού αποτελεί προτεραιότητα του Ομίλου. Αναγνωρίζοντας τους κινδύνους, ο Όμιλος λαμβάνει όλα τα μέτρα για την αποφυγή περιστατικών τραυματισμού και απώλειας ανθρώπινης ζωής. Ο Όμιλος τηρεί την ισχύουσα εθνική, ευρωπαϊκή και διεθνή νομοθεσία, ενώ εφαρμόζει το Διεθνή Κώδικα Ασφαλούς Διαχείρισης (ISM Code) και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτόν για την ασφαλή διαχείριση των πλοίων. Έχει αναπτύξει και εφαρμόζει πιστοποιημένο Σύστημα Ασφαλούς Διαχείρισης, διασφαλίζοντας τις διαδικασίες προστασίας της υγείας και της ασφάλειας του προσωπικού στην ξηρά και τη θάλασσα. Στο πλαίσιο αυτό:

- Αξιολογεί όλους τους αναγνωρισμένους κινδύνους για το πλοίο και το προσωπικό.
- Παρακολουθεί μέσω πιστοποιημένων διαδικασιών το σύνολο της δραστηριότητας για πιθανούς κινδύνους.
- Θεσπίζει προστατευτικά μέτρα και αναπτύσσει διαδικασίες για την πρόληψη.
- Ενημερώνει και εκπαιδεύει συστηματικά το προσωπικό ξηράς και θάλασσας για την αντιμετώπιση οποιουδήποτε πιθανού κινδύνου.
- Προσφέρει πλήρη πακέτα πρόσθετης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους εργαζόμενους και προνομιακά πακέτα για τις οικογένειές τους.
- Ιατρός εργασίας επισκέπτεται καθημερινά τους χώρους εργασίας.
- Καλύπτει ασφαλιστικά το κόστος παλιννόστησης, διαβίωσης, υποστήριξης και της πληρωμής των συμβατικών μισθών των ναυτικών όπως και για την κάλυψη συμβατικών υποχρεώσεων για θάνατο ή μακροχρόνια ανικανότητα προς εργασία σύμφωνα με τους αντίστοιχους Κανονισμούς της Σύμβασης Ναυτικής Εργασίας 2006.

Ενημέρωση και εκπαίδευση

Με στόχο τη συνεχή βελτίωση των γνώσεων και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας σε μακροπρόθεσμο επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού, μεριμνούμε για τη συνεχή κατάρτιση και ενημέρωσή του, ενώ παράλληλα προσφέρουμε ευκαιρίες εξέλιξης. Οι εργαζόμενοι συμμετέχουν σε οργανωμένα σεμινάρια σύμφωνα με τις ανάγκες του Ομίλου. Συχνά γίνεται εκπαίδευση με εσωτερικούς εκπαιδευτές που μεταφέρουν τη γνώση και την εμπειρία τους και μπορούν να ταυτίσουν τη θεωρητική κατάρτιση με παραδείγματα μέσα από καθημερινά αντικείμενα εργασίας, ενώ παράλληλα υποστηρίζονται μεταπτυχιακά προγράμματα. Επιπλέον, στο πλαίσιο της επιμόρφωσης των ναυτικών και προκειμένου να είναι ενημερωμένοι με τα δεδομένα της εθνικής και διεθνούς νομοθεσίας, διενεργούνται σεμινάρια και συχνά γυμνάσια επί των πλοίων αναφορικά με τα σωστικά και πυροσβεστικά μέσα, τους ειδικούς τύπους radar, για θέματα ασφάλειας και προστασίας του περιβάλλοντος, και σχετικά με την ενημέρωσή τους στα εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα των ναυτικών στο πλαίσιο της Διεθνούς Σύμβασης Ναυτικής Εργασίας MLC 2006.

Συνθήκες εργασίας

Γνωρίζοντας πόσο σημαντικό είναι το εργασιακό περιβάλλον στην προαγωγή της απασχόλησης, η ΑΝΕΚ διαθέτει σύγχρονες εγκαταστάσεις στις οποίες το περιβάλλον εργασίας είναι ευρύχωρο, φωτεινό και ευχάριστο. Στεγάζεται σε νεόδμητα κτήρια στα οποία έχει δοθεί μέριμνα εξ αρχής ώστε να πληρούν όλες τις προδιαγραφές εργονομίας, υγιεινής και ασφάλειας. Οι τεχνικοί ασφαλείας επιβλέπουν την εφαρμογή των μέτρων και φροντίζουν για τη διαρκή βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Επιθεωρούν τακτικά τους χώρους εργασίας και επιβεβαιώνουν ότι οι εργαζόμενοι τηρούν τους κανόνες υγείας και ασφάλειας.

Ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα

Η φιλοσοφία του Ομίλου στηρίζεται στην αρχή της μη διάκρισης, της πολιτικής ίσων ευκαιριών και του δικαιώματος πρόσβασης όλων στην εργασία με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα. Το ανθρώπινο δυ-

ναμικό λειτουργεί βάσει των απαιτήσεων της Διεθνούς Ναυτικής Σύμβασης Εργασίας (MLC 2006), η οποία εστιάζει στα δικαιώματα των ναυτικών και, μεταξύ άλλων, σε θέματα όπως:

- την ασφάλεια στο χώρο εργασίας σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα,
- την αξιοπρέπεια στις συνθήκες διαβίωσης επί του πλοίου,
- την προστασία της υγείας και την ιατρική περίθαλψη, την πρόνοια και άλλες μορφές κοινωνικής προστασίας,

ενώ ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας διευκρινίζει τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις του. Τέλος, η διοίκηση της ΑΝΕΚ συνεργάζεται στενά με το Σωματείο Εργαζομένων και πραγματοποιούνται καθιερωμένες συναντήσεις σε τριμηνιαία βάση με θέματα συζήτησης τρέχοντα ζητήματα που απασχολούν το προσωπικό, ενώ φροντίζουν από κοινού να επιδεικνύουν το κοινωνικό πρόσωπο, την υπευθυνότητα και την ευαισθησία τους.

Η επίδοση με μη χρηματοοικονομικούς δείκτες

- Πραγματοποιήθηκαν 562 ώρες ενημέρωσης / εκπαίδευσης του προσωπικού ξηράς και 1.230 ώρες των πληρωμάτων των πλοίων.
- Το 55% του προσωπικού ξηράς είναι γυναίκες, ενώ το ποσοστό των απασχολούμενων άνω των 50 ετών ανέρχεται σε 28%.
- Αναπτύσσονται σχέσεις μακροπρόθεσμης συνεργασίας με το προσωπικό. Ποσοστό 72% εργάζεται στην ΑΝΕΚ συνεχόμενα για 20 και πλέον έτη.
- Υποστηρίζουμε την εντοπιότητα στην απασχόληση. Στην πλειοψηφία του το ποσοστό των εργαζομένων μας προέρχεται απο τις τοπικές κοινωνίες στις οποίες δραστηριοποιούμαστε.

3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Κυριότεροι κίνδυνοι / επιδράσεις

Η βιοποικιλότητα απειλείται από τη συνεχόμενη αύξηση του ρυθμού της ανθρώπινης δραστηριότητας με την παράλληλη ρύπανση του περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα πολλοί οργανισμοί να μην μπορούν να προσαρμοστούν στις γρήγορες αλλαγές και να κινδυνεύουν με εξαφάνιση. Επιπλέον, η δραστηριότητα της ναυτιλίας μπορεί να επιβαρύνει τη διάβρωση των ακτών και των πυθμένων μεταβάλλοντας τα θαλάσσια οικοσυστήματα μέσω της αλλαγής των συνθηκών ζωής των θαλάσσιων οργανισμών. Στο πλαίσιο αυτό, φροντίζουμε για την προστασία του περιβάλλοντος, αναπτύσσοντας και εφαρμόζοντας σχετικές λειτουργικές διαδικασίες. Για την πρόληψη οποιασδήποτε επιβάρυνσης στο περιβάλλον αξιολογούμε όλους τους αναγνωρισμένους κινδύνους και θεσπίζουμε τα κατάλληλα προστατευτικά μέτρα.

Στη ναυτιλία, η διαχείριση του στόλου σε σχέση με τα περιβαλλοντικά θέματα στηρίζεται στους εξής κύριους πυλώνες, όπως αυτοί έχουν προκύψει από την ανάλυση της ουσιαστικότητας:

- Θαλάσσια ρύπανση.
- Έλεγχος και μείωση των εκπομπών CO_2.

- Περιβαλλοντική συμμόρφωση.
- Διαχείριση λυμάτων και αποβλήτων.

Παρακολουθούμε συστηματικά και προβαίνουμε σε ανασκοπήσεις και διορθωτικές ενέργειες για τα παραπάνω θέματα, έτσι ώστε να μειώνονται τυχόν αρνητικές επιδράσεις στα ενδιαφερόμενα μέρη μας.

Εταιρικές πολιτικές

Στην ΑΝΕΚ η βιωσιμότητα αποτελεί σημαντικό κομμάτι του τρόπου λειτουργίας και του σχεδιασμού των μελλοντικών κινήσεών μας. Οι πιθανές μακροπρόθεσμες περιβαλλοντικές επιπτώσεις σχετικά με τα θαλάσσια οικοσυστήματα και όχι μόνο, καθιστούν αφενός αναγκαία την τήρηση αυστηρών προτύπων και διαδικασιών περιβαλλοντικής διαχείρισης και αφετέρου την εξασφάλιση μιας ισορροπημένης προσέγγισης που θα βασίζεται στη βιώσιμη αλληλεπίδραση. Λειτουργούμε σύμφωνα με το Διεθνή Κώδικα Ασφαλούς Διαχείρισης (ISM Code) για την πρόληψη της ρύπανσης στο περιβάλλον, ενώ έχουμε αναπτύξει Σύστημα Ασφαλούς Διαχείρισης (ΣΑΔ) που δίνει τη δυνατότητα στην Εταιρεία να εφαρμόζει αποτελεσματικά την πολιτική της. Τόσο το ΣΑΔ όσο και τα πλοία της Εταιρείας είναι πιστοποιημένα από τις αρμόδιες αρχές.

Οι προτεραιότητες

Θαλάσσια ρύπανση

Διαρκής στόχος μας είναι η πρόληψη και η μείωση της πιθανότητας πρόκλησης περιβαλλοντικού ατυχήματος, ιδιαίτερα κατά τις διαδικασίες εισαγωγής και εξαγωγής υγρών και στερεών στο πλοίο. Τηρούμε πιστά τις διαδικασίες και τα πρότυπα που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με τα οποία ελέγχεται η διαδικασία των πετρελεύσεων για τη μη διαρροή και επιβάρυνση του περιβάλλοντος καθώς και η ποιότητα του καυσίμου σύμφωνα με τις προδιαγραφές και την ισχύουσα νομοθεσία, ενώ συντηρούμε συστηματικά τις μηχανές και τα μηχανήματα του πλοίου σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα πρότυπα για την αποδοτικότερη λειτουργία τους και την αποφυγή αρνητικών επιπτώσεων. Επιπλέον, εφαρμόζουμε και τηρούμε διαδικασίες Risk Assessment για τα θέματα της πετρέλευσης και της ρύπανσης του περιβάλλοντος, πλέον του Κώδικα ISM. Όλα τα πλοία είναι εφοδιασμένα με SOPEP (Shipboard oil pollution emergency plan) -Σχέδιο έκτακτης ανάγκης αντιμετώπισης ρύπανσης- το οποίο διασφαλίζει τη σωστή ανταπόκριση σε έκτακτη ανάγκη. Επιπλέον γίνονται γυμνάσια με σκοπό την καλύτερη ανταπόκριση του πληρώματος σε περίπτωση ανάγκης. Τα πλοία, μετά το δεξαμενισμό τους, λαμβάνουν το Antifouling Certificate, όπου πιστοποιείται ότι τα χρώματα που χρησιμοποιήθηκαν για τη βαφή του πλοίου είναι οικολογικά και φιλικά προς το περιβάλλον. Με τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον υφαλοχρωμάτων εξασφαλίζεται η μείωση της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Προχωράμε σε αλλαγή του φρέον 22 με οικολογικά φρέον σε όλα τα συστήματα των πλοίων με σκοπό την πρόληψη αέριας ρύπανσης, ενώ γίνεται καθαρισμός του anchor chain locker κάθε φορά που το πλοίο βγαίνει για τις εργασίες δεξαμενισμού του. Εκτός από τα λειτουργικά οφέλη που υπάρχουν από τον καθαρισμό, εξασφαλίζεται η μείωση της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Τέλος, τα πλοία είναι εφοδιασμένα με ειδική σήμανση προειδοποίησης και οδηγιών σχετικά με την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Έλεγχος και μείωση των εκπομπών CO_2

Η πολιτική για την ενέργεια και την κλιματική αλλαγή αποτελεί σημαντική πρόκληση για την Εταιρεία, καθώς υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ της αποδοτικής λειτουργίας των πλοίων και των εκπεμπόμενων αερίων. Με τη ζήτηση της ενέργειας να αυξάνεται συνεχώς, σημαντική πρόκληση αποτελεί η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η συντριπτική πλειοψηφία των εκπομπών των πλοίων της Εταιρείας προέρχεται από τη λειτουργία των μηχανών. Η ορθολογική κατανάλωση καυσίμου αποτελεί στόχο της Εταιρείας για κάθε πλοίο, κάτι που εξασφαλίζει τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται περιλαμβάνουν τα εξής:

- Συντήρηση των μηχανών και μηχανημάτων του πλοίου σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα πρότυπα που ορίζονται από τους κατασκευαστές με αποτέλεσμα την αποδοτικότερη λειτουργία και κατά συνέπεια τη μείωση της κατανάλωσης και των εκπεμπόμενων ρύπων.
- Καθαρισμός γάστρας (hull) κάθε ένα ή δύο χρόνια ανάλογα με την κατάσταση της γάστρας και με κύριο γνώμονα την απόδοση του πλοίου. Η καλή συντήρηση μειώνει δραστικά την κατανάλωση του πλοίου, καθώς και τους εκπεμπόμενους ρύπους.
- Χρήση Exhaust Gas Boiler με σκοπό τη μείωση των ενεργειακών απαιτήσεων του πλοίου το οποίο συμβάλει στη μείωση των εκπεμπόμενων αερίων του θερμοκηπίου που επιβαρύνουν την ατμόσφαιρα.

Τα πλοία που εκτελούν δρομολόγια εξωτερικού είναι εφοδιασμένα με πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης (Energy Efficiency Certificate), ενώ όλα τα πλοία διαθέτουν σχέδιο ενεργειακής απόδοσης, όπως επίσης και με πιστοποιητικά IAPPC International Air Pollution Prevention Certificate (Διεθνές Πιστοποιητικό Πρόληψης Αέριας Ρύπανσης). Η αναθεώρηση και ανανέωση αυτών γίνεται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία. Επιπλέον, τηρούνται όλοι οι κανονισμοί που διέπονται από τη διεθνή, ευρωπαϊκή και εγχώρια νομοθεσία στη χρησιμοποίηση καυσίμων χαμηλού θείου για τη μείωση των εκπεμπόμενων ρύπων. Η Εταιρεία θα είναι έτοιμη να συμμορφωθεί και να είναι σε θέση να προβαίνει σε μετρήσεις των εκπεμπόμενων ρύπων από το 2018 όπου θα μετρώνται οι εκπομπές CO_2 σύμφωνα με τους κανονισμούς τις Ευρωπαϊκής Ένωσης (MRV).

Περιβαλλοντική συμμόρφωση

Απαραίτητο στοιχείο της περιβαλλοντικής πολιτικής μας αποτελεί η συμμόρφωση των διαδικασιών με την ισχύουσα ευρωπαϊκή και ελληνική νομοθεσία, η οποία εξασφαλίζει την περιβαλλοντική προστασία από τους πιθανούς κινδύνους ρύπανσης που προέρχονται από τα πλοία. Η ΑΝΕΚ εφαρμόζει το Διεθνή Κώδικα Ασφαλούς Διαχείρισης που αφορά στο σύνολο των διεθνών και εθνικών κανονισμών, κανόνων και οδηγιών, καθώς και στην πρόληψη της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Επίσης, έχει αναπτύξει εσωτερικό πιστοποιημένο Σύστημα Ασφαλούς Διαχείρισης, το οποίο δίνει τη δυνατότητα στο προσωπικό να εφαρμόσει αποτελεσματικά την πολιτική του Ομίλου. Οι διαδικασίες και τα πρότυπα που ακολουθούνται για τη διαχείριση των αποβλήτων και των λυμάτων είναι οι διεθνώς αναγνωρισμένες

διαδικασίες και σύμφωνα με ό,τι προβλέπεται από τη MARPOL.

Διαχείριση λυμάτων και αποβλήτων

Η διαχείριση των λυμάτων και των αποβλήτων αποτελεί σημαντική διαδικασία της λειτουργίας των πλοίων, για την οποία ακολουθούμε τις διατάξεις που προβλέπονται από τη MARPOL. Η Εταιρεία τηρεί όλους τους εθνικούς και ευρωπαϊκούς κανονισμούς και λειτουργεί σύμφωνα με τα πρότυπα που έχουν ορισθεί από τα αρμόδια υπουργεία, οργανισμούς λιμένων και εποπτικούς φορείς. Η διαχείριση των αποβλήτων και των λυμάτων αναλύεται σε:

- ✓ Στερεά απορρίμματα (Garbage)

Τα πλοία τηρούν όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και πρότυπα με σκοπό τη διαχείριση των απορριμμάτων. Στις διαδικασίες αυτές περιλαμβάνονται ο διαχωρισμός των ανακυκλώσιμων και των μη ανακυκλώσιμων ειδών εντός του πλοίου σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους, καθώς και η τήρηση του Βιβλίου Διαχείρισης Απορριμμάτων (Garbage Record Book). Επιπρόσθετα, εκτός από το διαχωρισμό μεταξύ μη ανακυκλώσιμων και ανακυκλώσιμων ειδών, υπάρχει και διαχωρισμός μεταξύ απορριμμάτων με πετρελαιοειδή κατάλοιπα τα οποία χρήζουν ειδικής διαχείρισης. Όλα τα είδη των απορριμμάτων παραδίδονται σε εταιρεία που διαχειρίζεται κάθε είδους απορρίμματα και τηρεί διαδικασίες και πρότυπα σύμφωνα με τους κανονισμούς και τη νομοθεσία.

- ✓ Πετρελαιοειδή κατάλοιπα (Sludge)

Τα πλοία τηρούν όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και πρότυπα με σκοπό τη διαχείριση των sludges για την ασφαλή διάθεσή τους χωρίς τον κίνδυνο περιβαλλοντικής επιβάρυνσης. Η μετέπειτα διαχείριση των sludges γίνεται βάσει των κανονισμών του λιμένα υποδοχής από πιστοποιημένο φορέα για τη διαχείρισή τους, ώστε να μειωθεί η περιβαλλοντική επιβάρυνση. Προέκταση και επικύρωση των τηρούμενων διαδικασιών και προτύπων αποτελεί το πιστοποιητικό IOPPC (International Oil Pollution Prevention Certificate) που διαθέτουν όλα τα πλοία και ανανεώνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

- ✓ Σεντινόνερα (Bilge water)

Τηρούμε όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και πρότυπα με σκοπό τη διαχείριση των bilge water. Όπως τα sludges έτσι και τα bilge water διατίθενται μέσω βυτίων από το πλοίο σε χερσαίες εγκαταστάσεις, βάσει των κανονισμών του λιμένα υποδοχής, οι οποίες εξασφαλίζουν τη διαχείριση τους με σκοπό τη μείωση των περιβαλλοντικών επιβαρύνσεων.

- ✓ Λύματα (Sewage water)

Τηρούμε όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και πρότυπα με σκοπό τη διαχείριση των λυμάτων. Οι κανονισμοί και οι διαδικασίες που τηρούνται εξασφαλίζουν την περιβαλλοντική συνέπεια και επικυρώνονται από το ISPPC (International Sewage Pollution Prevention Certificate). Για τη διαχείριση των λυμάτων όλα τα πλοία διαθέτουν βιολογικό καθαρισμό, στην έξοδο του οποίου υπάρχει ελεγκτήριος αισθητήρας που εξασφαλίζει την καθαρότητα του απορριπτόμενου νερού.

Επιπλέον, διαχειριζόμαστε με συνέπεια τα αναλώσιμά μας αξιοποιώντας τις διαδικασίες της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης, ενώ δίνεται προσοχή για την -κατά το δυνατόν- επέκταση της χρήσης των αναλωσίμων ειδών από ανακυκλώσιμα υλικά και τον περιορισμό της χρήσης του πλαστικού. Τέλος, η Εταιρεία στα κεντρικά της γραφεία, στα γραφεία του Πειραιά, στα πρακτορεία, στα εκδοτήρια και στα πλοία της έχει εγκαταστήσει σύστημα διαχείρισης εκτυπώσεων (Managed Print Services – MPS) με στόχο την εξοικονόμηση χρήσης ενέργειας, μελανιών, χαρτιού και τον περιορισμό των άσκοπων εκτυπώσεων.

Διαχείριση νερού

Με επίγνωση της ευθύνης και επιδιώκοντας τη συμβολή μας στην εξοικονόμηση νερού, ακολουθούμε διαδικασίες οι οποίες συνεισφέρουν στη μείωση της χρήσης γλυκού νερού, όπως η χρήση βραστήρων ή συστημάτων αντίστροφης όσμωσης για την παραγωγή γλυκού νερού από θαλασσινό και η ορθή συντήρησή τους, ο έλεγχος των ποσοτήτων νερού κατά τη διαδικασία της υδροδότησης και η άμεση αντιμετώπιση κάθε διαρροής που μπορεί να προκύψει.

4. ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κυριότεροι κίνδυνοι / επιδράσεις

Με βάση την ανάλυση της ουσιαστικότητας και τα σημαντικά θέματα που προέκυψαν, ο Όμιλος ΑΝΕΚ έχει θέσει σε προτεραιότητα και παρακολουθεί τις επιδόσεις του στα παρακάτω:

- Ασφάλεια στα πλοία.
- Ποιότητα υπηρεσιών και εξυπηρέτηση επιβατών.
- Κοινωνική συνεισφορά.
- Διαφάνεια / διαφθορά.
- Προώθηση τουριστικού προϊόντος.

Ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά και προβαίνει σε ανασκοπήσεις και διορθωτικές ενέργειες για τα παραπάνω θέματα, έτσι ώστε να μειώνει τυχόν αρνητικές επιδράσεις στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Εταιρικές πολιτικές

Το όραμα της ΑΝΕΚ είναι, με βάση τις ηθικές αρχές και τις ορθές επιχειρηματικές πρακτικές, να συμβάλλει στην τοπική ανάπτυξη των κοινωνιών στις οποίες δραστηριοποιείται, δημιουργώντας και αποδίδοντας αξία στα ενδιαφερόμενα μέρη, ενώ παράλληλα να υποστηρίζει τους συνανθρώπους που έχουν ανάγκη.

Οι προτεραιότητες

Ασφάλεια στα πλοία

Προτεραιότητά μας αποτελεί η εξασφάλιση της αξιοπλοΐας των πλοίων. Βασική μέριμνα, σύμφωνα και με το πιστοποιημένο Σύστημα Ασφαλούς Διαχείρισης, είναι η ασφάλεια στη θάλασσα με την πρόληψη οποιασδήποτε βλάβης και η ασφαλής λειτουργία των πλοίων, αναπτύσσοντας δικλείδες ασφάλειες για

κάθε περίπτωση πιθανού κινδύνου. Επίσης, εφαρμόζουμε το Διεθνή Κώδικα Ασφάλειας Πλοίων και Λιμενικών Εγκαταστάσεων, που αφορά στην πρόληψη και την αντιμετώπιση τρομοκρατικών επιθέσεων. Οι διαδικασίες που εφαρμόζονται αφορούν στη συντήρηση των μηχανών, του εξοπλισμού και του σκάφους τα οποία διασφαλίζουν την ασφαλή και έγκαιρη μεταφορά των επιβαινόντων και των φορτίων. Η συντήρηση των μηχανών και του εξοπλισμού γίνεται με βάση τις οδηγίες του κατασκευαστή και ελέγχεται και πιστοποιείται από το διεθνή νηογνώμονα για κάθε πλοίο. Επιπρόσθετα, για την ασφάλεια των επιβατών τηρούνται οι απαραίτητες διαδικασίες και πρότυπα για την εξασφάλιση της καλής λειτουργίας των σωστικών μέσων. Αυτό, σε συνδυασμό με τη συνεχή εκπαίδευση των πληρωμάτων σε έκτακτες περιπτώσεις, αποτελεί παράγοντα διασφάλισης της καλύτερης δυνατής προετοιμασίας για την αντιμετώπιση έκτακτων περιπτώσεων. Τέλος, το Πιστοποιητικό Ασφαλείας το οποίο δίνεται από το νηογνώμονα μετά από επιθεωρήσεις αποτελεί ένα επιπλέον πιστοποιητικό προς την κατεύθυνση που ορίζει η ασφαλής μετακίνηση των επιβατών. Όλα τα πλοία διαθέτουν πιστοποιητικά Asbestos-free που πιστοποιούν την απουσία αμιάντου συμβάλλοντας στην προστασία της υγείας των επιβατών και των πληρωμάτων. Σε όλα τα σημεία των πλοίων όπου βρίσκονται επιβάτες, υπάρχουν σχετικές σημάνσεις για την ενημέρωση και προστασία των επιβατών και των πληρωμάτων.

Ποιότητα υπηρεσιών και εξυπηρέτηση επιβατών

Διαρκής στόχος μας είναι η εξασφάλιση της καλής ποιότητας παροχής υπηρεσιών και η ασφαλής, άνετη και αξιόπιστη εξυπηρέτηση των πελατών της. Η επιτυχία των στόχων αυτών στηρίζεται κυρίως στην υπευθυνότητα, τον επαγγελματισμό και την αποτελεσματικότητα του προσωπικού, το οποίο αποτελεί και το πολυτιμότερο περιουσιακό στοιχείο του Ομίλου. Η ΑΝΕΚ διαθέτει τις ακόλουθες πιστοποιήσεις:

- ISO 9001 – 2015 (DQS for Quality Management System by IQNet) για θέματα διαχείρισης ποιότητας,
- HACCP στο πλαίσιο της υπ' αριθμό 852/2004 Ευρωπαϊκής Οδηγίας σχετικά με τους κανόνες ασφάλειας και υγιεινής των τροφίμων, ενώ προς ενίσχυση αυτού έχει πιστοποιηθεί και με
- ISO 22000 – 2005 αναφορικά με το σύστημα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων και
- ταυτόχρονα, εναρμονίζεται με τον 1169/2011Ευρωπαϊκό Κανονισμό (άρθρο 44, Παράρτημα ΙΙ) σχετικά με την υποχρέωση σήμανσης των αλλεργιογόνων ουσιών σε προσυσκευασμένα και μη τρόφιμα.

Οι ανωτέρω πιστοποιήσεις εφαρμόζονται σε όλα τα πλοία και η τήρηση όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών επιβεβαιώνεται κατόπιν των ετήσιων σχετικών επιθεωρήσεων. Παράλληλα ορισμένα από τα πλοία του Ομίλου έχουν λάβει επιπλέον πιστοποιήσεις για:

- Ειδικό σήμα ποιότητας ελληνικής κουζίνας για τα A La Carte εστιατόρια των πλοίων ΕΛΥΡΟΣ, OL. CHAMPION και HELLENIC SPIRIT (φορέας: υπουργείο Τουρισμού).
- Πιστοποιητικό τοπικών συστημάτων παραγωγής τροφίμων βάσει των προδιαγραφών πιστοποίησης «WE DO LOCAL» της COSMOCERT.

Τηρούνται οι προβλεπόμενες διατάξεις και κανονισμοί για τα τρόφιμα, τις διαδικασίες κουζίνας και τη διαμονή των επιβατών εν πλω, με γνώμονα την υψηλή ποιότητα στην παροχή φαγητού, ποτού και υπηρεσιών ξενοδοχειακού. Επιπλέον, εφαρμόζεται Σύστημα Διαχείρισης Πελατών (Customer Service Issues - CSI) για την αποτελεσματικότερη ικανοποίηση των αναγκών τους, ενώ οι παρεχόμενες υπηρεσίες προσαρμόζονται στο πλαίσιο της κάλυψης του συνόλου των αναγκών των επιβαινόντων. Έτσι, παρέχεται η δυνατότητα χρήσης PET CABIN, room service για καμπίνες AMEA κλπ, φύλαξης αντικειμένων αξίας, εξυπηρέτησης περιπτώσεων ανθρώπων με ειδικές αλλεργίες κλπ, ενώ χρησιμοποιούμε αποκλειστικά έξτρα παρθένο ελαιόλαδο για την παρασκευή τροφής στην κουζίνα, στο σύνολο των πλοίων του στόλου. Συνεχής είναι η αναζήτηση νέων υπηρεσιών στο πλαίσιο της ανάπτυξης και των τεχνολογικών υποδομών για την ορθότερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση των πελατών. Σχετική ενημέρωση πραγματοποιείται στα πλοία προς το επιβατικό κοινό, ενώ υπάρχουν διαθέσιμα ερωτηματολόγια σε διάφορα σημεία των πλοίων και έντυπα παραπόνων βάσει της κείμενης νομοθεσίας. Διατηρούμε ανοιχτά κανάλια επικοινωνίας με το επιβατικό κοινό, αξιοποιώντας τα ηλεκτρονικά μέσα, ώστε να παρέχουμε έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση. Στο πλαίσιο της τιμολογιακής πολιτικής, ενισχύονται οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες με μειωμένα εισιτήρια και προσφορά οικονομικότερων πακέτων.

Κοινωνική συνεισφορά

Ο Όμιλος ΑΝΕΚ βρίσκεται συνεχώς κοντά στην κοινωνία, υποστηρίζοντας πρωτοβουλίες και δράσεις. Έτσι, έχει αναπτύξει ένα πολυεπίπεδο σχέδιο δραστηριοποίησης το οποίο λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, την ανταπόκριση στα αιτήματα και τις ανάγκες του πληθυσμού, τη συνεργασία με φορείς και οργανώσεις αναγνωρισμένους για το έργο και την προσφορά τους στο κοινωνικό σύνολο, με τη συμμετοχή των εργαζομένων της και την ενίσχυση του εθελοντισμού.

Ενίσχυση του εθελοντισμού

Διοργανώνουμε συστηματικά εθελοντική αιμοδοσία αποδεικνύοντας έμπρακτα το ενδιαφέρον για το συνάνθρωπο. Το 2016 διοργανώθηκε η 10^{η} εθελοντική αιμοδοσία στα κεντρικά γραφεία της Εταιρείας στα Χανιά, σε συνεργασία με τον Σύλλογο Εθελοντών Αιμοδοτών «Ο Άγιος Ιωάννης» και το Γενικό Νοσοκομείο Χανίων. Παράλληλα, για πρώτη φορά πραγματοποιήθηκε δειγματοληψία για τη δωρεά μυελού των οστών, σε συνεργασία με το σύλλογο «Ορίζοντας». Επιπλέον, στο πλαίσιο του εσωτερικού εθελοντισμού:

- Συγκεντρώθηκε χρηματικό ποσό για τη στήριξη συναδέλφου με σοβαρό πρόβλημα υγείας.
- Δωρίστηκαν ρούχα, συσκευασμένα τρόφιμα, φάρμακα είδη πρώτης ανάγκης και παιχνίδια στους πρόσφυγες.
- Πραγματοποιήθηκε συλλογή ανακυκλώσιμου πλαστικού υλικού (καπάκια) που παραδόθηκαν για την αγορά αναπηρικών αμαξιδίων σε άπορα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Προστασία του περιβάλλοντος

Στην ΑΝΕΚ αναγνωρίζοντας την αξία των δράσεων που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος, στηρίξαμε το 2016:

- Το μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης για τη μεταφορά άγριων ζώων. Η στήριξή μας στο μουσείο και στις πρωτοπόρες δράσεις του είναι πολυετής.
- Το σύλλογο για την προστασία της θαλάσσιας χελώνας «ΑΡΧΕΛΩΝ».
- Το Δήμο Αποκορώνα για την προετοιμασία καταδυτικού πάρκου.

Υποστήριξη ευάλωτων κοινωνικά ομάδων

Η ΑΝΕΚ, με αίσθημα ευθύνης, είναι κοντά τόσο σε ατομικές περιπτώσεις συνανθρώπων μας που χρήζουν βοήθειας, όσο και σε συλλόγους και φορείς με φιλανθρωπικό έργο και δράση, όπως οι «Γιατροί του κόσμου», το «Χαμόγελο του Παιδιού», ο σύλλογος εθελοντικής προσφοράς και στήριξης «Ορίζοντας», ο φιλανθρωπικός σύλλογος «Μέριμνα για τον πλησίον Αγ. Ιωάννης ο Ελεήμων», η «ΕΛΕΠΑΠ», το «Κέντρο ημερήσιας φροντίδας - απασχόλησης ατόμων με αναπηρία ΚΗΦΑΑΜΕΑ» κλπ. Σταθερή παραμένει η προϊοντική αρωγή της ΑΝΕΚ σε κοινωφελή ιδρύματα και φορείς όπως ο παιδικός σταθμός συλλόγου γυναικών «Κοινωνική Μέριμνα Ηρακλείου» και η Ιερά Μητρόπολη Κυδωνίας και Αποκορώνου.

Ενίσχυση της παιδείας

Στην ΑΝΕΚ πιστεύουμε στα παιδιά και στους νέους και προσπαθούμε να δημιουργήσουμε γέφυρες επικοινωνίας και στήριξης που θα συμβάλλουν στην ενημέρωση και εξέλιξή τους. Διενεργούμε στα πλοία μας εκπαιδευτικές επισκέψεις σε τακτική βάση, οι οποίες απευθύνονται σε δημόσια και ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων. Επιπλέον, υποστηρίζουμε με χορηγίες μαθητές σχολείων και φοιτητές, όπως είναι η κίνηση νέων ευρωπαίων μηχανικών Πολυτεχνείου Κρήτης «BEST» Χανίων, η ομάδα «TUC ECO RACING» του Πολυτεχνείου Κρήτης με τις διεθνείς διακρίσεις από τις συμμετοχές στους διαγωνισμούς οικονομίας καυσίμων Shell Eco Marathon και το πανελλήνιο πρωτάθλημα φοιτητών και σπουδαστών «UNILEAGUE», του οποίου είμαστε σταθεροί αρωγοί από το 2010. Τέλος, στηρίζουμε τη διεξαγωγή επιστημονικών συνεδρίων, ημερίδων, μαθηματικών διαγωνισμών κ.ά.

Προώθηση του αθλητισμού και του πολιτισμού

Στηρίζουμε μέσα από το θεσμό της χορηγίας, ενέργειες και πρωτοβουλίες που προάγουν το αθλητικό ιδεώδες και τον πολιτισμό. Η ΑΝΕΚ είναι χορηγός της χανιώτικης ποδοσφαιρικής ομάδας «ΠΑΕ ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ» που αγωνίζεται στην SUPER LEAGUE με μεγάλη επιτυχία τα τελευταία χρόνια. Επίσης, είναι χρυσός χορηγός του ποδηλατικού ομίλου «ΤΑΛΩΣ - ΑΝΕΚ LINES», επίσημη χορηγός του τμήματος του Ναυτικού Ομίλου Χανίων «ΚΑΝΟΕ – ΚΑΓΙΑΚ», της ομάδας υδατοσφαίρισης «ΝΟΧ - ΑΝΕΚ LINES» και μεγάλη χορηγός του γυμναστικού συλλόγου «ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ». Ο Όμιλος συνδράμει σε διοργανώσεις ανάδειξης της κρητικής παράδοσης, εικαστικά, κινηματογραφικά και μουσικά δρώμενα και παραμένει χρυσός χορηγός του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Κρήτης.

Φιλοξενία μεγάλων συλλόγων

Η ΑΝΕΚ είναι μία εταιρεία στενά συνδεδεμένη με την Κρήτη και στηρίζει ανελλιπώς ενώσεις και τοπικούς συλλόγους όπως είναι η «Παγκρήτιος Ένωση», η «Πανελλήνια Ομοσπονδία Κρητικών Σωματείων», ο «Σύλλογος Κρητών Μεσσαριτών», η «Ένωση Προσωπικού Λιμενικού Σώματος Ανατολικής Κρήτης», καθώς και άλλους πολιτιστικούς συλλόγους σε όλη την Ελλάδα και την Ευρώπη.

Διαφάνεια / διαφθορά

Η διαφάνεια και η ακεραιότητα στον τρόπο λειτουργίας του Ομίλου υποδεικνύονται στο θεσμοθετημένο Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά. Ο Κανονισμός αυτός προωθεί τις ηθικές αρχές και τις ορθές επιχειρηματικές πρακτικές.

Προώθηση τουριστικού προϊόντος

Παραμένοντας πιστή στη στρατηγική της για ισχυρή συμμετοχή στις κορυφαίες διεθνείς τουριστικές εκθέσεις και συμβάλλοντας παράλληλα στην τόνωση του τουρισμού στην Ελλάδα, η ΑΝΕΚ τα τελευταία χρόνια δίνει δυναμικά το παρών σε Ιταλία, Γερμανία, Αυστρία, Βέλγιο, Ολλανδία. Με εντυπωσιακά περίπτερα και εξαίρετες υπηρεσίες, η ΑΝΕΚ έχει κερδίσει τις εντυπώσεις μεταφέροντας άρωμα Ελλάδας στην Ευρώπη.

Η επίδοση με μη χρηματοοικονομικούς δείκτες

- Η ΑΝΕΚ συμμετείχε το 2016 στις δέκα μεγαλύτερες τουριστικές εκθέσεις στην Ευρώπη για την προώθηση του τουριστικού προϊόντος.
- Σε επίπεδο χορηγιών μεταφοράς εγκρίθηκαν 103.660 εισιτήρια επιβατών και οχημάτων, στο σύνολο των γραμμών που δραστηριοποιείται η ΑΝΕΚ, ενώ συνολικά ενεκρίθησαν 894 χορηγίες.
- Εκδόθηκαν 579.630 εκπτωτικά εισιτήρια σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες -πολύτεκνες και τρίτεκνες οικογένειες, φοιτητές, ανάπηρους πολέμου και συνοδούς αυτών, ΑΜΕΑ και βοηθούς αυτών, μόνιμους κατοίκους νησιών (Κάσου, Χάλκης, Ανάφης, Αντικυθήρων), σε παιδιά, εφήβους και άτομα άνω των 65 ετών, σε συνταξιούχους του ΝΑΤ, οπλίτες, αγρότες κ.ά.
- Το 2016 προσφέρθηκαν σε οργανισμούς και ιδρύματα δωρεάν τρόφιμα αξίας € 18.500 και πάνω από 5.000 λίτρα πετρέλαιο θέρμανσης σε γηροκομεία, ιδρύματα και παιδικούς σταθμούς.
- Ο δείκτης ικανοποίησης πελατών βρίσκεται στο 99,9% σε θέματα απώλειας αποσκευών, ενώ για θέματα ζημιών σε οχήματα ο δείκτης παρουσιάζει σταθερή βελτίωση σε ετήσια βάση.
- Η ικανοποίηση των πελατών από τη χρήση του τηλεφωνικού κέντρου ανήλθε στο 83,55%.
- Έγινε εν μέρει εφαρμογή νέας υπηρεσίας ηλεκτρονικού εισιτηρίου, με στόχο να επεκταθεί σε όλα τα δρομολόγια του Ομίλου την επόμενη χρονιά.
- Συγκεντρώθηκαν 40 μονάδες αίματος και πραγματοποιήθηκε δειγματοληψία μυελού των οστών στο πλαίσιο της 10^{ης} εθελοντικής αιμοδοσίας.

5. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΝ ΛΟΓΩ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ

- Έχουμε 50 χρόνια ηγετικής παρουσίας στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας.
- Δραστηριοποιούμαστε με 10 επιβατικά οχηματαγωγά πλοία.
- Η λογιστική αξία του ιδιόκτητου στόλου μας ανέρχεται σε € 250 εκατ.
- Καλύπτουμε 23 προορισμούς σε Κρήτη, Αιγαίο, Ιόνιο και Αδριατική.
- Το 2016 διακινήσαμε 1 εκατ. επιβάτες, 188 χιλ. Ι.Χ. αυτοκίνητα και 133 χιλ. φορτηγά.
- Απασχολούμε περισσότερους από 900 εργαζόμενους κατά τη διάρκεια του έτους σε ξηρά και θάλασσα.
- Το 55% του προσωπικού ξηράς είναι γυναίκες, ενώ το ποσοστό των απασχολούμενων άνω των 50 ετών ανέρχεται σε 28%.
- Αναπτύσσονται σχέσεις μακροπρόθεσμης συνεργασίας με το προσωπικό. Ποσοστό 72% εργάζεται στην ΑΝΕΚ συνεχόμενα για 20 και πλέον έτη.
- Πραγματοποιήθηκαν 562 ώρες ενημέρωσης / εκπαίδευσης στο προσωπικό ξηράς και 1.230 ώρες στο προσωπικό θάλασσας.
- Ο δείκτης ικανοποίησης των πελατών μας βρίσκεται στο 99,9% σε θέματα απώλειας αποσκευών, ενώ για θέματα ζημιών σε οχήματα ο δείκτης παρουσιάζει σταθερή βελτίωση σε ετήσια βάση.
- Υποστηρίζουμε και έχουμε θεσπίσει ένα ασφαλές περιβάλλον εργασίας για τους εργαζόμενους και τους επιβάτες.
- Υποστηρίζουμε την εντοπιότητα στην απασχόληση. Στην πλειοψηφία το ποσοστό των εργαζομένων μας προέρχεται απο τις τοπικές κοινωνίες.
- Η υπεύθυνη λειτουργία μας συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.
- Υποστηρίζουμε τους Έλληνες παραγωγούς στην τροφοδοσία των πλοίων μας με το 99% των προϊόντων να προέρχονται από την Ελλάδα, εκ των οποίων το 50% από την Κρήτη.
- Σε επίπεδο χορηγιών μεταφοράς εγκρίθηκαν 103.660 εισιτήρια επιβατών και οχημάτων, στο σύνολο των γραμμών που δραστηριοποιείται η ΑΝΕΚ, ενώ συνολικά ενεκρίθησαν 894 χορηγίες.
- Εκδόθηκαν 579.630 εκπτωτικά εισιτήρια σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.
- Το 2016 προσφέρθηκαν σε οργανισμούς και ιδρύματα τρόφιμα αξίας € 18.500 και πάνω από 5.000 λίτρα πετρέλαιο θέρμανσης σε γηροκομεία, ιδρύματα και παιδικούς σταθμούς.
- Συγκεντρώθηκαν 40 μονάδες αίματος και πραγματοποιήθηκε δειγματοληψία μυελού των οστών στο πλαίσιο της 10^{ης} εθελοντικής αιμοδοσίας.

VII. ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

με βάση το άρθρο 43ββ, παρ. 1 του κ.ν. 2190/1920
όπως ισχύει μετά από την τροποποίησή του από το άρθρο 2 του ν. 4403/2016

1. ΚΩΔΙΚΑΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η Εταιρεία συμμορφώνεται με το καθεστώς της Εταιρικής Διακυβέρνησης που ισχύει στην Ελλάδα, σύμφωνα με το ν. 3016/2002, όπως ισχύει. Η ΑΝΕΚ έχει υιοθετήσει τις αρχές της Εταιρικής Διακυβέρνησης, όπως αυτές οριοθετούνται από την ισχύουσα ελληνική νομοθεσία και τις διεθνείς πρακτικές. Η Εταιρική Διακυβέρνηση ως σύνολο κανόνων, αρχών και μηχανισμών ελέγχου, βάσει των οποίων οργανώνεται και διοικείται η Εταιρεία, έχει ως στόχο τη διαφάνεια προς το επενδυτικό κοινό και τη διασφάλιση των συμφερόντων των μετόχων της Εταιρείας και όλων των μερών που συνδέονται με τη λειτουργία της. Η Εταιρεία έχει ήδη υιοθετήσει αυτοβούλως τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που θεσπίστηκε το Μάρτιο του 2011 από το Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) για τις Εισηγμένες Εταιρείες, τον οποίο τήρησε μέχρι την αναθεώρηση αυτού από το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ) τον Οκτώβριο 2013, τον οποίο αναθεωρημένο πλέον τηρεί. Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι διαθέσιμος στη διαδικτυακή διεύθυνση του ΕΣΕΔ www.helex.gr/el/esed. Η παρούσα δήλωση καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο η Εταιρεία εφαρμόζει τον Κώδικα και εξηγεί τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις αυτού.

2. ΣΥΝΘΕΣΗ - ΕΚΛΟΓΗ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

2.1 ΣΥΝΘΕΣΗ Δ.Σ.

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του Καταστατικού της Εταιρείας, το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από δέκα πέντε (15) μέλη, εκ των οποίων έντεκα (11) εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων με μυστική ψηφοφορία και κατ' απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται σ' αυτήν ενώ τέσσερα (4) ορίζονται από τα παρακάτω πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 3 του ν. 2190/1920:

α) Ο Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος Γαλανάκης μπορούσε να ορίζει τον εαυτό του,
β) Ο Δήμαρχος Χανίων μπορεί να ορίζει τον εαυτό του,
γ) Ο Δήμαρχος Ρεθύμνης ομοίως,
δ) Ο Σύνδεσμος Διπλωματούχων Οικονομικών Επιστημών Χανίων μπορεί να ορίζει ένα μέλος του.

Τα παραπάνω πρόσωπα, αφού ειδοποιηθούν γι' αυτό κάθε φορά από την Εταιρεία, οφείλουν να γνωστοποιήσουν σ' αυτήν εγγράφως προ τριών (3) ημερών τουλάχιστον από την ημερομηνία της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης περί της άσκησης του δικαιώματός των ως ανωτέρω, διαφορετικά αυξάνεται αναλόγως ο αριθμός των αιρετών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου επιτρέπεται να είναι και νομικό πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή το νομικό πρόσωπο υποχρεούται να ορίσει ένα φυσικό πρόσωπο για την άσκηση των εξουσιών του νομικού προσώπου ως μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος Γαλανάκης απεβίωσε στις 30.04.2013 και μετά το θά-

νατό του ο αριθμός των αιρετών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ανέρχεται πλέον σε δώδεκα (12). Ειδικώς για την Τακτική Γενική Συνέλευση της 16.06.2013, κατά την οποία εκλέχθηκε το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, τα αιρετά μέλη ήταν δεκατρία (13) διότι ο Δήμαρχος Ρεθύμνης, κατά την ως άνω προβλεπόμενη από το καταστατικό διαδικασία, δήλωσε ότι δεν επιθυμεί να ασκήσει το δικαίωμα διορισμού αυτού.

2.2 ΕΚΛΟΓΗ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Δ.Σ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει μεταξύ των μελών του και με απόλυτη πλειοψηφία τον Πρόεδρο και τρεις Αντιπροέδρους αυτού, μπορεί δε οποτεδήποτε να προβαίνει σε γενική ή μερική ανακατανομή των ανωτέρω αξιωμάτων. Τον Πρόεδρο, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει ο Α' Αντιπρόεδρος και αυτόν, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, ο Β' Αντιπρόεδρος, ομοίως δε αυτόν ο Γ' Αντιπρόεδρος. Η εκλογή των ανωτέρω διενεργείται κατά την πρώτη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου μετά την εκλογή του από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ή αυτός που τον αναπληρώνει, προΐσταται των Συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, διευθύνει τις εργασίες του και παρακολουθεί την όλη λειτουργία της Εταιρείας, ενημερώνοντας σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο. Τα αιρετά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους λήξης της θητείας των. Μαζί με τα τακτικά μέλη εκλέγονται και πέντε (5) αναπληρωματικά, εφόσον ο αριθμός των υποψηφιοτήτων είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των προς εκλογή τακτικών μελών, με τήρηση της παρακάτω διαδικασίας: Με τη δημοσιευόμενη πρόσκληση από το Διοικητικό Συμβούλιο για σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης, καλούνται και οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλουν εγγράφως και εντός τακτικής προθεσμίας αίτηση υποψηφιότητας. Βάσει των υποψηφιοτήτων που θα υποβληθούν, το Διοικητικό Συμβούλιο ανακηρύσσει αυτούς που έχουν το δικαίωμα υποψηφιότητας και καταρτίζει ψηφοδέλτιο κατά την απόλυτη αλφαβητική σειρά του ονοματεπωνύμου των υποψηφίων, το οποίο και διανέμεται στους μετόχους μέσα στην αίθουσα της Γενικής Συνέλευσης για διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Κάθε μέτοχος δικαιούται να θέτει τόσους σταυρούς προτίμησης όσος είναι και ο αριθμός των προς εκλογή τακτικών και αναπληρωματικών μελών, κατ' ελάχιστον όμως υποχρεούται να θέσει τόσους σταυρούς προτίμησης όσος είναι και ο αριθμός των προς εκλογή τακτικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

2.3. ΣΥΓΚΛΗΣΗ Δ.Σ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται στην έδρα της Εταιρείας κάθε φορά που ο νόμος, το καταστατικό ή οι ανάγκες της Εταιρείας απαιτούν και, ακόμη, κάθε φορά που ο Πρόεδρος ή αυτός που τον αναπληρώνει ή ο Δ/νων Σύμβουλος κρίνει αυτό σκόπιμο. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει με τηλεδιάσκεψη, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις των σχετικών αποφάσεων του Υπουργού Ανάπτυξης. Στην περίπτωση αυτή η πρόσκληση προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες για τη συμμετοχή αυτών στη συνεδρίαση. Κατ' εξαίρεση, το Διοικητικό Συμβούλιο έγκυρα συνεδριάζει εκτός της έδρας του, εφόσον η συνεδρίαση λαμβάνει χώρα στο δήμο Πειραιά Αττικής, στο δήμο Ρεθύμνου Κρήτης και στο δήμο Ηρακλείου Κρήτης. Τη σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ζητήσουν δύο (2) από τα μέλη του, με αίτησή τους προς τον Πρόεδρο αυτού, ή τον αναπληρωτή του ο οποίος υποχρεούται να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την υποβολή της αίτη-

σης. Στην κατά τα παραπάνω αίτησή τους πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να αναφέρονται με σαφήνεια και τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθεί το Διοικητικό Συμβούλιο. Σε περίπτωση που ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του δεν θα συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσα στην παραπάνω προθεσμία, επιτρέπεται στα μέλη που ζήτησαν τη σύγκληση να συγκαλέσουν αυτά το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη λήξη της άνω προθεσμίας των επτά (7) ημερών, γνωστοποιώντας τη σχετική πρόσκληση στα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

2.4 ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως εάν παρίστανται αυτοπροσώπως σε αυτό το ήμισυ πλέον ενός των Συμβούλων, χωρίς να υπολογίζονται οι κατά τα ανωτέρω εξουσιοδοτήσεις. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται πάντοτε με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών. Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου πιστοποιούνται με πρακτικά, που καταχωρούνται στο τηρούμενο γι' αυτό το σκοπό βιβλίο και υπογράφονται από τους παριστάμενους κατά τη συνεδρίαση Πρόεδρο ή Προεδρεύοντα και τους Συμβούλους. Κανείς Σύμβουλος δεν δικαιούται ν' αρνηθεί την υπογραφή πρακτικών συνεδριάσεων στις οποίες έλαβε μέρος, δικαιούται όμως να ζητήσει την καταχώρηση σ' αυτά της γνώμης του εάν διαφωνεί προς τη λαμβανομένη απόφαση. Η κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους ισοδυναμεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ακόμα και αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση. Τα αντίγραφα και τα αποσπάσματα των πρακτικών, όσα πρόκειται να προσαχθούν ενώπιον Δικαστηρίου ή άλλης αρχής, επικυρώνονται από τον Πρόεδρο ή, εάν αυτός κωλύεται ή απουσιάζει, από το νόμιμο αναπληρωτή του.

2.5 ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η Εταιρεία αναλαμβάνει εγκύρως υποχρεώσεις και γενικά εκπροσωπείται νομίμως με δύο (2) υπογραφές εκ των οποίων η πρώτη είναι του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και η δεύτερη του Διευθύνοντος Συμβούλου, οι οποίοι ενεργούν προσωπικώς, σε απουσία δε ή κώλυμα αυτών, των νομίμων αναπληρωτών τους. Οι παραπάνω υπογραφές τίθενται απαραιτήτως κάτω από την εταιρική επωνυμία. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου παρέχεται δικαίωμα υπογραφής, δεσμεύσεως και εκπροσωπήσεως της Εταιρείας σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και σε υπηρεσιακά όργανα, τηρουμένων των ορισμών του άρθρου 23 του καταστατικού.

2.6 ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ – ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Δυνάμει της από 16.06.2013 απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων και των από 19.06.2013, 29.09.2014 και 19.02.2015 αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας σήμερα έχει ως εξής:

Γεώργιος Κατσανεβάκης	Πρόεδρος Δ.Σ. – Εκτελεστικό Μέλος
Σπυρίδων Πρωτοπαπαδάκης	Α' Αντιπρόεδρος Δ.Σ. – Εκτελεστικό Μέλος
Εμμανουήλ Αποστολάκης*	Β' Αντιπρόεδρος Δ.Σ. – Εκτελεστικό Μέλος
Ιωάννης Σταυρόπουλος	Γ' Αντιπρόεδρος Δ.Σ. – Εκτελεστικό Μέλος
Ιωάννης Βαρδινογιάννης	Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό Μέλος
Γεώργιος Αρχοντάκης	Αναπλ. Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό Μέλος
Κωνσταντίνος Αχλιόπτας	Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Αναστάσιος Βάμβουκας**	Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μιχαήλ Γεωρβασάκης	Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Δημήτριος Καντηλιεράκης	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Αδαμάντιος Κρασανάκης***	Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Ιωάννης Μαλανδράκης	Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μιχαήλ Μαρακάκης	Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Αλέξανδρος Μαρκαντωνάκης	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Γεώργιος Φραγκιαδάκης	Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

**Δυνάμει του από 29.09.2014 πρακτικού Δ.Σ. που καταχωρήθηκε στις 8.10.2014 στο ΓΕΜΗ το μέλος του Δ.Σ. κ. Εμμανουήλ Αποστολάκης εκλέχθηκε ως Β' Αντιπρόεδρος.*

***Δυνάμει του από 29.09.2014 πρακτικού Δ.Σ. που καταχωρήθηκε στις 8.10.2014 στο ΓΕΜΗ ο πρώην Δήμαρχος Χανίων Εμμανουήλ Σκουλάκης αντικαταστάθηκε από τον εκλεγέντα Δήμαρχο Χανίων Αναστάσιο Βάμβουκα.*

****Δυνάμει του από 19.02.2015 πρακτικού Δ.Σ. που καταχωρήθηκε στις 13.3.2015 στο ΓΕΜΗ ο κ. Αδαμάντιος Κρασανάκης εκλέχθηκε ως μέλος σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος κ. Γεωργίου Μπαουράκη.*

Η θητεία των αιρετών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 15 του καταστατικού της Εταιρείας, είναι τετραετής, αρχίζει δε, την ενδέκατη ημέρα από την ημερομηνία της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης και λήγει με την εκλογή νέων μελών τη δέκατη ημέρα μετά την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους λήξης της θητείας τους. Ακολούθως παρατίθενται συνοπτικά βιογραφικά σημειώματα των μελών του Δ.Σ. της Εταιρείας:

- **Γεώργιος Κατσανεβάκης, Πρόεδρος – Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στα Χανιά Κρήτης το 1942. Είναι πτυχιούχος Πολιτικός Μηχανικός του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Διετέλεσε Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Δυτικής Κρήτης, Δήμαρχος Χανίων και Νομάρχης Χανίων. Υπήρξε, επίσης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος.

- **Σπυρίδων Πρωτοπαπαδάκης, Α' Αντιπρόεδρος – Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στα Χανιά το 1956. Είναι πτυχιούχος της Οικονομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Rutgers των Η.Π.Α. και κάτοχος μεταπτυχιακών τίτλων στη Διοίκηση Μεταφορών και στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από το State University of New York. Από το 1980 μέχρι το 1982 διετέλεσε στέλεχος στη Johnson & Johnson στις Η.Π.Α. Από το 1984 μέχρι το 1990 διετέλεσε επιστημονικό στέλεχος του Κ.Ε.Π.Ε., για την κατάρτιση του πενταετούς προγράμματος σε Ρέθυμνο και Χανιά. Από το 1994 έως το 1997 διετέλεσε Διευθυντής του

ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ. παράρτημα Δ. Κρήτης, καθώς και Επιστημονικός Συνεργάτης του Πανεπιστημίου LEEDS στο εξαγωγικό Marketing. Διετέλεσε Ειδικός Σύμβουλος του Γ.Γ. Περιφέρειας Κρήτης από το 1997 έως το 2000 και από το 1989 μέχρι σήμερα διατηρεί γραφείο οικονομικών μελετών με την επωνυμία «Creta Consulting Σύμβουλοι Επενδύσεων». Είναι μέλος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας (Σ.Ε.Ε.Ν.) και του Συμβουλίου Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών (Σ.Α.Σ.).

- **Εμμανουήλ Αποστολάκης, Β' Αντιπρόεδρος – Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στο Νίππος Αποκορώνου Χανίων Κρήτης το 1952. Είναι πτυχιούχος Μηχανολόγος Μηχανικός της Ανωτέρας Σχολής Υπομηχανικών Αθηνών (Α.Σ.ΥΠ.Α.), ενώ αποφοίτησε επίσης από το Παιδαγωγικό Τμήμα της ΠΑΤΕΣ ΣΕΛΕΤΕ. Από το 1999 έως και σήμερα είναι Πρόεδρος της ΕΤΑΝΑΠ.

- **Ιωάννης Σταυρόπουλος, Γ' Αντιπρόεδρος – Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στην Ελευσίνα Αττικής το 1940. Είναι διπλωματούχος Μηχανολόγος-Ηλεκτρολόγος του ΕΜΠ, καθώς επίσης κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου του Imperial College of Science and Technology University of London. Διετέλεσε Τεχνικός Διευθυντής και εν συνεχεία Υποδιευθυντής μεγάλης Ελληνικής Ναυτιλιακής Εταιρείας, επί σειρά ετών (1970-2000).

- **Ιωάννης Βαρδινογιάννης, Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στην Επισκοπή Ρεθύμνου Κρήτης το 1957. Είναι πτυχιούχος Πανεπιστημιακής Σχολής Χρηματοοικονομικών και Μάρκετινγκ.

- **Γεώργιος Αρχοντάκης, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Είναι απόφοιτος της Ιατρικής Σχολής Αθηνών. Διετέλεσε Δ/ντής Χειρουργικού Τομέα, Επιμελητής, Μέλος Δ.Σ. και Αναπληρωτής Διευθυντής στο Νοσοκομείο «Άγιος Σάββας». Επιπλέον, υπήρξε Πρόεδρος στο Οφθαλμιατρείο Αθηνών επί 10 χρόνια και μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του Νοσοκομείου «Αγία Σοφία». Από το 2001 διετέλεσε Δ/ντής Νευροχειρουργικής Κλινικής, από το 2007 Δ/ντής Ιατρικής Υπηρεσίας με τριετή θητεία και από το 2015 Πρόεδρος με διετή θητεία στο Γενικό Νοσοκομείο Χανίων «Άγιος Γεώργιος». Είναι ο πρώτος νευροχειρουργός που εφάρμοσε τη τεχνική γ-knife (τακτική ακτινοβολία εγκεφάλου) με πρωτοποριακές επεμβάσεις σε παιδιά και ο πρώτος Έλληνας γιατρός που μπήκε στο βιβλίο Γκίνες. Έχει τιμηθεί από το Πολυτεχνείο Κρήτης, το Νοσοκομείο «Άγιος Σάββας», το Νοσοκομείο Παίδων και το Οφθαλμιατρείο Αθηνών. Επίσης, είναι μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Χανίων.

- **Κωνσταντίνος Αχλιόπτας, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Έχει εργαστεί ως Μηχανικός Εμπορικού Ναυτικού για πολλά χρόνια σε ποντοπόρα πλοία όλων των τύπων. Έχει επιβλέψει και παραλάβει πλοία από διάφορα ναυπηγεία του εξωτερικού. Επίσης, εργάστηκε ως μηχανικός υπηρεσιών σε μεγάλες εταιρείες σε Αμερική, Καναδά και Ελβετία (Babcox-Wilcox, Bailey Meter Co και Reliance Electric). Εδώ και πολλά χρόνια ασχολείται με επενδύσεις χρηματιστηρίου, ειδικότερα στο χώρο της ναυτιλίας - ναυσιπλοΐας.

- **Αναστάσιος Βάμβουκας, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στα Χανιά το 1957. Είναι πτυχιούχος της φαρμακευτικής σχολής του ιταλικού Πανεπιστημίου του Camerino. Διετέλεσε Πρόεδρος του φαρμακευτικού συλλόγου Χανίων για τρεις διαδοχικές θητείες και

από το 1991 είναι Πρόεδρος του συνεταιρισμού φαρμακοποιών Χανίων. Είναι μέλος του Δ.Σ. της ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΧΑΝΙΩΝ και της εταιρείας «ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.», ενώ υπήρξε ιδρυτικό μέλος του καταναλωτικού συνεταιρισμού βιολογικών προϊόντων «ΓΑΙΑ». Από το Σεπτέμβριο του 2014 είναι Δήμαρχος Χανίων. Διατελεί, επίσης, Αντιπρόεδρος της Π.Ε.Δ. Κρήτης και Πρόεδρος της Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. Α.Ε.

- **Μιχαήλ Γεωρβασάκης, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στο Ρέθυμνο Κρήτης το 1945. Είναι απόφοιτος Εξατάξιου Γυμνασίου. Ο κ. Γεωρβασάκης είναι επιχειρηματίας και έχει εργοστάσιο γραφικών τεχνών.

- **Δημήτρης Καντηλιεράκης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στα Χανιά το 1937. Είναι πτυχιούχος της Οικονομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Μονάχου της Γερμανίας καθώς επίσης και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στη Διοίκηση Επιχειρήσεων και Μάρκετινγκ από το Riedenburg της Γερμανίας. Διετέλεσε Πρόεδρος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Δυτικής Κρήτης καθώς και Μέλος του Δ.Σ. της ΠΑΓΚΡΗΤΙΑΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ.

- **Αδαμάντιος Κρασανάκης, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στον Άγιο Γεώργιο του οροπεδίου Λασιθίου Κρήτης. Το 1978 απεφοίτησε από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο με δίπλωμα Ναυπηγού Μηχανολόγου Μηχανικού. Από το 1979 έως το 2006, υπηρέτησε ως Τεχνικός Αξιωματικός στο Λιμενικό Σώμα και από το 2006 εξασκεί το επάγγελμα του Ναυπηγού Μηχανολόγου Μηχανικού ως ελεύθερος επαγγελματίας μέλος του ΤΕΕ. Είναι Γενικός Γραμματέας του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας (Σ.Ε.Ε.Ν.).

- **Ιωάννης Μαλανδράκης, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε το 1964 στις Βουκολιές Χανίων. Είναι πτυχιούχος του Πανεπιστημίου Πειραιώς του Τμήματος Οργάνωσης & Διοίκησης Επιχειρήσεων με ειδίκευση στο Marketing και κάτοχος του Μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών (MsC) του Τμήματος Μηχανικών Παραγωγής & Διοίκησης του Πολυτεχνείου Κρήτης. Εργάζεται από το 1994 στην Τράπεζα της Ελλάδος. Έχει υπάρξει επιστημονικός υπεύθυνος σε μεγάλο αριθμό προγραμμάτων κατάρτισης εργαζομένων και ανέργων, έχει πολύχρονη εμπειρία ως εκπαιδευτής ενηλίκων του ΕΚΕΠΙΣ και ως καθηγητής στα Δημόσια ΙΕΚ Χανίων. Διετέλεσε Γ.Γ. του Εργατικού Κέντρου Χανίων, μέλος του Δ.Σ. στο Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος Τμ. Δυτ. Κρήτης, Γραμματέας του Παραρτήματος του Συλλόγου Υπαλλήλων Τραπέζης Ελλάδος. Από το 2011 έως και σήμερα είναι εκλεγμένος Δήμαρχος Πλατανιά, Μέλος του Δ.Σ. της Π.Ε.Δ. Κρήτης, Μέλος της Οικονομικής Επιτροπής της ΚΕΔΕ, ενώ συμμετέχει σε πολλές άμισθες επιτροπές και άλλα όργανα ως εκπρόσωπος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

- **Μιχαήλ Μαρακάκης, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στο Καστέλι Κισάμου το 1949. Αποφοίτησε από το Εξατάξιο Γυμνάσιο Καστελίου και το 1974 προσελήφθη, μετά από δημόσιο διαγωνισμό, στην Εθνική Τράπεζα Ελλάδος, στην οποία δραστηριοποιήθηκε σε διάφορους τομείς ευθύνης επί 25 έτη. Το 1991 ίδρυσε την ανώνυμη εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου «ΔΙΑΣ» και μέχρι το 1996 υπήρξε Αντιπρόεδρος της εταιρείας. Επιπλέον, από το 1997 μέχρι το 2004 διετέλεσε Αντιπρόεδρος Δ.Σ. και Γενικός Διευθυντής της ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΧΑΝΙΩΝ, ενώ από το 2004 μέχρι σήμερα κατέχει τη θέση του Προέδρου Δ.Σ. στην εν λόγω τράπεζα. Από το 2009 μέχρι το

2015 διετέλεσε Αντιπρόεδρος Δ.Σ. της ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ. Είναι επίσης Πρόεδρος των θυγατρικών εταιρειών της τράπεζας «ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.», «ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.», «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.» και των εταιρειών «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΧΑΝΙΩΝ Α.Ε.», «PRIME ENERGY Α.Ε.», «ΒΙΟ-ΧΥΜ Α.Ε.», «ΑΒΕΑ Α.Ε.», «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.» και «ΑΦΟΙ ΧΙΩΤΑΚΗ ΑΒΕ-Ε», ενώ έως το 2016 διετέλεσε Πρόεδρος Δ.Σ. της εταιρείας «ΝΕΑ ΧΩΡΑ Α.Ε.». Παράλληλα διατελεί Αντι-πρόεδρος της Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος (Ε.Σ.Τ.Ε.).

- **Αλέξανδρος Μαρκαντωνάκης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε το 1959 στα Χανιά και σπούδασε Χημικός Μηχανικός. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην Επιστήμη Τροφίμων & Διοίκηση Επιχειρήσεων. Εργάστηκε σε εταιρείες τροφίμων στην Αγγλία και τη Γαλλία και από το 1985 είναι στέλεχος των Μύλων Κρήτης. Σήμερα είναι Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας «ΜΥΛΟΙ ΚΡΗΤΗΣ», Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της «ΚΡΙΑΡΑΣ Α.Ε.», μέλος Δ.Σ. της «ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε.», μέλος Δ.Σ. της «ΑΒΕΑ Α.Ε.», μέλος Δ.Σ. της «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΚΡΗ-ΤΗΣ ΑΕ» και Πρόεδρος του Συνδέσμου Αλευροβιομηχάνων της Ελλάδος.

- **Γεώργιος Φραγκιαδάκης, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1977. Σπούδασε Λογιστική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση στο Πανεπιστήμιο του Essex και έχει αποκτήσει δύο μεταπτυχιακούς τίτλους στα Χρηματοοικονομικά και Επενδύσεις (Un. Exeter) καθώς και στη Διοίκηση Μονάδων Υγείας (ΕΑΠ). Είναι διδάκτορας του Πολυτεχνείου Κρήτης με ερευνητικό αντικείμενο τα Οικονομικά της Υγείας και την Αξιολόγηση Υπηρεσιών Υγείας. Υπηρέτησε ως Υποδιοικητής στην 7η Υγειονομική Περιφέρεια Κρήτης από το 2011 έως το 2012 και από τον Ιούλιο του 2016 έχει αναλάβει καθήκοντα Διοικητή στο Γενικό Νοσοκομείο Ρεθύμνου. Είναι διδάσκων στο Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Κρήτης και ανήκει στο διδακτικό προσωπικό του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου ως μέλος ΣΕΠ στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Διοίκησης Μονάδων Υγείας.

2.7 ΑΜΟΙΒΕΣ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ.

Κάθε αμοιβή ή αποζημίωση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου βαρύνει την Εταιρεία μόνο αν εγκριθεί από την Τακτική Γενική Συνέλευση με ειδική απόφασή της. Η αμοιβή και οι τυχόν λοιπές αποζημιώσεις των μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. καθορίζονται σύμφωνα με τον κ.ν. 2190/1920 και είναι ανάλογες με το χρόνο που διαθέτουν για τις συνεδριάσεις του και την εκπλήρωση των καθηκόντων που τους ανατίθενται σύμφωνα με το νόμο αυτό. Το σύνολο των αμοιβών και των τυχόν αποζημιώσεων των μελών του Δ.Σ. αναφέρονται στο τμήμα V της παρούσης Έκθεσης του Δ.Σ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παραμένει αρμόδιο για τη λήψη απόφασης σχετικά με:

α) τις αμοιβές κάθε είδους, δηλαδή από οποιαδήποτε αιτία, που καταβάλλονται στα διευθυντικά στελέχη και στους εσωτερικούς ελεγκτές,

β) τη γενικότερη πολιτική αμοιβών της Εταιρείας.

3. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ

3.1 ΣΥΓΚΛΗΣΗ

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της Εταιρείας. Δικαιούται ν' αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση και όταν καταρτίζεται σύμφωνα με το καταστατικό εκπροσωπεί την ολότητα των μετόχων. Οι νόμιμες αποφάσεις της υποχρεώνουν όλους τους μετόχους και αυτούς ακόμη τους απόντες ή διαφωνούντες. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων συγκαλείται πάντοτε από το Διοικητικό Συμβούλιο και συνέρχεται τακτικώς στην έδρα της Εταιρείας μια φορά το χρόνο και μάλιστα εντός του πρώτου εξαμήνου από τη λήξη της εταιρικής χρήσεως και καθόσον οι μετοχές της εταιρείας είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο που εδρεύει στην Ελλάδα, η Γενική Συνέλευση μπορεί να συνέρχεται και στην περιφέρεια του δήμου, όπου βρίσκεται η έδρα του χρηματιστηρίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί, όταν το κρίνει αναγκαίο, να συγκαλεί τη Συνέλευση σε έκτακτη συνεδρίαση. Επίσης, μετά από αίτηση μετόχων που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων, και ορίζει ημέρα συνεδρίασης αυτής που δεν πρέπει να απέχει περισσότερο των σαράντα πέντε (45) ημερών από τη χρονολογία της επίδοσης της αίτησης στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Η υποβαλλομένη ως άνω αίτηση πρέπει να είναι γραπτή, να περιλαμβάνει τα θέματα επί των οποίων καλείται ν' αποφανθεί η Γενική Συνέλευση και να αποδεικνύεται η μετοχική ιδιότητα των αιτούντων μετόχων και ο αριθμός των μετοχών που κατέχουν κατά την άσκηση του σχετικού δικαιώματος. Τέτοια απόδειξη αποτελεί και η κατάθεση των μετοχών στο Ταμείο της Εταιρείας ή στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε οποιαδήποτε Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία στην Ελλάδα.

Οι προσκλήσεις για τη σύγκληση τακτικών και εκτάκτων Γενικών Συνελεύσεων δημοσιεύονται είκοσι (20) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από εκείνη που ορίστηκε για τη Γενική Συνέλευση, εάν πρόκειται δε για Επαναληπτική Συνέλευση που επήλθε μετά από αναγκαστική αναβολή, δημοσιεύονται δέκα (10) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από εκείνη που ορίστηκε για τη Συνεδρίαση της Συνέλευσης, με υπολογισμό και των εξαιρετέων ημερών. Η ημέρα δημοσίευσης της πρόσκλησης της Γενικής Συνέλευσης και η ημέρα της συνεδρίασης αυτής δεν υπολογίζονται. Οι προσκλήσεις για τις τακτικές και τις έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις δημοσιεύονται σε μία ημερήσια ή εβδομαδιαία πολιτική εφημερίδα απ' αυτές που εκδίδονται στην έδρα της Εταιρείας, σε μία απ' αυτές που εκδίδονται στην Αθήνα και που -κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου- κυκλοφορούν ευρύτερα, καθώς και σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα, όπως ορίζεται στο άρθρο 26 παρ. 2 του ν. 2190/1920, το οποίο τροποποιήθηκε με το άρθρο 25 του Π.Δ. 409/86. Οι προσκλήσεις δημοσιεύονται επίσης και στο τεύχος Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 3 του από 16.1.1930 Π.Δ. περί «Δελτίου Ανωνύμων Εταιρειών», για μεν τις τακτικές δέκα (10) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από εκείνη που ορίστηκε για τη Συνέλευση, για δε τις επαναληπτικές πέντε (5) τουλάχιστον. Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης περιλαμβάνει τουλάχιστον το οίκημα με ακριβή διεύθυνση, τη χρονολογία και την ώρα της συνεδρίασης, τα θέματα της ημερησίας διάταξης με σαφήνεια, τους μετόχους που έχουν δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να μετάσχουν στη

Συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματα τους αυτοπροσώπως ή δια αντιπροσώπου ή ενδεχομένως και εξ αποστάσεως, τοιχοκολλάται δε σε εμφανή θέση του καταστήματος της Εταιρείας και στην αίθουσα υποδοχής των πλοίων της Εταιρείας πριν από είκοσι (20) πλήρεις ημέρες. Σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν από κάθε Γενική Συνέλευση πρέπει να τοιχοκολλάται σε εμφανή θέση του Καταστήματος της Εταιρείας πίνακας των μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση, με ένδειξη του αριθμού των μετοχών και των ψήφων καθενός (οι οποίοι ψήφοι για κάθε περίπτωση πρέπει να είναι ίσοι προς τις μετοχές, σύμφωνα με το άρθρο 30 του κ.ν. 2190/1920) και με τις διευθύνσεις των μετόχων ή των αντιπροσώπων τους. Τα δικαιώματα μετόχων μειοψηφίας υφίστανται ως κατά τα άρθρα 39 και 40 του ν. 2190/1920 ως ισχύει.

3.2.ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ – ΑΠΑΡΤΙΑ Γ.Σ.

Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί θεμάτων της ημερήσιας διάταξης όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) τουλάχιστον του καταβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου. Σε περίπτωση που δεν συντελέστηκε τέτοια απαρτία κατά την πρώτη συνεδρίαση, η Γενική Συνέλευση συνέρχεται ξανά μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της συνεδρίασης που ματαιώθηκε, και προσκαλείται πριν από δέκα (10) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες.

Κατά την επαναληπτική συνεδρίαση, η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερήσιας διάταξης οποιοδήποτε και αν είναι το εκπροσωπούμενο σε αυτή τμήμα του καταβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου. Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών εκ του νόμου προβλεπόμενων συνεδριάσεων, για την περίπτωση μη επιτεύξεως απαρτίας.

Εξαιρετικώς, προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν στη μεταβολή της εθνικότητας της Εταιρείας, στην επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, στη μεταβολή του αντικειμένου της επιχείρησης, στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου μη προβλεπόμενη από το καταστατικό (εκτός εάν επιβάλλεται από το νόμο ή γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών), στη μείωση του κεφαλαίου (εκτός εάν γίνεται σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 16 του κ.ν. 2190/1920), στη μεταβολή του τρόπου διάθεσης των κερδών, στη συγχώνευση της Εταιρείας, στη διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, στην παράταση της διάρκειας της Εταιρείας στη διάλυση αυτής, στην παροχή ή ανανέωση εξουσίας προς το Διοικητικό Συμβούλιο για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 13 του κ.ν. 2190/1920 και σε κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται στο νόμο, η Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης εάν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν τα δύο τρίτα (2/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Σε περίπτωση που δεν συντελέστηκε αυτή η απαρτία, η Γενική Συνέλευση προσκαλείται και συνέρχεται ξανά κατά τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, βρίσκεται δε σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερήσιας διάταξης όταν εκπροσωπείται σ' αυτήν το μισό (1/2) τουλάχιστον του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Σε περίπτωση δε που δεν συντελέστηκε η απαρτία αυτή, η Συνέλευση προσκαλείται και συνέρχεται κατά τ' ανωτέρω, βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερήσιας διάταξης όταν εκπροσωπείται σ' αυτήν τουλάχιστον το ένα πέμπτο (1/5) του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, καθόσον χρόνο η Εταιρεία έχει εισηγμένες τις μετοχές αυτής στο Χρηματιστήριο

Αθηνών.

3.3 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ Γ.Σ.

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφαίνεται επί όλων των ζητημάτων που υποβάλλονται σ' αυτήν, είναι δε η μόνη αρμόδια να αποφασίσει περί:

α) Τροποποιήσεων του Καταστατικού, που σ' αυτές περιλαμβάνονται και οι μειώσεις ή οι αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου με την επιφύλαξη των άρθρων 6 και 7 παρ. 1 του Καταστατικού.

β) Εκλογής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και επικύρωσης της εκλογής από το Διοικητικό Συμβούλιο σε αντικατάσταση εξελθόντων Συμβούλων.

γ) Έγκρισης της ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης της Εταιρείας και διάθεσης των κερδών.

δ) Συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της Εταιρείας.

ε) Παράτασης της διάρκειας της Εταιρείας, συγχώνευσης ή διάλυσης της Εταιρείας.

στ) Διορισμού εκκαθαριστών.

ζ) Εγέρσεως πολιτικής αγωγής κατά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για παραβάσεις των καθηκόντων τους.

η) Εκλογής ελεγκτών.

Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται σ' αυτήν. Εξαιρετικώς, οι αποφάσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 31 του καταστατικού της Εταιρείας λαμβάνονται με πλειοψηφία των (2/3) δύο τρίτων των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Συνέλευση. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνονται με φανερή ή μυστική (όπου απαιτείται) ψηφοφορία, με ψηφοδέλτια και ονομαστικά δελτία συμμετοχής σ' αυτήν, πλην των αποφάσεων περί εκλογής Προεδρείου της Γενικής Συνέλευσης και των αποφάσεων επί διαδικαστικών θεμάτων, οι οποίες μπορεί να λαμβάνονται και δι' ανατάσεως της χειρός ή και δια βοής. Μετά την έγκριση της ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης, η Γενική Συνέλευση αποφαίνεται με ειδική ψηφοφορία, που ενεργείται με ονομαστική κλήση, περί απαλλαγής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών από κάθε ευθύνη αποζημίωσης. Η απαλλαγή αυτή καθίσταται ανίσχυρη στις περιπτώσεις του άρθρου 22α του κ.ν. 2190/1920. Στην ψηφοφορία περί απαλλαγής του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούνται να μετάσχουν τα μέλη αυτού μόνο με τις μετοχές των οποίων είναι κύρια. Το ίδιο ισχύει και για τους υπαλλήλους της Εταιρείας.

4. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου ελέγχει τη μέθοδο με την οποία είναι οργανωμένες και λειτουργούν συγκεκριμένες δραστηριότητες της Εταιρείας με σκοπό να αναλύσει και να επιβεβαιώσει τις υφιστάμενες διαδικασίες ως προς την εφαρμογή, την ορθότητα, την αντιπροσωπευτικότητα και τη σκοπιμότητά τους προς όφελος της Εταιρείας. Ο προϊστάμενος της Υπηρεσίας (Εσωτερικός Ελεγκτής) ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Δεν μπορούν να ορισθούν ως Εσωτερικοί Ελεγκτές μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εν ενεργεία διευθυντικά στελέχη με άλλα καθήκοντα ή συγγενείς των παραπάνω μέχρι και

του δευτέρου βαθμού εξ' αίματος ή εξ' αγχιστείας. Ο Εσωτερικός Ελεγκτής υπάγεται μεν ιεραρχικά στη Διοίκηση της Εταιρείας, είναι όμως ανεξάρτητος κατά την άσκηση των καθηκόντων του και δικαιούται να λάβει γνώση στοιχείων της Εταιρείας και να έχει πρόσβαση σε οποιαδήποτε Υπηρεσία της Εταιρείας. Οι Διευθύνσεις και οι εργαζόμενοι της Εταιρείας οφείλουν να συνεργάζονται και να παρέχουν πληροφορίες στον Εσωτερικό Ελεγκτή και γενικά να διευκολύνουν με κάθε τρόπο το έργο του. Η Διοίκηση της Εταιρείας οφείλει να παρέχει στον Εσωτερικό Ελεγκτή όλα τα απαραίτητα μέσα για τη διευκόλυνση της άσκησης κατάλληλου και αποδοτικού ελέγχου.

Ειδικότερα, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Παρακολουθεί την εφαρμογή και τη συνεχή τήρηση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και του Καταστατικού της Εταιρείας, καθώς και της εν γένει νομοθεσίας που αφορά στην Εταιρεία και ιδιαίτερα της νομοθεσίας των ανωνύμων εταιρειών και της χρηματιστηριακής.
- Αναφέρει στο Δ.Σ. της Εταιρείας περιπτώσεις σύγκρουσης των ιδιωτικών συμφερόντων των μελών του Δ.Σ. ή των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας με τα συμφέροντα της Εταιρείας, τις οποίες διαπιστώνει κατά την άσκηση των καθηκόντων του.
- Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές οφείλουν να ενημερώνουν εγγράφως μια φορά τουλάχιστον το τρίμηνο το Δ.Σ. για τον διενεργούμενο από αυτούς έλεγχο και να παρίστανται κατά τις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων.
- Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές παρέχουν, μετά από έγκριση του Δ.Σ. της Εταιρείας, οποιαδήποτε πληροφορία ζητηθεί εγγράφως από Εποπτικές Αρχές, συνεργάζονται με αυτές και διευκολύνουν με κάθε δυνατό τρόπο το έργο παρακολούθησης, ελέγχου και εποπτείας που αυτές ασκούν.

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλλει στο Δ.Σ. και κοινοποιεί στην Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας κάθε τρίμηνο έκθεση για το διενεργούμενο έλεγχο. Επίσης, υποβάλλει και έκτακτη έκθεση, όταν κρίνεται σκόπιμο, αξιολογώντας ότι το διάστημα που απομένει, μέχρι τη σύνταξη της τακτικής έκθεσης, είναι σημαντικό, η δε διευθέτηση του ζητήματος ή η ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει το χαρακτήρα του επείγοντος. Προϊστάμενος Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας είναι ο κ. Νικόλαος Ξυνός. Ακολούθως παρατίθεται σύντομο βιογραφικό:

Νικόλαος Ξυνός, Προϊστάμενος Εσωτερικού Ελέγχου

Γεννήθηκε στην Κοζάνη το 1961. Είναι πτυχιούχος Οικονομικών και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Eastern Michigan University των ΗΠΑ. Εργάζεται στην ΑΝΕΚ από το 1992 και ανέλαβε τη θέση του Προϊστάμενου της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου τον Ιανουάριο του 2010.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω διαλαμβανόμενα κατά το έτος 2016 η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου προέβη σε τακτικούς ελέγχους των διαφόρων Υπηρεσιών και Διευθύνσεων της Εταιρείας για τη διαπίστωση της εύρυθμης λειτουργίας τους και της τήρησης των διαδικασιών που αποτυπώνονται στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών. Τα ευρήματα της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου για το έτος 2016 αναλύθηκαν σε πέντε (5) συνεδριάσεις, όπου συμμετείχαν η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου και τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου, η οποία

εποπτεύει το έργο της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

5. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΚ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Δ.Σ. προκειμένου να διασφαλίσει, σε κάθε περίπτωση, την ασφαλή λειτουργία της Εταιρείας και τον περιορισμό των οικονομικών και νομικών κινδύνων, αποφάσισε, σε εφαρμογή του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου και των διατάξεων περί εταιρικής διακυβέρνησης (ν. 3016/2002 και ν. 3693/2008 άρθρο 37), τη σύσταση των δύο (2) παρακάτω Επιτροπών:

A) Επιτροπή Ελέγχου

B) Επιτροπή Αμοιβών και Παροχών

Το Διοικητικό Συμβούλιο με απόφασή του μπορεί, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να συστήσει και άλλες επιτροπές προκειμένου να διευκολύνεται το έργο του. Η σύνθεση και λειτουργία των επιτροπών αυτών προβλέπεται από το ν. 3016/2002 & το ν. 3693/2008 άρθρο 37 και τον παρόντα Κανονισμό Λειτουργίας και σκοπός τους είναι η υποβοήθηση του Διοικητικού Συμβουλίου στην άσκηση του έργου του.

Α) ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. Σκοπός

Η Επιτροπή Ελέγχου έχει, ενδεικτικά, τις παρακάτω υποχρεώσεις:

- την παρακολούθηση της διαδικασίας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης,
- την παρακολούθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος,
- την εποπτεία του εσωτερικού ελέγχου και του συστήματος διαχείρισης κινδύνων, καθώς και την παρακολούθηση της ορθής λειτουργίας της μονάδας των εσωτερικών ελεγκτών της ελεγχόμενης οντότητας,
- την παρακολούθηση της πορείας του υποχρεωτικού ελέγχου των ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων,
- την επισκόπηση και παρακολούθηση θεμάτων συναφών με την ύπαρξη και διατήρηση της αντικειμενικότητας και ανεξαρτησίας του νόμιμου ελεγκτή ή του ελεγκτικού γραφείου, ιδιαιτέρως όσον αφορά την παροχή στην ελεγχόμενη οντότητα άλλων υπηρεσιών από το νόμιμο ελεγκτή ή το ελεγκτικό γραφείο.

Η πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας στη Γενική Συνέλευση για τον ορισμό νόμιμου ελεγκτή ή ελεγκτικού γραφείου, γίνεται μετά από σύσταση της Επιτροπής Ελέγχου. Ο νόμιμος ελεγκτής ή το ελεγκτικό γραφείο, οφείλουν να αναφέρουν στην Επιτροπή Ελέγχου κάθε θέμα που έχει σχέση με την πορεία και τα αποτελέσματα του υποχρεωτικού ελέγχου, καθώς και να επιδώσουν ιδιαίτερη έκθεση με τις αδυναμίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και ιδίως με τις αδυναμίες των διαδικασιών που αφορούν στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

2. Συγκρότηση - Σύγκληση - Συνεδριάσεις

Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελείται από δύο (2) τουλάχιστον μη εκτελεστικά μέλη και ένα (1) ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Συνέρχεται τέσσερις (4) τουλάχιστον φορές το χρόνο. Ειδι-

κότερα για το έτος 2016 τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου συμμετείχαν σε πέντε (5) συνεδριάσεις μαζί με την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, επεξεργάσθηκαν και αξιολόγησαν τα ευρήματα του Ελέγχου και κατέληξαν σε τελικά συμπεράσματα για τα οποία ενημερώθηκαν με την προβλεπόμενη διαδικασία τα αρμόδια όργανα της Εταιρείας (Πρόεδρος Δ.Σ., Δ/νων Σύμβουλος και Μέλη Δ.Σ.). Δυνάμει του άρθρου 53 παρ. 1 του ν. 4449/2016 (Φ.Ε.Κ. τεύχος 17/24.01.2017) καταργήθηκε, με την επιφύλαξη της παρ. 87 του άρθρου 52 του ως άνω νόμου, το άρθρο 37 του ν. 3693/2008 και πλέον από τη δημοσίευση του ως άνω νόμου η Επιτροπή Ελέγχου διέπεται από το άρθρο 44. Ως εκ τούτου, η Εταιρεία βρίσκεται σε διαδικασία προσαρμογής στις νέες διατάξεις.

3. Σύνθεση

Όλα τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, τα δε ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη της Επιτροπής πρέπει να έχει αποδεδειγμένη επαρκή γνώση σε θέματα λογιστικής και ελεγκτικής. Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας στις 23.06.2016 όρισε ως μέλη της Επιτροπής Ελέγχου τους κάτωθι:

Πρόεδρος: Δημήτριος Καντηλιεράκης, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος: Μιχαήλ Γεωρβασάκης, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος: Αδαμάντιος Κρασανάκης, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος: Αλέξανδρος Μαρκαντωνάκης, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος: Γεώργιος Φραγκιαδάκης, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Β) ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΜΟΙΒΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ

1. Σκοπός

Θέματα που αφορούν τις κάθε είδους αμοιβές που καταβάλλονται στα διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας, τους Εσωτερικούς Ελεγκτές αυτής και τη γενικότερη πολιτική των αμοιβών της Εταιρείας αποφασίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, πάντοτε με την τήρηση των νόμιμων διαδικασιών, ιδίως του άρθρου 23^{α} του ν. 2190/1920. Η επιτροπή Αμοιβών και Παροχών έχει ως αντικείμενο την υποβολή σχετικών προτάσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο για:

- την εισήγησή του προς τη Γενική Συνέλευση σχετικά με τον καθορισμό των πάσης φύσεως αμοιβών και παροχών προς τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και
- τον προσδιορισμό της εν γένει πολιτικής αμοιβών και παροχών των στελεχών της Εταιρείας, πάντοτε στο πλαίσιο που ενδεχομένως θέτει η Γενική Συνέλευση.

2. Συγκρότηση - Σύγκληση - Συνεδριάσεις

- Η Επιτροπή Αμοιβών & Παροχών, αμέσως μετά το διορισμό των μελών της από το Διοικητικό Συμβούλιο, συγκροτείται σε σώμα, εκλέγοντας τον Πρόεδρό της. Δεν απαιτείται εκ νέου συγκρότηση της Επιτροπής σε σώμα, εάν συμπληρωθεί κενή θέση μέλους της, από το Διοικητικό Συμβούλιο, εκτός εάν έχει κενωθεί η θέση του Προέδρου της.
- Η Επιτροπή Αμοιβών και Παροχών συνεδριάζει, ύστερα από άτυπη (προφορική) πρόσκληση του Προέ-

δρου της, τουλάχιστον μία φορά το έτος. Ο Πρόεδρος δύναται να συγκαλέσει την Επιτροπή, όποτε αυτός κρίνει αναγκαίο. Η πρόσκληση δεν υπόκειται σε προθεσμία.

- Η Επιτροπή ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, εφόσον παρίστανται τρία μέλη της. Μέλος μπορεί να αντιπροσωπεύεται από ένα άλλο. Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται η αυτοπρόσωπη παρουσία δύο μελών της Επιτροπής.
- Καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ώστε αποφάσεις της επιτροπής να λαμβάνονται με ομόφωνη απόφαση των μελών της. Αν η λήψη απόφασης με ομοφωνία δεν καταστεί εφικτή, τότε λαμβάνεται απόφαση με απλή πλειοψηφία των παρισταμένων μελών. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Αμοιβών και Παροχών δεν είναι δεσμευτικές.

3. Σύνθεση

Τα μέλη της Επιτροπής Αμοιβών & Παροχών ορίζονται και ανακαλούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή Αμοιβών και Παροχών αποτελείται από δύο (2) μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Δυνάμει της υπ' αριθμ. 1569/15/12.08.2013 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, τα μέλη της ανωτέρω Επιτροπής, είναι τα εξής:

Πρόεδρος: Αλέξανδρος Μαρκαντωνάκης, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ

Μέλος: Ιωάννης Βαρδινογιάννης, Διευθύνων Σύμβουλος

Μέλος: Αδαμάντιος Κρασανάκης, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ. (από 4.3.2015 σε αντικατάσταση του κ. Γεωργίου Μπαουράκη).

6. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

6.1 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

- Η Γενική Γραμματεία της ΑΝΕΚ έχει ως αρμοδιότητα την άρτια ταξινόμηση της εισερχόμενης αλληλογραφίας και την προώθησή της στις αρμόδιες Διευθύνσεις και Υπηρεσίες της ΑΝΕΚ. Έχει επίσης ως αρμοδιότητα την διεκπεραίωση της εξερχόμενης αλληλογραφίας.
- Η Γενική Γραμματεία ασκεί συντονιστικό ρόλο στις Γραμματείες των Διευθύνσεων.
- Σε κάθε Διεύθυνση της ΑΝΕΚ υπάρχει Γραμματεία Διεύθυνσης που υπάγεται στον αντίστοιχο Διευθυντή. Αυτή οργανώνεται και λειτουργεί με ανάλογο τρόπο όπως η Γενική Γραμματεία. Το κύριο έργο της είναι ανάλογο και ειδικότερα μεριμνά για την τήρηση και διεκπεραίωση του αρχείου της Διευθύνσεως.

6.2 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

- Εισηγείται στο Διευθύνοντα Σύμβουλο και μεριμνά για τη διαμόρφωση και την υλοποίηση της επικοινωνιακής στρατηγικής της Εταιρείας.
- Καλλιεργεί καλές σχέσεις με τα ΜΜΕ και μεριμνά για την προβολή της Εταιρείας προς και από αυτά.
- Μεριμνά για την παρακολούθηση του Τύπου και ενημερώνει τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και το Διοικητικό Συμβούλιο επί των δημοσιευμάτων.

- Μεριμνά για την προβολή της Εταιρείας σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο μέσω χορηγιών και άλλων δραστηριοτήτων κοινωνικού χαρακτήρα.

6.3 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΜΕΤΟΧΩΝ

- Έχει την ευθύνη έναντι του Διευθύνοντος Συμβούλου για την άμεση και ισότιμη πληροφόρηση των μετόχων καθώς και την εξυπηρέτησή τους σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων τους με βάση το νόμο και το καταστατικό της Εταιρείας.
- Εξασφαλίζει ώστε στην Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας να είναι διαθέσιμο σε αυτούς το Ετήσιο Δελτίο της Εταιρείας καθώς και να μπορούν να αποστέλλονται σε κάθε ενδιαφερόμενο σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή όλες οι δημοσιευμένες εταιρικές εκδόσεις (Ετήσιο Δελτίο, Ενημερωτικό Δελτίο, περιοδικές και ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, εκθέσεις διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και των ορκωτών ελεγκτών - λογιστών).
- Έχει την αρμοδιότητα της σύμφωνης με την ισχύουσα νομοθεσία τήρησης και ενημέρωσης του μετοχολογίου της Εταιρείας. Για τον σκοπό αυτό η Υπηρεσία έχει την ευθύνη επικοινωνίας με το Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών.

6.4 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

- Μεριμνά για τη γνωστοποίηση στο κοινό μέσω του Χ.Α. κάθε γεγονότος του οποίου η δημοσιοποίηση εύλογα αναμένεται ότι θα επηρεάσει την αγορά των μετοχών της Εταιρείας δυνάμει του Κανονισμού του Χ.Α. και της κείμενης νομοθεσίας ως ισχύει κάθε φορά.

6.5 ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

- Είναι υπεύθυνη έναντι του Διευθύνοντα Συμβούλου για τη νομική κάλυψη της Εταιρείας κατά τρόπο ώστε να προασπίζονται και να μην θίγονται τα συμφέροντα της.
- Είναι απολύτως ενήμερη για τα γενικά και ειδικά νομικά θέματα που αφορούν την Εταιρεία και επιλαμβάνεται του συντονισμού και διαχείρισής των σε λειτουργικό επίπεδο και προτείνει τρόπους διασφάλισης των συμφερόντων της Εταιρείας.
- Έχει την ευθύνη για την παραλαβή, πρωτοκόλληση και διαχείριση όλων των δικογράφων, κλήσεων κ.λπ. που αφορούν την Εταιρεία.

7. ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

7.1 ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Η αξιολόγηση της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου από τη Διοίκηση πραγματοποιείται με βάση τις βέλτιστες εταιρικές πρακτικές. Συγκεκριμένα, η αξιολόγηση περιλαμβάνει την επισκόπηση του περιβάλλοντος ελέγχου, της διαδικασίας εκτίμησης των κινδύνων, των ελεγκτικών μηχανισμών και δικλείδων ασφαλείας, του συστήματος επικοινωνίας και πληροφόρησης και του ρόλου και της ευθύνης της Διοίκησης, των εσωτερικών ελεγκτών και του λοιπού προσωπικού. Ειδικότερα, εξετάζεται αν οι σημαντικές

εκτελεστικές λειτουργίες, οι λειτουργίες καταχώρησης και οι λειτουργίες έγκρισης είναι διοικητικά και λειτουργικά διαχωρισμένες (four eyes principle).

7.2 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η Εταιρεία έχει επενδύσει στην ανάπτυξη και συντήρηση προηγμένων μηχανογραφικών υποδομών που εξασφαλίζουν μέσα από σειρά δικλείδων ασφαλείας την ορθή απεικόνιση των οικονομικών μεγεθών και τον περιορισμό των πάσης φύσεως λειτουργικών κινδύνων. Παράλληλα, ανάλυση των αποτελεσμάτων πραγματοποιείται σε μηνιαία βάση καλύπτοντας όλα τα σημαντικά πεδία της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Αντιπαραβολές πραγματοποιούνται μεταξύ πραγματικών, ιστορικών και προϋπολογισμένων λογαριασμών με επαρκή λεπτομερή εξήγηση όλων των σημαντικών αποκλίσεων. Το μεγαλύτερο μέρος των αναφορών είναι αυτοματοποιημένο και εξάγεται από ειδική εφαρμογή M.I.S., ενώ, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, οι σημαντικές εκτελεστικές λειτουργίες, οι λειτουργίες καταχώρησης και οι λειτουργίες έγκρισης είναι διοικητικά και λειτουργικά διαχωρισμένες (four eyes principle). Η Εταιρεία, σε επίπεδο διοικητικής πληροφόρησης υποστηρίζεται από εσωτερικά αναπτυγμένο περιφερειακό σύστημα M.I.S. το οποίο αντλεί δεδομένα από τη λογιστική βάση σε μορφή αρχείων excel, ascii και batch. Η συλλογή και η επεξεργασία των πληροφοριών στο σύστημα γίνεται αυτοματοποιημένα. Στους χρήστες διατίθενται οι πληροφορίες εγκαίρως και τα δεδομένα έχουν ελεγχθεί ανεξάρτητα από το Τμήμα Μηχανογράφησης, προκειμένου να χαρακτηρίζονται από ακρίβεια, αξιοπιστία και πληρότητα. Υπάρχει διαβάθμιση στην πρόσβαση του συστήματος.

Το προσωπικό της Διεύθυνσης Οικονομικών δεν παρουσιάζει συχνές εναλλαγές. Οι υπάλληλοι της Διεύθυνσης διαθέτουν ανώτατη ή ανώτερη εκπαίδευση, ενώ τα άτομα που κατέχουν τις θέσεις «κλειδιά» είναι πλήρως καταρτισμένα σε σχέση με το αντικείμενό τους και διασφαλίζουν την άρτια κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Υπεύθυνος για την ακρίβεια των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που δημοσιεύονται είναι ο Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών.

Οι τακτικοί ελεγκτές ενημερώνουν σε ετήσια βάση την Επιτροπή Ελέγχου σχετικά με τυχόν αδυναμίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και επιδίδουν δήλωση ανεξαρτησίας, ενώ δεν παρέχουν μη ελεγκτικές υπηρεσίες. Το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώνεται τουλάχιστον ανά εξάμηνο για τους κύριους επιχειρηματικούς κινδύνους που αντιμετωπίζει ο Όμιλος και εξετάζει αν οι κίνδυνοι αυτοί είναι σαφώς προσδιορισμένοι, έχουν εκτιμηθεί επαρκώς και αν ο τρόπος διαχείρισής τους είναι αποτελεσματικός.

Σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων η Διοίκηση είναι στη διαδικασία θέσπισης ορίων για τη διακοπή ζημιογόνων δραστηριοτήτων και τον καθορισμό κριτήριων έγκαιρου εντοπισμού κινδύνων (early warning system).

8. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 10 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2004/25/ΕΚ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΕΞΑΓΟΡΑΣ.

Η γνωστοποίηση των απαιτούμενων πληροφοριών περιλαμβάνεται στο τμήμα VIII «Επεξηγηματική Έκθεση

του Διοικητικού Συμβουλίου».

9. ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Η Εταιρεία επιπλέον των προβλέψεων του νόμου υιοθετεί τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος είναι διαθέσιμος στη διαδικτυακή διεύθυνση του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης www.helex.gr/el/esed. Συγκεκριμένα, διευκρινίζεται ότι:

- Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει την Ειδική Πρακτική Α.ΙΙ 2.2, αν και ως εισηγμένη εταιρεία μικρότερου μεγέθους εντάσσεται στις προβλεπόμενες από το Παράρτημα Ι εξαιρέσεις, ως εκ τούτου η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αποτελείται κατά πλειοψηφία από μη εκτελεστικά μέλη συμπεριλαμβανομένων και των ανεξαρτήτων, ήτοι 9 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου από το σύνολο των 15 είναι μη εκτελεστικά.
- Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει την Ειδική Πρακτική Α.ΙΙΙ 3.1, αν και ως εισηγμένη εταιρεία μικρότερου μεγέθους εντάσσεται στις προβλεπόμενες από το Παράρτημα Ι εξαιρέσεις, ως εκ τούτου το άρθρο 25.2 του Καταστατικού αυτής σε συνδυασμό με τον Εσωτερικό Κανονισμό αυτής ορίζουν τις αρμοδιότητες του Διευθύνοντος Συμβούλου.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας έχει προβεί σε ετήσια αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, εξετάζοντας το εύρος των δραστηριοτήτων και της αποτελεσματικότητας της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, την επάρκεια των εκθέσεων διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου προς την επιτροπή ελέγχου του Δ.Σ. Επιπροσθέτως, σε περιπτώσεις, όπου έχουν εντοπισθεί αδυναμίες η Διοίκηση ανταποκρίθηκε άμεσα και αποτελεσματικά με αποτέλεσμα να διευθετηθούν.
- Το Δ.Σ. έχει εξετάσει τους κύριους κινδύνους που ενδεχομένως αντιμετωπίζει η επιχείρηση, οι οποίοι αποτυπώνονται στην Έκθεση Διαχείρισης καθώς και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου.
- Υφίσταται απόλυτη διαφάνεια ως προς την αμοιβή του Προέδρου, των Αντιπροέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Αναπληρωτή Διευθύνοντος Συμβούλου και προς τις αποζημιώσεις των μελών του Δ.Σ. για κάθε παράσταση σε συνεδρίαση και σε Επιτροπές που συμμετέχουν, καθώς αυτές εγκρίνονται για την απερχόμενη χρήση από την Τακτική Γενική Συνέλευση και προεγκρίνονται ομοίως για την επερχόμενη χρήση, οι δε αποφάσεις δημοσιοποιούνται σύμφωνα με την νομοθεσία τόσο στο Χ.Α. όσο και στον ιστότοπο της Εταιρείας. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας δεν λαμβάνουν άλλου είδους παροχές ή μπόνους πέραν των ως άνω αμοιβών ή και αποζημιώσεων.

<u>ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ</u>

Το Διοικητικό Συμβούλιο παραθέτει στη συνέχεια τις περιπτώσεις και τους λόγους για τους οποίους παρέκλινε από τις Ειδικές Πρακτικές για Εισηγμένες Εταιρείες του Κώδικα κατά τη διάρκεια του έτους 2016:

Απόκλιση από την Ειδική Πρακτική για Εισηγμένες Εταιρείες Α.ΙΙ.2.8

Η Εταιρεία δεν δημοσιοποιεί στην παρούσα Δήλωση την πολιτική ποικιλομορφία ως προς τη σύνθεση του Δ.Σ. και των ανώτατων διευθυντικών στελεχών και του ποσοστού εκπροσώπησης κάθε φύλου. Το άρθρο

15 παρ. 1 του Καταστατικού το οποίο προβλέπει τον διορισμό ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Μητροπολίτη Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίου Γαλανάκη δια βίου (αποβιώσας την 30.04.2013), του Δήμαρχου Χανίων, του Δήμαρχου Ρεθύμνης καθώς και ενός μέλους του Συνδέσμου Διπλωματούχων Οικονομικών Επιστημών Χανίων αναδεικνύει την πρόθεση της Εταιρείας ήδη από το σχεδιασμό και δημοσιοποίηση του αρχικού καταστατικού αυτής να βρίσκεται σε εγγύτητα με τον τοπική, πολιτική και επιστημονική κοινότητα. Η Εταιρεία δεν έχει συγκεκριμένη πολιτική ποσόστωσης εκπροσώπησης των φύλων στο Διοικητικό της Συμβούλιο διότι θεωρεί ότι οι δεξιότητες και τα προσόντα τα οποία έχουν τα εκάστοτε μέλη αυτού δεν ταυτίζονται με το φύλο εκάστου εξ αυτών.

Απόκλιση από την Ειδική Πρακτική για Εισηγμένες Εταιρείες Α.IV.4.5

Η Εταιρεία δυνάμει του άρθρου 18.1 του καταστατικού αυτής έχει υιοθετήσει τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου μέσω τηλεδιάσκεψης καθώς και δυνάμει του άρθρου 21 παρ. 3 εδ. γ του καταστατικού αυτής, η κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους ισοδυναμεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ακόμα και αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση. Δυνάμει των ως άνω προβλέψεων η Εταιρεία έχει επιτύχει στην πραγματικότητα να μην υπάρχουν συχνές και διαρκείς απουσίες κατά τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και όλα τα μέλη να συμμετέχουν και να ενημερώνονται επί των θεμάτων.

Απόκλιση από τις Ειδικές Πρακτικές για Εισηγμένες Εταιρείες Α.V.5.4-5.8

Η Εταιρεία δεν έχει θεσμοθετήσει Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων για τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά βρίσκεται σε στάδιο επεξεργασίας των ειδικών αρμοδιοτήτων και των προσόντων, τα οποία θα πρέπει να έχουν τα μέλη αυτής καθώς και τον καθορισμό κριτηρίων ανάδειξης υποψηφιοτήτων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας δεδομένου ότι η μέχρι σήμερα εκδήλωση ενδιαφέροντος περί της ανάδειξης υποψηφίων μελών Δ.Σ. καθώς και η εκλογή αυτών από τη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας λάμβανε χώρα μεταξύ υποψηφίων με αναγνωρισμένη επαγγελματική πορεία και εμπειρία καθώς και επιστημονική κατάρτιση.

Απόκλιση από την Ειδική Πρακτική για Εισηγμένες Εταιρείες Α.VI.6.1

Δεν υφίσταται συγκεκριμένος κανονισμός λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς οι διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρείας και του Εσωτερικού Κανονισμού αυτής αξιολογούνται ως επαρκείς για την οργάνωση και λειτουργία του Δ.Σ. Το Διοικητικό Συμβούλιο στην αρχή κάθε ημερολογιακού έτους δεν υιοθετεί ημερολόγιο συνεδριάσεων και 12μηνο πρόγραμμα δράσης το οποίο να αναθεωρείται ανάλογα με τις ανάγκες της Εταιρείας, καθώς η σύγκληση και συνεδρίαση του Δ.Σ. είναι ιδιαίτερα ευχερής όταν το επιβάλλουν οι ανάγκες της Εταιρείας ή ο νόμος, λόγω των καταστατικών προβλέψεων οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα συνεδρίασης του Δ.Σ. με τηλεδιάσκεψη και εκτός έδρας.

Απόκλιση από τις Ειδικές Πρακτικές για Εισηγμένες Εταιρείες Α.VI.6.2 και 6.3

Για την υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας δεν έχει οριστεί εταιρικός Γραμματέας, καθώς τα καθήκοντα του, ήτοι πρακτική υποστήριξη του Προέδρου και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου προς συμμόρφωση με τους εσωτερικούς κανόνες της Εταιρείας και τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς, διασφάλιση της καλής ροής πληροφοριών ανάμεσα στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις επιτροπές

του, ενημέρωση των μελών του αναφορικά με τις υποθέσεις της Εταιρείας με την έναρξη των καθηκόντων τους και καθ' όλη τη θητεία τους και ορθή οργάνωση των συνελεύσεων των μετόχων, εκτελούνται από την Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Μετόχων, την Υπηρεσία Εταιρικών Ανακοινώσεων και τη Νομική Υπηρεσία, αναλόγως των θεμάτων.

Απόκλιση από την Ειδική Πρακτική για Εισηγμένες Εταιρείες Α.VI.6.5

Η Εταιρεία δεν εφαρμόζει προγράμματα εισαγωγικής ενημέρωσης νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και διαρκούς επιμόρφωσης, καθότι τα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ενημερώνονται επαρκώς από τα παλαιότερα μέλη για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων καθώς και από την Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Μετόχων, την Υπηρεσία Εταιρικών Ανακοινώσεων και τη Νομική Υπηρεσία περί του κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου ενάσκησης των αρμοδιοτήτων τους.

Απόκλιση από την Ειδική Πρακτική για Εισηγμένες Εταιρείες Α.VI. 6.9

Η Εταιρεία δεν παρέχει πόρους προς τις επιτροπές του Δ.Σ. για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους και για την πρόσληψη εξωτερικών συμβούλων, διότι η εφαρμογή των ειδικών αυτών πρακτικών θα επιβάρυνε την Εταιρεία δυσανάλογα με το χρόνο και το κόστος τα οποία θα απαιτούνταν.

Απόκλιση από την Ειδική Πρακτική για Εισηγμένες Εταιρείες Α.VII.7.2-7.3

Η Εταιρεία δεν έχει υιοθετήσει διαδικασία αξιολόγησης των επιδόσεων του Δ.Σ., αλλά βρίσκεται στη διερεύνηση των κριτηρίων που θα επιλέξει καθώς και της μεθόδου την οποία θα ακολουθήσει για την αρτιότερη αξιολόγηση αυτών. Ειδικώς για την απαίτηση αξιολόγησης του Δ.Σ. ανά διετία, η Εταιρεία έχει θεσπίσει δια του καταστατικού της τετραετή θητεία του Διοικητικού της Συμβουλίου και η αξιολόγησή του ως συλλογικού οργάνου υπόκειται στην κρίση του ανώτατου οργάνου της που είναι η Γενική Συνέλευση.

VIII. ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. προς την τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων περιέχει αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα της παραγράφου 7 του άρθρου 4 του ν. 3556/2007:

1. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Μητρικής στις 31.12.2016 ανέρχεται σε € 56.596.467,60 διαιρούμενο σε 185.373.016 κοινές και 3.281.876 προνομιούχες μετά ψήφου μετοχές ονομαστικής αξίας € 0,30 η κάθε μία. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι στο σύνολό τους εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Η ευθύνη των μετόχων περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν. Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και το καταστατικό της Εταιρείας. Όλες οι μετοχές (κοινές

και προνομιούχες) παρέχουν δικαίωμα ψήφου. Οι προνομιούχες μετοχές εκδόσεως 1990 και 1996 απολαμβάνουν μόνο τα εκ του νόμου οριζόμενα προνόμια, δηλαδή της προνομιακής απόληψης πρώτου μερίσματος και της προνομιακής συμμετοχής στο προϊόν της εκκαθάρισης.

Η Εταιρεία δεν κατέχει ίδιες μετοχές.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση του συνόλου των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζεται από το νόμο και δεν υφίστανται από το καταστατικό της περιορισμοί στη μεταβίβασή τους.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων από 9 έως 11 του ν. 3556/2007

Οι μέτοχοι που κατέχουν ποσοστό μεγαλύτερο του 5% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας είναι οι εταιρείες «ΒΑΡΜΙΝ ΑΕΒΕ» με 26,52% και «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.» με 24,18%. Σημειώνεται ότι η «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.» κατέχει: α) άμεσα 43.685.197 κοινές ονομαστικές μετοχές που αντιστοιχούν σε ποσοστό 23,5661% του κοινού μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου και β) έμμεσα 1.929.210 δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν σε ποσοστό 1,0407 % επί των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου των κοινών ονομαστικών μετοχών της Εταιρείας, ήτοι συνολικά 24,1788% επί των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου.

4. Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας που να παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Στο καταστατικό της Εταιρείας δεν προβλέπονται περιορισμοί του δικαιώματος ψήφου που να απορρέουν από τις μετοχές της.

6. Συμφωνίες μεταξύ των μετόχων της Εταιρείας

Στην Εταιρεία δεν είναι γνωστή η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της οι οποίες να συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης του καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και την τροποποίηση των διατάξεών του διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον κ.ν. 2190/1920 όπως ισχύει, κατά τα κάτωθι:

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του Καταστατικού, το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από δέκα πέντε (15)

μέλη, εκ των οποίων έντεκα (11) εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων με μυστική ψηφοφορία και κατ' απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται σ' αυτήν ενώ τέσσερα (4) ορίζονται από τα παρακάτω πρόσωπα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 18 παρ. 3 του Ν.2190/20:

α) Ο Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος Γαλανάκης μπορούσε να ορίζει τον εαυτό του,

β) Ο Δήμαρχος Χανίων μπορεί να ορίζει τον εαυτό του,

γ) Ο Δήμαρχος Ρεθύμνης ομοίως,

δ) Ο Σύνδεσμος Διπλωματούχων Οικονομικών Επιστημών Χανίων μπορεί να ορίζει ένα μέλος του.

Ο Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος Γαλανάκης απεβίωσε στις 30.04.2013 και μετά το θάνατό του ο αριθμός των αιρετών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αυξήθηκε κατά ένα μέλος και ανήλθε σε δώδεκα (12). Επίσης, κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση της 16.06.2013 όπου έλαβε χώρα εκλογή Διοικητικού Συμβουλίου, ο Δήμαρχος Ρεθύμνης κατά την ως άνω προβλεπόμενη από το καταστατικό διαδικασία δήλωσε ότι δεν επιθυμεί να ασκήσει το δικαίωμα διορισμού αυτού και έτσι ο αριθμός των αιρετών μελών αυξήθηκε σε δεκατρία (13).

8. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν έχει δικαίωμα να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας με την έκδοση νέων μετοχών, ούτε και να προχωρεί στην αγορά ιδίων μετοχών, χωρίς προηγούμενη έγκριση από τη Γενική Συνέλευση.

9. Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν, σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου, κατόπιν δημόσιας πρότασης

Σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας ως επακόλουθο δημόσιας πρότασης, δεν υφίστανται συμφωνίες οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν.

10. Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή το προσωπικό της Εταιρείας

Δεν υπάρχουν ειδικές συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, που να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Χανιά, 12 Απριλίου 2017

το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΝΕΚ

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ

Προς τους Μετόχους της

ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.», οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου πού έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β΄/2848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις εταιρικές και τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελε-

σματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλόλητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας «ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.» και των θυγατρικών αυτής κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έμφαση θεμάτων

Εφιστούμε την προσοχή σας:

α) στη σημείωση 31 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων όπου γίνεται αναφορά στο ναυτικό συμβάν του ναυλωμένου πλοίου Norman Atlantic το οποίο έλαβε χώρα το Δεκέμβριο του 2014. Το συμβάν, που είναι καλυμμένο ασφαλιστικά από διεθνή αλληλοασφαλιστικό συνεταιρισμό, είναι στο στάδιο της εξέτασης του στα Ιταλικά Δικαστήρια ενώ σημαντικός αριθμός αξιώσεων έχει ήδη διευθετηθεί εξωδικαστικά. Καθότι η νομική διαδικασία είναι σε εξέλιξη, υφίσταται αβεβαιότητα ως προς την τελική έκβαση της υπόθεσης και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις της στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

β) στη σημείωση 2 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων που γίνεται αναφορά στο θέμα της εκτίμησης της παραδοχής της συνέχισης της δραστηριότητας και ειδικότερα στο γεγονός ότι η κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου δεν έχει αποκατασταθεί και έχουν εφαρμογή για την Εταιρεία οι διατάξεις του άρθρου 48 του Κ.Ν.2190/20.

Τα παραπάνω γεγονότα υποδηλώνουν την ύπαρξη αβεβαιότητας για την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει απρόσκοπτα τη δραστηριότητά του. Στις σημειώσεις 2 & 20 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων γίνεται αναφορά στη συντελεσθείσα αναδιάρθρωση του τραπεζικού δανεισμού που αποκαθιστά την ισορροπία του κεφαλαίου κίνησης του Ομίλου καθώς και στα λοιπά μέτρα που έχουν ληφθεί ή σχεδιαστεί από τη διοίκηση για τη διασφάλιση της ομαλής συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου.

Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με τα θέματα αυτά.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Θεμάτων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν.4336/2015, σημειώνουμε ότι:

α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του Κωδ.Ν.2190/1920.

β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του Κωδ.Ν.2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2016.

γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία «ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 12 Απριλίου 2017

Οι Ορκωτοί Ελεγκτές – Λογιστές

Κωνσταντίνος Εμμ. Αντωνακάκης

Α.Μ. ΣΟΕΛ 22 781

Κωνσταντίνος Αθ. Αραμπατζής

Α.Μ. ΣΟΕΛ 34 351

Grant Thornton
An instinct for growth™
Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

Συνεργαζόμενοι Ορκωτοί Λογιστές α.ε.ο.ε.
μέλος της Crowe Horwath International
Φωκ. Νέγρη 3, 11257 Αθήνα
Α.Μ. ΣΟΕΛ 125

ΣΟΛ
ΟΡΚΩΤΟΙ ΛΟΓΙΣΤΕΣ
Crowe Horwath.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Τα ποσά των χρηματοοικονομικών καταστάσεων εκφράζονται σε χιλιάδες ευρώ (€).
Οι τυχόν διαφορές μονάδων στους πίνακες οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημ.	**01.01.16-31.12.16**	**01.01.15-31.12.15**	**01.01.16-31.12.16**	**01.01.15-31.12.15**
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	*4*	157.583	159.845	138.176	140.867
Κόστος πωληθέντων	*5*	(116.532)	(117.200)	(103.075)	(103.119)
Μικτά κέρδη		**41.051**	**42.645**	**35.101**	**37.748**
Άλλα έσοδα	*7*	3.535	1.467	4.372	2.299
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	*6*	(9.393)	(9.105)	(8.384)	(8.166)
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	*6*	(13.414)	(13.758)	(11.352)	(11.837)
Άλλα έξοδα	*7*	(5.723)	(2.970)	(5.429)	(2.535)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών & επενδυτικών αποτελεσμάτων		**16.056**	**18.279**	**14.308**	**17.509**
Χρηματοοικονομικά έξοδα	*8*	(14.227)	(16.821)	(14.164)	(16.695)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	*8*	201	95	175	47
Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες	*9*	(166)	(609)	(156)	(404)
Αποτελέσματα επιμέτρησης επενδύσεων σε συνδεδεμένες	*10*	19	10	661	438
Κέρδη προ φόρων		**1.883**	**954**	**824**	**895**
Φόρος εισοδήματος	*21*	(613)	(501)	(98)	(134)
Κέρδη μετά από φόρους		**1.270**	**453**	**726**	**761**
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα)					
Στοιχεία που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα:					
Αλλαγή φορολ. συντελεστή αναβαλ. φορολογίας οικοπέδων	*21*	-	(78)	-	(50)
		-	**(78)**	**-**	**(50)**
Στοιχεία που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα:					
Μεταβολή αναλογιστικών κερδών / (ζημιών)	*22*	108	459	109	452
Αναβαλλόμενοι φόροι		-	(5)	-	(2)
		108	**454**	**109**	**450**
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους		**108**	**376**	**109**	**400**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους		**1.378**	**829**	**835**	**1.161**
Κέρδη / (ζημιές) αποδοτέα σε:					
Ιδιοκτήτες μητρικής		634	559	-	-
Δικαιώματα μειοψηφίας		636	(106)	-	-
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) αποδοτέα σε:					
Ιδιοκτήτες μητρικής		742	960	-	-
Δικαιώματα μειοψηφίας		636	(131)	-	-
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή βασικά (σε €)	*26*	0,0034	0,0030	0,0039	0,0040
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA)		25.572	29.581	23.118	28.141

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ανωτέρω ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημ.	**31.12.16**	**31.12.15**	**31.12.16**	**31.12.15**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	*11*	265.952	270.296	255.954	260.271
Επενδύσεις σε ακίνητα	*11*	1.769	1.823	694	700
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	*11*	10	20	10	20
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	*12*	-	-	6.551	6.059
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες	*12*	1.909	1.890	1.909	1.890
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις		121	73	99	50
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	*21*	242	239	-	-
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		**270.003**	**274.341**	**265.217**	**268.990**
Αποθέματα	*13*	2.592	2.723	1.591	1.798
Απαιτήσεις από πελάτες	*14*	37.070	39.892	33.443	36.473
Λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	*14*	5.672	6.699	7.791	8.040
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	*15*	5.587	3.585	3.647	1.636
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	*16*	11.903	6.392	8.904	3.977
Μη κυκλοφορούντα πάγια στοιχεία προοριζόμενα για πώληση	*11*	-	1.549	-	1.549
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		**62.824**	**60.840**	**55.376**	**53.473**
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		**332.827**	**335.181**	**320.593**	**322.463**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μετοχικό κεφάλαιο	*17*	56.597	56.597	56.597	56.597
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	*17*	745	745	745	745
Αποθεματικά	*18*	7.409	7.387	5.952	5.952
Αποτελέσματα εις νέο	*19*	(76.844)	(77.564)	(72.003)	(72.838)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής		**(12.093)**	**(12.835)**	**(8.709)**	**(9.544)**
Δικαιώματα μειοψηφίας		4.752	4.280	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**(7.341)**	**(8.555)**	**(8.709)**	**(9.544)**
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	*20*	3.463	3.883	3.463	3.883
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	*21*	1.255	1.299	361	362
Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών προσωπικού	*22*	2.390	2.620	2.265	2.505
Λοιπές προβλέψεις	*22*	1.673	1.152	1.183	683
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	*11*	700	882	-	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	*23*	10.880	11.887	10.880	11.887
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	*24*	4.502	7.831	4.502	6.827
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		**24.863**	**29.554**	**22.654**	**26.147**
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	*20*	282.135	279.678	281.916	279.362
Υποχρεώσεις σε προμηθευτές	*25*	23.044	20.004	18.022	14.935
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	*25*	10.126	14.500	6.710	11.563
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		**315.305**	**314.182**	**306.648**	**305.860**
Σύνολο υποχρεώσεων		**340.168**	**343.736**	**329.302**	**332.007**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		**332.827**	**335.181**	**320.593**	**322.463**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ανωτέρω ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ο Όμιλος	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεμ. αναπρ/γής ακινήτων	Λοιπά αποθε-ματικά	Αποτελέ-σματα εις νέο	Σύνολο	Δικαιώμ. μειοψη φίας	Σύνολο
Υπόλοιπο 01.01.2015		**56.597**	**745**	**2.117**	**5.281**	**(78.539)**	**(13.799)**	**4.558**	**(9.241)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης 2015				(51)		1.011	**960**	(131)	**829**
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές								(138)	**(138)**
Επίδραση αγοράς ιδίων μετοχών θυγατρικής						4	**4**	(9)	**(5)**
Σχηματισμός αποθεματικών θυγατρικών					40	(40)	**-**		**-**
Ίδια κεφάλαια στις 31.12.2015		**56.597**	**745**	**2.066**	**5.321**	**(77.564)**	**(12.835)**	**4.280**	**(8.555)**
Υπόλοιπο 01.01.2016		**56.597**	**745**	**2.066**	**5.321**	**(77.564)**	**(12.835)**	**4.280**	**(8.555)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης 2016	*19*					742	**742**	636	**1.378**
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές								(164)	**(164)**
Σχηματισμός αποθεματικών θυγατρικών	*19*				22	(22)	**-**		**-**
Ίδια κεφάλαια στις 31.12.2016		**56.597**	**745**	**2.066**	**5.343**	**(76.844)**	**(12.093)**	**4.752**	**(7.341)**

Η Εταιρεία	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεμ. αναπρ/γής ακινήτων	Λοιπά αποθε-ματικά	Αποτελέ-σματα εις νέο	Σύνολο
Υπόλοιπο 01.01.2015		**56.597**	**745**	**957**	**5.019**	**(79.165)**	**(15.847)**
Επίδραση από αναδρομική εφαρμογή τροποποιημένου ΔΛΠ 27	*28*					*5.142*	***5.142***
Αναμορφωμένο υπόλοιπο 01.01.2015		**56.597**	**745**	**957**	**5.019**	**(74.023)**	**(10.705)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης 2015				(24)		1.185	**1.161**
Ίδια κεφάλαια στις 31.12.2015		**56.597**	**745**	**933**	**5.019**	**(72.838)**	**(9.544)**
Υπόλοιπο 01.01.2016		**56.597**	**745**	**933**	**5.019**	**(72.838)**	**(9.544)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης 2016	*19*					835	**835**
Ίδια κεφάλαια στις 31.12.2016		**56.597**	**745**	**933**	**5.019**	**(72.003)**	**(8.709)**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ανωτέρω ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	1.883	954	824	895
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	9.704	11.504	8.810	10.632
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	(188)	(202)	-	-
Απομειώσεις αξίας παγίων στοιχείων	-	91	-	91
(Κέρδη) / ζημιές από πώληση παγίων στοιχείων	(4)	(1)	-	(1)
Προβλέψεις	4.388	903	4.329	844
Συναλλαγματικές διαφορές	16	815	23	796
Αποτελέσματα επενδυτικής δραστηριότητας	147	509	(505)	(124)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα (μείον πιστωτικοί τόκοι)	14.010	15.911	13.966	15.851
	29.956	**30.484**	**27.447**	**28.984**
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για μεταβολές λογ/σμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	123	372	208	339
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	191	7.812	(731)	4.178
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην δανειακών)	(3.855)	(16.097)	(2.820)	(14.350)
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα	(1.615)	(1.898)	(1.558)	(1.799)
Καταβλημένοι φόροι εισοδήματος	(575)	(494)	(100)	(96)
Σύνολο ροών λειτουργικών δραστηριοτήτων (α)	***24.225***	***20.179***	***22.446***	***17.256***
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Απόκτηση συνδεδεμένων, χρεογράφων και λοιπών επενδύσεων	(2.168)	(3.171)	(2.168)	(1.250)
Αγορά παγίων περιουσιακών στοιχείων	(5.304)	(4.292)	(4.478)	(3.759)
Εισπράξεις από πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	4	1	-	1
Τόκοι εισπραχθέντες	15	49	4	1
Μερίσματα εισπραχθέντα	-	-	151	128
Σύνολο ροών επενδυτικών δραστηριοτήτων (β)	***(7.453)***	***(7.413)***	***(6.491)***	***(4.879)***
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(5)	-	-
Πληρωμές δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης	(1.250)	(802)	(1.250)	(802)
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	-	-	-	-
Εξοφλήσεις δανείων	(9.876)	(9.018)	(9.778)	(8.848)
Μερίσματα πληρωθέντα	(135)	(113)	-	-
Σύνολο ροών χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων (γ)	***(11.261)***	***(9.938)***	**(11.028)**	**(9.650)**
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της χρήσης (α) + (β) + (γ)	**5.511**	**2.828**	**4.927**	**2.727**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	6.392	3.564	3.977	1.250
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	**11.903**	**6.392**	**8.904**	**3.977**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ανωτέρω ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2016

1. Γενικές πληροφορίες για την Εταιρεία και τον Όμιλο

Η Μητρική Εταιρεία ιδρύθηκε το έτος 1967 (ΦΕΚ 201/10.04.67) με την επωνυμία «ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.» και το διακριτικό τίτλο «ANEK LINES» (εφεξής «ANEK», «Εταιρεία» ή «Μητρική») και δραστηριοποιείται στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας. Έδρα της Εταιρείας είναι ο δήμος Χανίων και τα κεντρικά της γραφεία βρίσκονται επί της λεωφόρου Καραμανλή 148 στα Χανιά. Η ANEK είναι καταχωρημένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο με αριθμό 121557860000 και η διεύθυνσή της στο διαδίκτυο είναι www.anek.gr. Οι μετοχές της Εταιρείας από το 1999 είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Στον Όμιλο, εκτός της Μητρικής, περιλαμβάνονται και οι ακόλουθες θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες με τα αντίστοιχα ποσοστά συμμετοχής:

Επωνυμία	*Ποσοστό Ομίλου*	*Έδρα*	*Δραστηριότητα*
ΛΑΣΙΘΙΩΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΛΑΝΕ)	50,11%	Χανιά	Επιβατηγός ναυτιλία
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ Α.Ε. (ΕΤΑΝΑΠ)	48,01%	Στύλος Χανίων	Παραγωγή και διάθεση εμφιαλωμένου νερού
ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ Α.Β.Ε.Ε.	60,49%*	Στύλος Χανίων	Παραγωγή και εμπορία πλαστικών φιαλών και ειδών συσκευασίας
ANEK ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ – ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	99,48%**	Χανιά	Τουρισμός – συμμετοχή σε άλλες εταιρείες – παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών κ.λπ.
ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	100%	Χανιά	Ναυτική εταιρεία Ν.959/79
ANEK LINES ITALIA S.r.l.	49%	Ανκόνα Ιταλίας	Πρακτόρευση και αντιπροσώπευση ναυτιλιακών εταιρειών

** άμεση συμμετοχή: 24% και έμμεση μέσω της ΕΤΑΝΑΠ: 36,49%*

*** άμεση συμμετοχή: 99% και έμμεση μέσω της ΕΤΑΝΑΠ: 0,48%*

Οι παραπάνω εταιρείες στις οποίες η ANEK συμμετέχει με ποσοστό από 50% και άνω, καθώς και η θυγατρική εταιρεία «ΕΤΑΝΑΠ» στην οποία η Μητρική ασκεί έλεγχο, έχουν συμπεριληφθεί στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016 με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Η «ANEK LINES ITALIA S.r.l.» στην οποία η Μητρική συμμετέχει με ποσοστό 49% ενοποιήθηκε με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Η «ANEK ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ – ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» συμμετέχει με ποσοστό 100% στην «ANEK ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ» η οποία δεν έχει ξεκινήσει δραστηριότητα.

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στις 31 Δεκεμβρίου 2016 ανερχόταν σε 640 άτομα για την Εταιρεία (εκ των οποίων τα 452 απασχολούνταν ως πληρώματα στα πλοία) και σε 749 άτομα για τον Όμιλο (πληρώματα πλοίων 514 άτομα). Αντίστοιχα, στο τέλος της συγκρίσιμης χρήσης 2015 η Εταιρεία απασχολούσε 728 άτομα και ο Όμιλος 819.

Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2016 εγκρίθηκαν από το διοικητικό συμβούλιο της ANEK στη συνεδρίαση της 12^{ης} Απριλίου 2017.

2. Βάση κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι συνημμένες ετήσιες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (στο εξής «χρηματοοικονομικές καταστάσεις») έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «ΔΠΧΑ») όπως αυτά έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων ΣΔΛΠ (καθώς και οι διερμηνείες τους). Όλα τα ΔΠΧΑ που έχουν εκδοθεί και ισχύουν κατά τη σύνταξη των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις συντάχθηκαν σύμφωνα με την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern) και την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή τροποποιείται με την αναπροσαρμογή συγκεκριμένων στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού σε εύλογες αξίες.

► Δυνατότητα ομαλής συνέχισης της δραστηριότητας (going concern)

Τα τελευταία χρόνια, με την εφαρμογή συγκεκριμένων στρατηγικών της διοίκησης του Ομίλου, έχει επιτευχθεί σημαντική μείωση του κόστους και ουσιαστική βελτίωση των αποτελεσμάτων, κάτι που αντικατοπτρίζεται στο γεγονός της επιστροφής του Ομίλου σε κερδοφορία τη χρήση 2015 και στη διατήρησή της το 2016. Τα αποτελέσματα των προηγούμενων χρήσεων είχαν επιβαρυνθεί σε σημαντικό βαθμό από μη επαναλαμβανόμενα έξοδα (π.χ. απομειώσεις αξίας πλοίων και προβλέψεις), καθώς και από τις υψηλές τιμές των καυσίμων. Κατά συνέπεια, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας και του Ομίλου στις 31.12.2016 είχε καταστεί αρνητικό κατά € 8,7 εκατ. και € 7,3 εκατ. αντίστοιχα.

Ωστόσο, το Μάρτιο του 2017 ολοκληρώθηκε με απόλυτη επιτυχία η αναδιάρθρωση του μακροπρόθεσμου δανεισμού της Μητρικής. Σύμφωνα με τους όρους των νέων συμβάσεων, η αποπληρωμή έχει συμφωνηθεί σταδιακά έως το 2023, η επιτοκιακή επιβάρυνση είναι σημαντικά χαμηλότερη, ενώ προβλέπεται και διαγραφή μέρους των κεφαλαιοποιημένων τόκων. Με την αναδιάρθρωση του τραπεζικού δανεισμού επιτυγχάνεται η διασφάλιση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας του Ομίλου, η αποκατάσταση του κεφαλαίου κίνησης και η ενίσχυση της κεφαλαιακής διάρθρωσης. Η διαγραφή των κεφαλαιοποιημένων τόκων, σε συνδυασμό με την αναμενόμενη λειτουργική κερδοφορία για τη χρήση 2017, εκτιμάται ότι μπορούν να οδηγήσουν στην αποκατάσταση της σχέσης των ιδίων κεφαλαίων προς το μετοχικό κεφάλαιο. Η επίδραση των ανωτέρω όρων των δανειακών συμβάσεων θα αποτυπωθεί στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του 2017.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου καταρτίσθηκαν βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern).

► Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις, κρίσεις και υποθέσεις

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί από τη διοίκηση να προβεί σε εκτιμήσεις, παραδοχές, υποθέσεις και αξιολογικές κρίσεις οι οποίες επηρεάζουν τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, καθώς και τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπως και τα δημοσιευ-

μένα ποσά εσόδων και εξόδων. Τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις. Οι εν λόγω εκτιμήσεις, παραδοχές και κρίσεις γίνονται προκειμένου να επιλεχθούν οι καταλληλότερες λογιστικές αρχές και βασίζονται στην προγενέστερη εμπειρία της διοίκησης του Ομίλου σε σχέση με το επίπεδο ή τον όγκο των συναφών συναλλαγών ή γεγονότων και σε άλλους παράγοντες σχετικούς με τις προσδοκίες για τη μελλοντική εξέλιξη γεγονότων και συναλλαγών. Επίσης, επανεξετάζονται περιοδικά προκειμένου να ανταποκρίνονται στα τρέχοντα δεδομένα και να αντανακλούν τους εκάστοτε τρέχοντες κινδύνους.

Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις για τα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου -αφού επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό την εικόνα της οικονομικής κατάστασης και τα αποτελέσματα- αποτελούν αυτές που σχετίζονται με τα πλοία του Ομίλου ήτοι η ωφέλιμη ζωή, η υπολειμματική αξία και η τρέχουσα αξία (βλ. σημείωση 3 vi). Σημαντική κρίση, επίσης, αποτελεί η κατηγοριοποίηση των επενδύσεων της Εταιρείας (π.χ. κατάταξη μιας επένδυσης ως διαθέσιμη προς πώληση, διακρατούμενη ως τη λήξη ή ως στοιχείο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων), καθώς και ο έλεγχος απομείωσης επ' αυτών με τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας και της αξίας χρήσης (βλ. σημείωση 3 vii). Τέλος, η ανακτησιμότητα των απαιτήσεων, η αξιολόγηση κάποιων υπολοίπων ως επισφαλή και η ανάγκη για σχηματισμό σχετικών προβλέψεων απομείωσης, καθώς και προβλέψεων που σχηματίζονται για λοιπές ενδεχόμενες υποχρεώσεις, απαιτούν κρίσεις και εκτιμήσεις που επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **Λογιστική πολιτική Κοινοπραξίας ANEK A.E. - SUPERFAST ENDEKA (HELLAS) INC. & SIA**

Σχετικά με τη λογιστική πολιτική παρουσίασης της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ ANEK A.E. & SUPERFAST ENDEKA (HELLAS) INC. & ΣΙΑ» (εφεξής «Κοινοπραξία») στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, σημειώνεται ότι το ΔΠΧΑ 11 έχει αντικαταστήσει το ΔΛΠ 31 «Επενδύσεις σε κοινοπραξίες» και τη ΜΕΔ 13 «Από κοινού ελεγχόμενες οντότητες - Μη νομισματικές εισφορές από κοινοπρακτούντες». Το ΔΠΧΑ 11 ευθυγραμμίζει καλύτερα τη λογιστική απεικόνιση των επενδύσεων αυτών, με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κοινοπρακτούντων επί των κοινοπραξιών αυτών. Αντικειμενικός σκοπός της Κοινοπραξίας είναι η δημιουργία εσόδων και η κατανομή τους στους κοινοπρακτούντες όπως καθορίζεται από το συμβατικό διακανονισμό. Η συμμετοχή του Ομίλου στην Κοινοπραξία έχει χαρακτηριστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 11 ως «κοινή επιχείρηση». Σύμφωνα με το χαρακτηρισμό αυτό, ο Όμιλος αναγνωρίζει στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις:

α) τα στοιχεία ενεργητικού του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε στοιχεία ενεργητικού του ανήκουν από κοινού,

β) τις υποχρεώσεις του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού,

γ) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση και

δ) τις δαπάνες του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε δαπάνες τον βαρύνουν από κοινού.

- **Νέα πρότυπα, διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις**

Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ), καθώς και η Επιτροπή Διερμηνειών, έχουν εκδώσει μια σειρά νέων ΔΠΧΑ και διερμηνειών, τα οποία είτε είναι υποχρεωτικά για τις λογιστικές χρήσεις που ξεκινούν από την 1η Ιανουαρίου 2016 και μετά, είτε δεν είναι υποχρεωτικά και μέχρι την ημερομηνία έκδοσης των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν είχαν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει πλήρως όλα τα ΔΠΧΑ και διερμηνείες που η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική μετά την 1η Ιανουαρίου 2016, ενώ εξετάζει τις πιθανές επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση των υπόλοιπων ΔΠΧΑ, τροποποιήσεων και διερμηνειών στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις. Τα σημαντικότερα νέα πρότυπα και διερμηνείες παρατίθενται παρακάτω:

(α) Νέα πρότυπα, διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων προτύπων που έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 1η Ιανουαρίου 2016 ή μεταγενέστερα:

- **Τροποποίηση στο ΔΛΠ 19 - Παροχές σε εργαζομένους, πρόγραμμα καθορισμένων παροχών: εισφορές εργαζομένων**

Το Νοέμβριο του 2013 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους». Η παρούσα τροποποίηση έχει εφαρμογή σε εισφορές εργαζομένων ή τρίτων μερών αναφορικά με προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ο σκοπός της παρούσας τροποποίησης είναι να μειώσει την πολυπλοκότητα της λογιστικής αντιμετώπισης των εισφορών που είναι ανεξάρτητες από τα έτη υπηρεσίας του εργαζομένου, όπως χαρακτηριστικά είναι οι εισφορές που υπολογίζονται ως σταθερό ποσοστό επί της μισθοδοσίας. Δεν υπήρξαν σημαντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή των ανωτέρω στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **Ετήσιες βελτιώσεις προτύπων - Κύκλος 2010 - 2012**

Το ΣΔΛΠ προχώρησε το Δεκέμβριο του 2013 στην έκδοση «Ετήσιες βελτιώσεις των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς, Κύκλος 2010 - 2012», το οποίο αποτελείται από μία σειρά προσαρμογών σε 8 πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα πρότυπα. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιουλίου 2014, αν και οι οικονομικές οντότητες επιτρεπόταν να τις εφαρμόσουν νωρίτερα. Τα θέματα που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον κύκλο είναι τα εξής: ΔΠΧΑ 2: Ορισμός των προϋποθέσεων κατοχύρωσης, ΔΠΧΑ 3: Λογιστική αντιμετώπιση ενός ενδεχόμενου ανταλλάγματος σε συνενώσεις επιχειρήσεων, ΔΠΧΑ 8: Συνάθροιση λειτουργικών τομέων, ΔΠΧΑ 8: Συμφωνία του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού των προς παρουσίαση τομέων με τα στοιχεία του ενεργητικού της επιχείρησης, ΔΠΧΑ 13: Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις, ΔΛΠ 7: Καταβληθέντες τόκοι που κεφαλαιοποιούνται, ΔΛΠ 16 / ΔΛΠ 38: Μέθοδος αναπροσαρμογής - αναλογική αναδιατύπωση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και ΔΛΠ 24: Βασικά διευθυντικά στελέχη. Δεν υπήρξαν σημαντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή των ανωτέρω στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 - Εξαγορά συμμετοχής σε από κοινού δραστηριότητα**

Το Μάιο του 2014 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 11. Οι εν λόγω τροποποιήσεις προσθέτουν νέες οδηγίες σχετικά με τη λογιστική αντιμετώπιση της εξαγοράς συμμετοχής σε μία από κοινού δραστηριότητα η οποία αποτελεί μία οικονομική οντότητα και διευκρινίζουν τον κατάλληλο λογιστικό χειρισμό για τέτοιες εξαγορές. Οι εν λόγω τροποποιήσεις δεν έχουν επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16 και στο ΔΛΠ 38 - Διευκρινήσεις αναφορικά με αποδεκτές μεθόδους αποσβέσεων**

Το Μάιο του 2014 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 16 και στο ΔΛΠ 38. Το ΔΛΠ 16 και το ΔΛΠ 38 καθιερώνουν τις αρχές προκειμένου να διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι αποσβέσεις στο ρυθμό της αναμενόμενης ανάλωσης των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών που ενσωματώνονται στο περιουσιακό στοιχείο. Το ΣΔΛΠ έχει διευκρινίσει ότι η χρήση των μεθόδων που βασίζονται στα έσοδα για τον υπολογισμό της απόσβεσης ενός περιουσιακού στοιχείου δεν είναι κατάλληλη, διότι τα έσοδα που δημιουργούνται από μια δραστηριότητα που περιλαμβάνει τη χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου γενικά αντανακλούν άλλους παράγοντες και όχι την ανάλωση των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών που ενσωματώνονται στο περιουσιακό στοιχείο. Οι εν λόγω τροποποιήσεις δεν έχουν επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

- **Τροποποίηση στο ΔΛΠ 27 - Μέθοδος της καθαρής θέσης σε ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις**

Τον Αύγουστο του 2014 το ΣΔΛΠ εξέδωσε περιορισμένου σκοπού τροποποίηση στο ΔΛΠ 27 «Μέθοδος της καθαρής θέσης σε ατομικές οικονομικές καταστάσεις». Με την παρούσα τροποποίηση, μία εταιρεία έχει την επιλογή να επιμετρήσει τις επενδύσεις της σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς βάσει της μεθόδου της καθαρής θέσης στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της, κάτι το οποίο έως και την έκδοση της συγκεκριμένης τροποποίησης, δεν ίσχυε. Η Εταιρεία εφάρμοσε την τροποποίηση στο ΔΛΠ 27 στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2016 και αποτίμησε τις επενδύσεις της σε θυγατρικές και συγγενείς με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Η επίπτωση από την εφαρμογή της τροποποίησης του ΔΛΠ 27 στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της συγκρίσιμης περιόδου παρατίθεται αναλυτικά στη σημείωση 28 «Αναπροσαρμογές κονδυλίων».

- **Ετήσιες βελτιώσεις προτύπων - Κύκλος 2012 - 2014**

Το ΣΔΛΠ προχώρησε το Σεπτέμβριο του 2014 στην έκδοση «Ετήσιες βελτιώσεις των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς, Κύκλος 2012 - 2014», η οποία αποτελείται από μία σειρά προσαρμογών σε 4 πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα πρότυπα. Τα θέματα που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον κύκλο είναι τα εξής: ΔΠΧΑ 5: Αλλαγές στις μεθόδους της πώλησης, ΔΠΧΑ 7: Συμβάσεις υπηρεσίας και εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 7 στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις, ΔΛΠ 19: Επιτόκιο προεξόφλησης, και ΔΛΠ 34: Γνωστοποιήσεις πληροφοριών στην ενδιάμεση οικονομική αναφορά. Δεν υπήρξαν σημαντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή των ανωτέρω στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 - Πρωτοβουλία γνωστοποιήσεων**

Το Δεκέμβριο του 2014 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 1. Οι εν λόγω τροποποιήσεις έχουν ως στόχο την επίλυση θεμάτων που αφορούν στις υφιστάμενες απαιτήσεις παρουσίασης και γνωστοποίησης και τη διασφάλιση της ικανότητας άσκησης κρίσης από τις οικονομικές οντότητες κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων. Οι εν λόγω τροποποιήσεις δεν έχουν επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

- **Τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28 - Επενδυτικές οντότητες: εφαρμόζοντας την εξαίρεση από την ενοποίηση**

Το Δεκέμβριο του 2014 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στα ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28. Οι εν λόγω τροποποιήσεις εισάγουν επεξηγήσεις αναφορικά με τις απαιτήσεις λογιστικοποίησης των επενδυτικών οντοτήτων, ενώ παρέχουν εξαιρέσεις σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι οποίες θα μειώσουν τα κόστη που σχετίζονται με την εφαρμογή των προτύπων. Οι εν λόγω τροποποιήσεις δεν έχουν επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

(β) Νέα πρότυπα, διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων προτύπων που δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση:

- **ΔΠΧΑ 14 - Μεταβατικοί λογαριασμοί ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων**

Τον Ιανουάριο του 2014 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση του προτύπου «Μεταβατικοί λογαριασμοί ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων». Σκοπός του εν λόγω προτύπου είναι να επιτευχθεί η συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε καθεστώς προσδιορισμού τιμών μέσω ενός ρυθμιστικού πλαισίου. Σε πολλές χώρες υπάρχουν κλάδοι που υπόκεινται σε ειδική ρύθμιση σύμφωνα με την οποία οι κυβερνητικές αρχές ρυθμίζουν την παροχή και την τιμολόγηση των συγκεκριμένων τύπων δραστηριοτήτων οικονομικής οντότητας. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίδραση των ανωτέρω στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **ΔΠΧΑ 15 - Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες**

Το Μάιο του 2014 το ΣΔΛΠ εξέδωσε ένα νέο πρότυπο, το ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις όσον αφορά στην αναγνώριση των εσόδων τόσο κάτω από τις αρχές των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικάνικων λογιστικών αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας το λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές συμβάσεις» και κάποιες διερμηνείες που είναι σχετιζόμενες με τα έσοδα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση των ανωτέρω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις. Το πρότυπο έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2018.

- **ΔΠΧΑ 9 - Χρηματοοικονομικά μέσα**

Τον Ιούλιο του 2014 το ΣΔΛΠ εξέδωσε την τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο πρότυπο αφορούν στην ύπαρξη ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για αναμενόμενες ζημιές από απομείωση και επίσης μια ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για τη λογιστική αντιστάθμισης. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση των ανωτέρω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις. Το ΔΠΧΑ 9 έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2018 και ο Όμιλος δεν έχει σκοπό να το εφαρμόσει νωρίτερα.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 10 και στο ΔΛΠ 28 - Πωλήσεις ή εισφορές στοιχείων του ενεργητικού μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς ή της κοινοπραξίας του**

Το Σεπτέμβριο του 2014 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 10 και στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η αντιμετώπιση μίας αναγνωρισμένης ασυνέπειας μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και αυτών του ΔΛΠ 28 σχετικά με το χειρισμό της πώλησης ή εισφοράς περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς ή της κοινοπραξίας του. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΛΠ ανέβαλε επ' αόριστον την έναρξη ισχύος των εν λόγω τροποποιήσεων, εν αναμονή των αποτελεσμάτων του ερευνητικού έργου σχετικά με το λογιστικό χειρισμό βάσει της μεθόδου της καθαρής θέσης. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις.

- **ΔΠΧΑ 16 - Μισθώσεις**

Τον Ιανουάριο του 2016 το ΣΔΛΠ δημοσίευσε το νέο πρότυπο ΔΠΧΑ 16. Ο σκοπός του έργου του ΣΔΛΠ ήταν η ανάπτυξη ενός νέου προτύπου για μισθώσεις που να καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μια σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή πληροφοριών για τις μισθώσεις με τον τρόπο που πιστά καταγράφει αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Το πρότυπο έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12 - Αναβαλλόμενη φορολογία: η αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για μη πραγματοποιημένες ζημιές**

Τον Ιανουάριο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 12. Ο στόχος των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημίες από χρεόγραφα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση των ανωτέρω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7 - Πρωτοβουλία γνωστοποιήσεων**

Τον Ιανουάριο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 7. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να καταστεί εφικτό για τους χρήστες των χρηματοοικο-

νομικών καταστάσεων να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις, οι οποίες θα καθιστούν εφικτό στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που προκύπτουν από ταμειακές ροές, καθώς και των μη ταμειακών μεταβολών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2017 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Διευκρινήσεις στο ΔΠΧΑ 15 - Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες**

Τον Απρίλιο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2018 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2 - Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους**

Τον Ιούνιο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με το λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με το λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, το λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2018 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4 - Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστικές συμβάσεις»**

Το Σεπτέμβριο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» και του υπό έκδοση προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να

αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των ανωτέρω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2018 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ - Κύκλος 2014 - 2016**

Το Δεκέμβριο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση «Ετήσιες βελτιώσεις των ΔΠΧΑ, Κύκλος 2014 - 2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 12: Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του προτύπου, ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017 όσον αφορά στο ΔΠΧΑ 12, και την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 όσον αφορά στα ΔΠΧΑ 1 και ΔΛΠ 28. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των ανωτέρω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 - Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβλητέο αντάλλαγμα**

Το Δεκέμβριο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση μίας νέας διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των ανωτέρω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2018 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40 - Μεταφορές επενδύσεων σε ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες**

Το Δεκέμβριο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά πόσο το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των ανωτέρω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2018 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. Βασικές λογιστικές αρχές

Οι βασικές λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν κατά τη σύνταξη των συνημμένων ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2016 έχουν ως ακολούθως:

(i) Βάση ενοποίησης

Οι συνημμένες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρείας καθώς και όλων των θυγατρικών εταιρειών στις οποίες η ΑΝΕΚ έχει τη δυνατότητα άσκησης ελέγχου. Ο έλεγχος υφίσταται όταν η ΑΝΕΚ μέσω άμεσης ή έμμεσης κατοχής ποσοστών επί των κεφαλαίων διατηρεί την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου ή έχει τη δύναμη άσκησης ελέγχου στα διοικητικά συμβούλια των θυγατρικών. Οι θυγατρικές ενοποιούνται από την ημερομηνία που ο ουσιαστικός έλεγχος μεταφέρεται στη Μητρική και παύουν να ενοποιούνται από την ημέρα κατά την οποία ο έλεγχος παύει να υφίσταται. Η λογιστική μέθοδος εξαγοράς χρησιμοποιείται για την ενσωμάτωση των εξαγοραζόμενων θυγατρικών. Το κόστος μιας εξαγοράς υπολογίζεται ως το άθροισμα των εύλογων αξιών κατά την ημερομηνία της συναλλαγής των περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, των μετοχών που εκδίδονται και των υποχρεώσεων που υφίστανται πλέον οποιουδήποτε κόστους σχετικό με την εξαγορά. Τα αποκτώμενα στοιχεία ενεργητικού και οι υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, ανεξάρτητα του ύψους του ποσοστού της μειοψηφίας. Η διαφορά μεταξύ του κόστους εξαγοράς και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν καταχωρείται ως υπεραξία. Αν το κόστος εξαγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία, τότε η αρνητική υπεραξία που προκύπτει αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Η υπεραξία που προκύπτει από την απόκτηση θυγατρικών, συγγενών και κοινοπραξιών εμφανίζεται στις ασώματες ακινητοποιήσεις και δεν αποσβένεται, αλλά υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης σε ετήσια βάση. Σε ενδεχόμενη πώληση συμμετοχών, για τον υπολογισμό των κερδών / (ζημιών) λαμβάνεται υπόψη η τυχόν υπεραξία. Όλες οι ενδοεταιρικές συναλλαγές και υπόλοιπα έχουν απαλειφθεί στις συνημμένες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί έτσι ώστε να διασφαλισθεί η συνέπεια με τις λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο. Επίσης, όλες οι θυγατρικές συντάσσουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις για την ίδια περίοδο και την ίδια ημερομηνία με τη Μητρική.

(ii) Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες

Από τη χρήση 2016 η Εταιρεία εφαρμόζει την τροποποίηση του ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις» αποτιμώντας τις επενδύσεις της σε θυγατρικές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ατομικές χρηματοοικονομικές της καταστάσεις. Τα δικαιώματα μειοψηφίας αντιπροσωπεύουν το ποσοστό των κερδών / (ζημιών) και των ιδίων κεφαλαίων που δεν αναλογούν στον Όμιλο και παρουσιάζονται διακριτά στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Σε περίπτωση εξαγοράς δικαιωμάτων μειοψηφίας από την Εταιρεία, η διαφορά μεταξύ του τιμήματος εξαγοράς και της λογιστικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας που εξαγοράζεται αναγνωρίζεται ως υπεραξία.

(iii) Συμμετοχές σε συγγενείς

Οι συμμετοχές της ΑΝΕΚ σε άλλες εταιρείες στις οποίες ασκεί ουσιώδη επιρροή και δεν είναι θυγατρικές ή κοινοπραξίες, απεικονίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και αρχικά καταχωρούνται στο κόστος κτήσης, εμπεριέχοντας τυχόν υπεραξία που αναγνωρίζεται κατά την εξαγορά. Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, τα κέρδη / (ζημιές) που προκύπτουν μετά την εξαγορά αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ενώ ποσά που καταχωρούνται απ' ευθείας στην καθαρή θέση της συγγενούς, αναγνωρίζονται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου. Από τη χρήση 2016 η Εταιρεία εφαρμόζει την τροποποίηση του ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις» και αποτίμησε τις επενδύσεις της σε συγγενείς με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ατομικές χρηματοοικονομικές της καταστάσεις.

(iv) Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης και μετατροπή ξένων νομισμάτων

Το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ΑΝΕΚ και των θυγατρικών της είναι το ευρώ. Οι συναλλαγές σε άλλα νομίσματα μετατρέπονται σε ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που είναι σε ισχύ κατά την ημερομηνία των συναλλαγών αυτών. Κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού που είναι εκφρασμένα σε άλλα νομίσματα προσαρμόζονται ώστε να αντανακλούν τις τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες. Τα κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένα νομίσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου, αλλά και από την αποτίμηση στο τέλος της χρήσης των νομισματικών στοιχείων σε ξένα νομίσματα, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εξαιρουμένων τυχόν συναλλαγών που πληρούν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών που απεικονίζονται στα ίδια κεφάλαια, μέσα στο κονδύλι «συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα».

(v) Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι τα οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στον Όμιλο, τα σχετικά ποσά μπορούν να μετρηθούν αξιόπιστα και περιλαμβάνουν την αξία πώλησης των αγαθών και υπηρεσιών απαλλαγμένη από το φόρο προστιθέμενης αξίας, επιστροφές, εκπτώσεις και αφού διενεργηθούν οι απαλοιφές των ενδοεταιρικών εσόδων. Τα παρακάτω συγκεκριμένα κριτήρια αναγνώρισης θα πρέπει, επίσης, να ικανοποιούνται κατά την αναγνώριση του εσόδου:

Έσοδα από ναύλους (εισιτήρια ή ναυλώσεις πλοίων)

Τα έσοδα από τα εισιτήρια αναγνωρίζονται στη χρονική στιγμή κατά την οποία οι επιβάτες / οχήματα πραγματοποιούν το ταξίδι (ταξιδεύσαντα εισιτήρια). Τα έσοδα από τις ναυλώσεις πλοίων αναγνωρίζονται με βάση την αρχή του δεδουλευμένου, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στις σχετικές συμβάσεις. Οι κρατικές επιδοτήσεις άγονων γραμμών αναγνωρίζονται κατά την περίοδο που αφορούν και περιλαμβάνονται στον «κύκλο εργασιών».

Έσοδα από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών επί των πλοίων

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών επί των πλοίων αναγνωρίζονται κατά τη στιγμή της πώλησης ή της παροχής της υπηρεσίας όπου και εκδίδονται οι σχετικές αποδείξεις.

Έσοδα από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών μη ναυτιλιακών εταιρειών

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται κατά τη στιγμή της πώλησης και λογιστικοποιούνται με

την έκδοση των σχετικών τιμολογίων. Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών λογίζονται κατά την περίοδο που παρέχονται οι υπηρεσίες.

Τόκοι

Τα έσοδα τόκων αναγνωρίζονται με βάση τη λογιστική αρχή του δεδουλευμένου.

Μερίσματα

Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως έσοδα όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

(vi) Πάγια περιουσιακά στοιχεία και αποσβέσεις / Επενδύσεις σε ακίνητα

- Τα πλοία, τα κτίρια, τα έπιπλα και ο λοιπός εξοπλισμός, αποτιμώνται στο ιστορικό (ή τεκμαρτό) κόστος προσαυξημένα με μεταγενέστερες προσθήκες και μειωμένα με τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν ζημιές απομείωσής τους. Ως ιστορικό κόστος των κτιρίων, από την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ (01.01.2004) και μετά, ελήφθη το τεκμαρτό κόστος σύμφωνα με το ΔΛΠ 1.
- Τα οικόπεδα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και οι διαφορές αναπροσαρμογής, όταν είναι θετικές καταχωρούνται στην καθαρή θέση ως αποθεματικό αναπροσαρμογής ακινήτων (καθαρό από το σχετικό αναβαλλόμενο φόρο). Αν από την αποτίμηση προκύψει απομείωση της λογιστικής αξίας, τότε αυτή αναγνωρίζεται ως έξοδο στα αποτελέσματα, εκτός αν η μείωση αυτή αναστρέφει προηγούμενη αύξηση που υπήρχε στο «αποθεματικό αναπροσαρμογής».
- Αναφορικά με τα πλοία η διοίκηση του Ομίλου προέβη σε εκτίμηση της σχετικής ωφέλιμης διάρκειας ζωής η οποία προσδιορίστηκε σε 35 έτη από το έτος καθέλκυσης κάθε πλοίου. Θεωρείται ότι δεν υφίστανται συστατικά μέρη με διαφορετική ωφέλιμη ζωή εκτός από μεταγενέστερες δαπάνες που σχετίζονται με προσθήκες και βελτιώσεις των πλοίων οι οποίες διαχωρίζονται και αποσβένονται τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία. Οι υπολειμματικές αξίες των πλοίων ορίζονται αρχικά σε ποσοστό 20% επί του κόστους κτήσης, αλλά επανεξετάζονται ετησίως (λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες τιμές αυτών, όπως προκύπτουν από εκτιμήσεις ανεξάρτητων οίκων) με σκοπό την αρτιότερη προσέγγιση της αξίας τους στο τέλος της ωφέλιμης ζωής τους και αναπροσαρμόζονται όπου χρειαστεί.
- Οι επισκευές και συντηρήσεις καταχωρούνται στα έξοδα της χρήσης κατά την οποία πραγματοποιούνται. Σημαντικές βελτιώσεις κεφαλαιοποιούνται στο κόστος των αντίστοιχων παγίων εφόσον αυτές προσαυξάνουν την ωφέλιμη ζωή, αυξάνουν την παραγωγική τους δυναμικότητα ή μειώνουν το κόστος λειτουργίας τους.
- Το κόστος και οι σωρευμένες αποσβέσεις ενός παγίου διαγράφονται κατά την πώληση ή την απόσυρσή του ή όταν δεν αναμένονται περαιτέρω οικονομικά οφέλη από τη συνεχιζόμενη χρήση του. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από τη διάθεση ενός παγίου περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία απομακρύνεται το σχετικό πάγιο.
- Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου περιλαμβάνονται εξολοκλήρου λογισμικά προγράμματα Η/Υ τα οποία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν ζημιές απομείωσης.
- Οι αποσβέσεις υπολογίζονται βάσει της σταθερής μεθόδου με συντελεστές οι οποίοι αντανακλούν την ωφέλιμη ζωή των σχετικών παγίων ως εξής:

Κατηγορία παγίου	Ωφέλιμη ζωή
Πλοία	35 έτη
Κτίρια	20 - 50 έτη
Βιομηχανοστάσια	66 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός	8 έτη
Λοιπά μεταφορικά μέσα	5 - 9 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5 - 10 έτη
Λογισμικά προγράμματα Η/Υ	3 - 5 έτη

Η ωφέλιμη ζωή και οι υπολειμματικές αξίες των κτιρίων αναπροσαρμόζονται όποτε κριθεί αναγκαίο και αφού ληφθούν υπόψη οι σχετικές αποτιμήσεις του ανεξάρτητου εκτιμητή.

- Τα επενδυτικά ακίνητα προορίζονται για τη δημιουργία εσόδου από ενοίκια ή κέρδους από τη μεταπώλησή τους και αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν ζημιές απομείωσης.

(vii) Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων (εκτός υπεραξίας)

Οι λογιστικές αξίες των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων ελέγχονται ετησίως για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του, η αντίστοιχη ζημία απομείωσής του καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός αν υφίσταται πιστωτικό υπόλοιπο στο αποθεματικό αναπροσαρμογής για το ίδιο πάγιο. Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας χρήσης. Καθαρή τιμή πώλησης είναι το ποσό που μπορεί να ληφθεί από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου στο πλαίσιο μιας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου, ενώ αξία χρήσης είναι η καθαρή παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να πραγματοποιηθούν από τη συνεχή χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου και από την πρόσοδο που αναμένεται να προκύψει από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του. Για τους σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα στοιχεία του ενεργητικού ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να αναγνωριστούν ξεχωριστά. Ειδικότερα, ο έλεγχος απομείωσης (impairment test) των λογιστικών αξιών των σημαντικότερων περιουσιακών στοιχείων της Μητρικής και του Ομίλου περιλαμβάνει τα εξής:

α) Πλοία: με βάση εκτιμήσεις ανεξάρτητων οίκων εμπειρογνωμόνων προσδιορίζεται η τρέχουσα αξία κάθε πλοίου κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων (στο τέλος κάθε χρήσης) και συγκρίνεται με την αντίστοιχη λογιστική. Όπου διαπιστωθεί ότι η τελευταία υπερβαίνει την τρέχουσα αξία του πλοίου, προσδιορίζεται η αξία χρήσης (value in use) μονάδας ταμειακών ροών με σκοπό να διαπιστωθεί αν συντρέχει λόγος απομείωσης.

β) Συμμετοχές σε θυγατρικές: για τις συμμετοχές της Μητρικής λαμβάνεται υπόψη η καθαρή τους θέση, καθώς και τυχόν υπεραξίες που δεν εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών.

(viii) Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης

αξίας. Η τιμή κόστους στην οποία περιλαμβάνεται η αξία κτήσης προσαυξημένη με τις λοιπές δαπάνες αγορών προσδιορίζεται με την εφαρμογή της μεθόδου του μέσου σταθμικού κόστους. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εμπορευμάτων και προϊόντων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης στην κανονική ροή λειτουργίας μείον τα εκτιμώμενα αναγκαία κόστη για την πώλησή τους. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των καυσίμων, λιπαντικών και υλικών επί των πλοίων, καθώς και των πρώτων και βοηθητικών υλών των εμποροβιομηχανικών θυγατρικών εταιρειών είναι το κόστος αντικατάστασής τους. Προβλέψεις για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζονται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

(ix) Λογαριασμοί εισπρακτέοι

Οι λογαριασμοί απαιτήσεων εμφανίζονται στην ονομαστική τους αξία, μετά από προβλέψεις για τυχόν μη εισπρακτέα υπόλοιπα. Όλες οι απαιτήσεις του Ομίλου είναι βραχυπρόθεσμες (εισπρακτέες σε περίοδο μικρότερη του ενός έτους) και, ως εκ τούτου, δεν απαιτείται προεξόφληση κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού όλες οι καθυστερημένες ή επισφαλείς απαιτήσεις εκτιμώνται για να προσδιοριστεί η αναγκαιότητα ή μη σχηματισμού πρόβλεψης για απομείωση των συγκεκριμένων απαιτήσεων. Κάθε οριστικά ανεπίδεκτο είσπραξης υπόλοιπο διαγράφεται με αντίστοιχη μείωση της πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις. Το ποσό της πρόβλεψης καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «άλλα έξοδα».

(x) Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Ο Όμιλος θεωρεί τις προθεσμιακές καταθέσεις και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις με αρχική λήξη μικρότερη των τριών μηνών ως χρηματικά διαθέσιμα. Τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά, καταθέσεις όψεως σε τράπεζες, καθώς και τραπεζικές υπεραναλήψεις οι οποίες απεικονίζονται στις βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις.

(xi) Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές και προνομιούχες μετοχές εμφανίζονται στο μετοχικό κεφάλαιο των ιδίων κεφαλαίων το οποίο απεικονίζει την αξία των μετοχών της Εταιρείας που έχουν εκδοθεί και είναι σε κυκλοφορία. Το ποσό που έχει καταβληθεί πλέον της ονομαστικής αξίας ανά μετοχή καταχωρείται στο λογαριασμό «διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο» των ιδίων κεφαλαίων. Πρόσθετες δαπάνες που σχετίζονται με την έκδοση νέων μετοχών καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια αφαιρετικά από το «υπέρ το άρτιο». Οι ίδιες μετοχές αντιπροσωπεύουν μετοχές της Μητρικής οι οποίες αποκτήθηκαν και κατέχονται από την ίδια ή θυγατρικές της και εμφανίζονται στην αξία κτήσης τους αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την αγορά, πώληση ή ακύρωση των ιδίων μετοχών, τα σχετικά κονδύλια και τα αποτελέσματα της εκάστοτε πράξης ή εκκαθάρισης αναγνωρίζονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

(xii) Τραπεζικός δανεισμός

Όλες οι δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στο κόστος το οποίο αντανακλά την εύλογή τους αξία μειωμένη με τα σχετικά έξοδα σύναψης του δανείου. Μετά την αρχική καταχώρηση, αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το μέρος των δανειακών υποχρεώσεων οι οποίες είναι πληρωτέες εντός των επόμενων δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού εμφανίζονται ως βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις.

(xiii) Κόστος δανεισμού

Τα κόστη δανεισμού αναγνωρίζονται ως έξοδο στην περίοδο κατά την οποία πραγματοποιούνται και περιλαμβάνουν τους τόκους από μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις, καθώς και την απόσβεση του κόστους λήψης των δανείων ανάλογα με τη διάρκειά τους.

(xiv) Παροχές σε εργαζόμενους

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλευμένες.

(β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία: Οι παροχές του προσωπικού (εκτός των πληρωμάτων των πλοίων) μετά την έξοδο από την υπηρεσία, περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από προγράμματα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό υπολογίζονται στην προεξοφλημένη αξία των μελλοντικών παροχών προς το προσωπικό που έχουν καταστεί δεδουλευμένες κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από εμπειρικές προσαρμογές και από μεταβολές στις αναλογιστικές παραδοχές αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα στην περίοδο που προκύπτουν. Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα. Σημειώνεται ότι σε σχέση με τα πληρώματα των πλοίων, βάσει της υφιστάμενης νομοθεσίας αναφέρεται ότι δεν σωρεύουν δικαιώματα επί αποζημιώσεων αποχώρησης λόγω απόλυσης ή συνταξιοδότησης και κατά συνέπεια οι οικονομικές καταστάσεις δεν περιλαμβάνουν σχετική πρόβλεψη.

(γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης: Οι παροχές τερματισμού απασχόλησης είναι πληρωτέες όταν ο Όμιλος, είτε τερματίζει την απασχόληση εργαζομένων πριν τη συνταξιοδότηση, είτε μετά από απόφαση εργαζομένων να δεχθούν προσφορά παροχών από τον Όμιλο σε αντάλλαγμα του τερματισμού της απασχόλησής τους. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις παροχές τερματισμού της απασχόλησης ως υποχρέωση και έξοδο κατά την προγενέστερη μεταξύ των ακόλουθων ημερομηνιών: α) όταν η οικονομική οντότητα δεν δύναται πλέον να αποσύρει την προσφορά των εν λόγω παροχών και β) όταν η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο του ΔΛΠ 37 και συνεπάγεται την καταβολή παροχών τερματισμού της απασχόλησης. Τυχόν παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται.

(xv) Κρατικά ασφαλιστικά προγράμματα

Τα πληρώματα των πλοίων είναι ασφαλισμένα στο ΝΑΤ ενώ το διοικητικό προσωπικό του Ομίλου καλύπτεται, κυρίως, από τον κύριο κρατικό ασφαλιστικό φορέα που αφορά στον ιδιωτικό τομέα (ΙΚΑ) και χορηγεί συνταξιοδοτικές και ιατροφαρμακευτικές παροχές. Κάθε εργαζόμενος είναι υποχρεωμένος να συνεισφέρει μέρος του μηνιαίου μισθού του στο ταμείο, ενώ τμήμα της συνολικής εισφοράς καλύπτεται από τον Όμιλο. Κατά τη συνταξιοδότηση, το συνταξιοδοτικό ταμείο είναι υπεύθυνο για την καταβολή των συνταξιοδοτικών παροχών στους εργαζομένους. Κατά συνέπεια, ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική ή τεκμαρτή

υποχρέωση για την πληρωμή μελλοντικών παροχών με βάση αυτό το πρόγραμμα.

(xvi) Φόρος εισοδήματος (τρέχων και αναβαλλόμενος)

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί φορολογίας πλοίων (ν. 27/1975, άρθρο 2), τα κέρδη από την εκμετάλλευση πλοίων απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος. Με βάση τον ίδιο νόμο τα πλοία υπό ελληνική σημαία υπόκεινται σε ειδικό φόρο, βάσει των κόρων της ολικής χωρητικότητάς τους. Ο φόρος αυτός θεωρείται φόρος εισοδήματος. Τα κέρδη από τις μη ναυτιλιακές δραστηριότητες φορολογούνται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος. Ο συντελεστής φόρου εισοδήματος σύμφωνα με το νόμο 4334/2015 (ο οποίος τροποποίησε το άρθρο 58 του ν. 4172/2013) ορίστηκε στο 29%. Αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος έχουν υπολογισθεί είτε επί διαφορών λογιστικών και φορολογικών βάσεων των θυγατρικών εταιρειών που λειτουργούν στο κανονικό καθεστώς φορολογίας εισοδήματος, είτε επί διαφορών λογιστικών και φορολογικών βάσεων κονδυλίων των ναυτιλιακών εταιρειών του Ομίλου οι οποίες (διαφορές) κατά την πραγματοποίηση ή τακτοποίησή τους αναμένεται να επιδράσουν στον προσδιορισμό του φόρου εισοδήματος. Ο τρέχων και ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζονται βάσει των χρηματοοικονομικών καταστάσεων κάθε μιας εκ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα ή άλλα φορολογικά πλαίσια εντός των οποίων λειτουργούν οι θυγατρικές εξωτερικού. Η δαπάνη για φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο των πλοίων βάσει του νόμου 27/1975, το φόρο εισοδήματος των μη ναυτιλιακών δραστηριοτήτων που προκύπτει βάσει των κερδών της κάθε εταιρείας, διαφορές φορολογικού ελέγχου και διαφορές από αναβαλλόμενους φόρους εισοδήματος βάσει των θεσμοθετημένων φορολογικών συντελεστών. Ο φόρος εισοδήματος που σχετίζεται με στοιχεία τα οποία έχουν αναγνωρισθεί απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια καταχωρείται στην κατάσταση των λοιπών συνολικών εσόδων.

(xvii) Λειτουργικές / χρηματοδοτικές μισθώσεις

Λειτουργικές: μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας του παγίου καταχωρούνται ως λειτουργικά μισθώματα. Οι πληρωμές των λειτουργικών μισθωμάτων αναγνωρίζονται ως έξοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε σταθερή βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Χρηματοδοτικές: μισθώσεις που αφορούν ενσώματες ακινητοποιήσεις για τις οποίες ο Όμιλος διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη των μισθωμένων παγίων. Οι μισθώσεις αυτές κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων και αποσβένονται με βάση την ωφέλιμη διάρκεια ζωής των παγίων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Η αντίστοιχη υποχρέωση, καθαρή από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ως υποχρέωση χρηματοδοτικής μίσθωσης. Τα αντίστοιχα χρηματοοικονομικά έξοδα καταχωρούνται στην κατάσταση συνολικών εσόδων.

(xviii) Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν στην επιδότηση ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, αναγνωρίζονται στην εύλογή τους αξία όταν υπάρχει η βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και

ότι όλοι οι σχετικοί όροι λήψης της θα τηρηθούν. Οι επιχορηγήσεις αυτές καταχωρούνται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως έσοδα επόμενων χρήσεων και μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε δόσεις -βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των επιχορηγούμενων παγίων- αφαιρετικά του κόστους πωληθέντων. Οι επιχορηγήσεις που αφορούν σε δαπάνες καταχωρούνται με συστηματικό τρόπο στα έσοδα της περιόδου στην οποία απαιτείται να γίνει η συσχέτισή τους με τις αντίστοιχες δαπάνες.

(xix) Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα προγενέστερων γεγονότων, είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκροής πόρων και τα σχετικά ποσά των υποχρεώσεων μπορούν να εκτιμηθούν αξιόπιστα. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και προσαρμόζονται έτσι ώστε να απεικονίζουν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να εκταμιευθεί για την τακτοποίηση της υποχρέωσης. Σχετικά με τις προβλέψεις που αναμένεται να εκκαθαριστούν μακροπρόθεσμα, οπότε η επίδραση της χρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, τα σχετικά ποσά υπολογίζονται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές με ένα συντελεστή προ φόρων που αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη χρονική αξία του χρήματος και -όπου κρίνεται απαραίτητο- τους κινδύνους που σχετίζονται συγκεκριμένα με την υποχρέωση. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα μιας εκροής πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών ωφελειών είναι πιθανή.

(xx) Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή (ΚΑΜ) υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη ή ζημιές (μετά την αφαίρεση των προνομιούχων μερισμάτων, αν υπάρχουν) με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους (εξαιρώντας το μέσο όρο των μετοχών που έχουν αποκτηθεί ως ίδιες μετοχές). Τα κέρδη ανά μετοχή επί των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη ή ζημιές μετά την αφαίρεση των δικαιωμάτων μειοψηφίας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών.

(xxi) Μερίσματα

Τα μερίσματα καταχωρούνται ως υποχρέωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης εκείνης που η Γενική Συνέλευση των μετόχων εγκρίνει τη σχετική πρόταση διανομής από το Διοικητικό Συμβούλιο.

(xxii) Πληροφορίες κατά τομέα δραστηριότητας

Ο Όμιλος παρουσιάζει τις απαιτούμενες πληροφορίες σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 8 το οποίο προβλέπει μια διοικητική προσέγγιση για τις πληροφορίες που δίνονται κατά τομέα δραστηριότητας. Η σχετική πληροφόρηση που παρέχεται είναι αυτή που χρησιμοποιεί και εσωτερικά η διοίκηση για την αξιολόγηση της απόδοσης των λειτουργικών τομέων του Ομίλου. Με την υιοθέτηση προτύπου δεν επηρεάστηκε ουσιωδώς ο τρόπος με τον οποίο αναγνωρίζονται οι λειτουργικοί τομείς για σκοπούς πληροφόρησης. Η μεταβολή αφορά στο διαχωρισμό των μη ναυτιλιακών δραστηριοτήτων του Ομίλου οι οποίες εμφανίζονται σε διακριτή στήλη (τομέα). Οι ναυτιλιακές δραστηριότητες εξακολουθούν να παρουσιάζονται σε τομείς που προκύ-

πτουν από τις γραμμές στις οποίες δραστηριοποιούνται τα πλοία: γραμμές εσωτερικού (ακτοπλοΐα) και γραμμές εξωτερικού (κυρίως Αδριατική).

(xxiii) Επενδύσεις και λοιπά (πρωτογενή) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εμπίπτουν και ρυθμίζονται από τις διατάξεις του ΔΛΠ 39 ταξινομούνται ανάλογα με την φύση και τα χαρακτηριστικά τους σε μία από τις τέσσερις κατηγορίες:
(i) Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση, (ii) Απαιτήσεις και δάνεια, (iii) Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και (iv) Επενδύσεις διακρατούμενες έως τη λήξη τους.

Αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης που αντιπροσωπεύει την εύλογη αξία πλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις, των άμεσων δαπανών απόκτησης, συναλλαγής. Η κατηγοριοποίηση των ανωτέρω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων γίνεται με την αρχική αναγνώριση και όπου επιτρέπεται επανεξετάζεται και αναθεωρείται περιοδικά.

(i) Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση: Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν μπορούν να ταξινομηθούν σε καμιά από τις υπόλοιπες κατηγορίες χαρακτηρίζονται και ταξινομούνται ως διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις αποτιμώνται στην εύλογη αξία και τα προκύπτοντα κέρδη και ζημιές καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Κατά την πώληση ή τη διαγραφή ή την απομείωση της επένδυσης τα σωρευμένα κέρδη ή ζημίες, περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα χρήσης.

(ii) Απαιτήσεις και δάνεια: Οι απαιτήσεις και τα δάνεια που δημιουργούνται από τη δραστηριότητα του Ομίλου (και που είναι εκτός των συνήθων πιστωτικών ορίων), αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με βάση την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Κέρδη και ζημιές καταχωρούνται στα αποτελέσματα της χρήσης όταν τα σχετικά κονδύλια διαγράφονται ή απομειώνονται, καθώς επίσης και μέσω της διαδικασίας απόσβεσης.

(iii) Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων: Αφορά το εμπορικό χαρτοφυλάκιο και περιλαμβάνει επενδύσεις που αποκτήθηκαν με σκοπό τη ρευστοποίησή τους στο άμεσο μέλλον. Κέρδη ή ζημίες από την αποτίμηση την συγκεκριμένων στοιχείων καταχωρούνται στα αποτελέσματα της χρήσης.

(iv) Επενδύσεις διακρατούμενες έως τη λήξη τους: Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία με προσδιοριζόμενες ροές και προκαθορισμένη λήξη κατηγοριοποιούνται ως διακρατούμενα έως τη λήξη, όταν η εταιρεία έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα διακρατήσει ως τη λήξη. Επενδύσεις οι οποίες διακρατούνται για αόριστο ή με προκαθορισμένο διάστημα δεν μπορούν να ταξινομηθούν στην κατηγορία αυτή. Οι διακρατούμενες έως τη λήξη επενδύσεις αποτιμώνται, μετά την αρχική καταχώρηση, στο αναπόσβεστο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Κέρδη και ζημιές καταχωρούνται στα αποτελέσματα όταν τα σχετικά κονδύλια διαγράφονται ή απομειώνονται, καθώς επίσης και μέσω της διαδικασίας απόσβεσης.

Η τρέχουσα αξία των εν λόγω επενδύσεων που διαπραγματεύονται σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά προκύπτει από τη σχετική χρηματιστηριακή αξία της επένδυσης κατά την ημερομηνία κλεισίματος. Αναφορικά με τις επενδύσεις που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, η εύλογη αξία υπολογίζεται με βάση σχετικές τεχνικές αποτίμησης. Αυτές οι τεχνικές βασίζονται σε πρόσφατες αμφοτεροβαρείς συναλ-

λαγές παρόμοιων επενδύσεων, με αναφορά στη χρηματιστηριακή αξία μίας άλλης επένδυσης με παρεμφερή χαρακτηριστικά με αυτά της αποτιμώμενης, με ανάλυση προεξοφλημένων χρηματοροών και μοντέλα αποτίμησης επενδύσεων.

(xxiv) Καθορισμός της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Εύλογη αξία ορίζεται ως η τιμή στην οποία θα πωληθεί ένα περιουσιακό στοιχείο ενεργητικού (χρηματοοικονομικό ή μη) ή η τιμή που θα καταβληθεί για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης (χρηματοοικονομικής ή μη) σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας υποθέτουμε ότι η συναλλαγή για την πώληση του περιουσιακού στοιχείου ή τη μεταβίβαση της υποχρέωσης λαμβάνει χώρα είτε: (i) στην κύρια αγορά για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση ή (ii) ελλείψει κύριας αγοράς, στην πλέον συμφέρουσα αγορά για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση. Ένα χρηματοοικονομικό μέσο θεωρείται ότι είναι διαπραγματεύσιμο σε μια κύρια αγορά αν οι τιμές διαπραγμάτευσης είναι άμεσα και τακτικά διαθέσιμες από ένα χρηματιστήριο, μεσίτη, επιχειρηματικό τομέα, μια υπηρεσία τιμολόγησης ή ένα ρυθμιστικό φορέα και αυτές οι τιμές εκφράζουν τρέχουσες και τακτικά διενεργούμενες αγοραίες συναλλαγές σε καθαρά εμπορική βάση. Μια οντότητα δεν χρειάζεται να πραγματοποιήσει εξαντλητική έρευνα όλων των πιθανών αγορών για να εντοπίσει την κύρια αγορά ή, απουσία κύριας αγοράς, την πλέον συμφέρουσα αγορά, αλλά λαμβάνει υπόψη της όλες τις ευλόγως διαθέσιμες πληροφορίες. Απουσία σχετικών αποδείξεων για το αντίθετο, η αγορά στην οποία μια οντότητα θα πραγματοποιούσε κανονικά μια συναλλαγή για την πώληση του περιουσιακού στοιχείου ή τη μεταβίβαση της υποχρέωσης θεωρείται ότι είναι η κύρια αγορά ή, απουσία κύριας αγοράς, η πλέον συμφέρουσα αγορά. Εάν υπάρχει κύρια αγορά για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση, η επιμέτρηση της εύλογης αξίας αντιπροσωπεύει την τιμή στην αγορά αυτή (είτε η τιμή αυτή είναι άμεσα παρατηρήσιμη, είτε εκτιμάται με τη χρήση άλλης τεχνικής αποτίμησης), ακόμα και εάν η τιμή σε μια διαφορετική αγορά είναι ενδεχομένως περισσότερο συμφέρουσα κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Το ΔΠΧΑ 13 καθορίζει την ιεραρχία των μοντέλων αποτίμησης σχετικά με την αντικειμενικότητα των στοιχείων που χρησιμοποιούνται σε αυτά τα μοντέλα (παρατηρήσιμα ή μη στοιχεία). Τα παρατηρήσιμα δεδομένα βασίζονται σε δεδομένα της αγοράς και αντλούνται από ανεξάρτητες πηγές, τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα αναφέρονται σε παραδοχές της διοίκησης. Ο Όμιλος και η Εταιρεία υπολογίζουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων στηριζόμενοι σε σχετικό πλαίσιο που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων με βάση τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την αποτίμησή τους, όπως περιγράφεται κατωτέρω:

Επίπεδο 1: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Επίπεδο 3: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

4. Πληροφόρηση κατά τομέα

Όπως αναφέρεται προηγουμένως στη σημείωση 3 xxii, η βασική δραστηριότητα του Ομίλου είναι η εκμετάλλευση πλοίων σε γραμμές εσωτερικού και εξωτερικού. Οι κυριότερες πηγές εσόδων προέρχονται από τους ναύλους επιβατών, Ι.Χ. και φορτηγών, καθώς και από την εμπορική εκμετάλλευση (μπαρ, εστιατόρια, καταστήματα και καζίνα) επί των πλοίων. Τα έσοδα των μη ναυτιλιακών εταιρειών του Ομίλου που συμμετέχουν στον ενοποιημένο κύκλο εργασιών περιλαμβάνονται στις «λοιπές δραστηριότητες». Στους πίνακες που ακολουθούν παρατίθεται η γεωγραφική κατανομή της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας για τις χρήσεις 2016 και 2015:

	Ναυτιλιακές δραστηριότητες		Λοιπές	
01.01.16 - 31.12.16	**Εσωτερικό**	**Εξωτερικό**	**δραστηρ/τες**	**Σύνολο**
Ο Όμιλος				
Έσοδα από ναύλους	57.350	80.875	-	138.225
Έσοδα πωλήσεων επί των πλοίων (on board)	3.037	6.820	-	9.857
Λοιπά	175	135	9.191	9.501
Σύνολο εσόδων	**60.562**	**87.830**	**9.191**	**157.583**
Κόστος πωληθέντων	**46.653**	**64.831**	**5.048**	**116.532**
Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	**13.909**	**22.999**	**4.143**	**41.051**
Προσθήκες στην αξία των πλοίων	757	4.121	-	4.878
Αποσβέσεις πλοίων	2.702	5.455	-	8.157
Αναπόσβεστο υπόλοιπο πλοίων	83.545	166.978	-	250.523
Μη κατανεμηθέν ενεργητικό	-	-	-	82.304
Σύνολο Ενεργητικού 31.12.16	**-**	**-**	**-**	**332.827**
Η Εταιρεία				
Έσοδα από ναύλους	47.365	80.875	-	128.240
Έσοδα πωλήσεων επί των πλοίων (on board)	2.807	6.821	-	9.628
Λοιπά	174	134	-	308
Σύνολο	**50.346**	**87.830**	**-**	**138.176**
Κόστος πωληθέντων	**38.244**	**64.831**	**-**	**103.075**
Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	**12.102**	**22.999**	**-**	**35.101**
Προσθήκες στην αξία των πλοίων	336	4.121	-	4.457
Αποσβέσεις πλοίων	2.702	5.455	-	8.157
Αναπόσβεστο υπόλοιπο πλοίων	80.048	166.978	-	247.026
Μη κατανεμηθέν ενεργητικό	-	-	-	73.567
Σύνολο Ενεργητικού 31.12.16	**-**	**-**	**-**	**320.593**

01.01.15 - 31.12.15	Ναυτιλιακές δραστηριότητες Εσωτερικό	Εξωτερικό	Λοιπές δραστηρ/τες	Σύνολο
Ο Όμιλος				
Έσοδα από ναύλους	62.102	78.733	-	140.835
Έσοδα πωλήσεων επί των πλοίων (on board)	3.374	6.846	-	10.220
Λοιπά	233	246	8.311	8.790
Σύνολο εσόδων	**65.709**	**85.825**	**8.311**	**159.845**
Κόστος πωληθέντων	**53.301**	**59.028**	**4.871**	**117.200**
Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	**12.408**	**26.797**	**3.440**	**42.645**
Προσθήκες στην αξία των πλοίων	3.481	322	-	3.803
Αποσβέσεις πλοίων	4.610	5.364	-	9.974
Απομειώσεις πλοίων	91	-	-	91
Αναπόσβεστο υπόλοιπο πλοίων	97.130	156.672	-	253.802
Μη κατανεμηθέν ενεργητικό	-	-	-	81.379
Σύνολο Ενεργητικού 31.12.15	**-**	**-**	**-**	**335.181**
Η Εταιρεία				
Έσοδα από ναύλους	51.639	78.733	-	130.372
Έσοδα πωλήσεων επί των πλοίων (on board)	3.174	6.846	-	10.020
Λοιπά	229	246	-	475
Σύνολο	**55.042**	**85.825**	**-**	**140.867**
Κόστος πωληθέντων	**44.091**	**59.028**	**-**	**103.119**
Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	**10.951**	**26.797**	**-**	**37.748**
Προσθήκες στην αξία των πλοίων	3.318	321	-	3.639
Αποσβέσεις πλοίων	4.610	5.364	-	9.974
Απομειώσεις πλοίων	91	-	-	91
Αναπόσβεστο υπόλοιπο πλοίων	94.054	156.672	-	250.726
Μη κατανεμηθέν ενεργητικό	-	-	-	71.737
Σύνολο Ενεργητικού 31.12.15	**-**	**-**	**-**	**322.463**

Στα έσοδα από ναύλους εσωτερικού του Ομίλου για τη χρήση 2016 περιλαμβάνονται έσοδα από επιδοτήσεις γραμμών δημόσιας υπηρεσίας ποσού € 9.170 χιλ., έναντι € 9.226 χιλ. την προηγούμενη χρήση 2015. Οι προσθήκες, οι απομειώσεις, οι αποσβέσεις και οι αναπόσβεστες αξίες των πλοίων κατανεμήθηκαν στις γεωγραφικές δραστηριότητες ανάλογα με το χρόνο εκμετάλλευσης κάθε πλοίου στις γραμμές εσωτερικού και εξωτερικού. Οποιαδήποτε περαιτέρω κατανομή θα ήταν αυθαίρετη δεδομένου ότι τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού από τα οποία προκύπτουν τα έσοδα και τα κόστη του Ομίλου είναι κοινά και δεν μπορούν να διαχωριστούν σε τομείς.

5. Κόστος πωληθέντων

Το κόστος πωληθέντων που εμφανίζεται στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των χρήσεων 2016 και 2015 αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15
Κόστος μισθοδοσίας & λοιπές παροχές πληρωμάτων	31.511	31.546	28.247	28.370
Καύσιμα, λιπαντικά και αναλώσεις υλικών	40.968	47.004	33.610	39.415
Ασφάλιστρα, έξοδα λιμένων και υδροληψία	9.701	9.889	8.872	9.089
Επισκευές & συντηρήσεις, ναυλώσεις και λοιπά λειτουργικά έξοδα	25.357	17.962	24.189	16.271
Αποσβέσεις	8.995	10.799	8.157	9.974
	116.532	**117.200**	**103.075**	**103.119**

6. Έξοδα διοίκησης / διάθεσης

Τα έξοδα διοίκησης για τις χρήσεις 2016 και 2015 αναλύονται παρακάτω:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15
Κόστος μισθοδοσίας και λοιπά έξοδα προσωπικού	5.634	5.698	5.450	5.509
Λοιπά έξοδα διοίκησης	3.612	3.249	2.799	2.514
Αποσβέσεις	147	158	135	143
	9.393	**9.105**	**8.384**	**8.166**

Αντίστοιχα, τα έξοδα διάθεσης αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15
Κόστος μισθοδοσίας και λοιπά έξοδα προσωπικού	3.586	3.589	3.294	3.333
Προμήθειες πωλήσεων	6.237	6.679	5.748	6.261
Λοιπά έξοδα διάθεσης	3.028	2.943	1.792	1.728
Αποσβέσεις	563	547	518	515
	13.414	**13.758**	**11.352**	**11.837**

Στο «κόστος μισθοδοσίας» διοίκησης και διάθεσης περιλαμβάνεται και η πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία (βλ. σχετικά σημείωση 22 «Παροχές στους εργαζόμενους»).

7. Άλλα έσοδα / έξοδα

Τα άλλα έσοδα που παρουσιάζονται στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15
Παροχή υπηρεσιών σε τρίτους, ενοίκια, προμήθειες και λοιπά πρόσθετα έσοδα πωλήσεων	574	589	1.485	1.486
Έσοδα από claims και κατάπτωση ρητρών	2.271	152	2.258	120
Επιχορηγήσεις και λοιπά έσοδα	690	726	629	693
	3.535	**1.467**	**4.372**	**2.299**

Αντίστοιχα, τα άλλα έξοδα αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15
Προβλέψεις (επισφαλείς απαιτήσεις και λοιπές)	4.581	1.687	4.461	1.667
Λοιπά έξοδα	1.142	1.283	968	868
	5.723	**2.970**	**5.429**	**2.535**

Σχετικά με το σχηματισμό της πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις για τη χρήση 2016 βλ. σημείωση 14 «Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις».

8. Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα και έσοδα αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15
Χρεωστικοί τόκοι δανείων	12.344	14.629	12.319	14.579
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	1.683	1.323	1.650	1.273
Χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές	200	869	195	843
	14.227	**16.821**	**14.164**	**16.695**
Πιστωτικοί τόκοι	17	41	3	1
Πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές	184	54	172	46
	201	**95**	**175**	**47**

Στα λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα, εκτός των προμηθειών και των λοιπών εξόδων τραπεζών, περιλαμβάνεται το χρηματοοικονομικό κόστος που απορρέει από τη χρηματοδοτική μίσθωση πλοίου της Εταιρείας (leasing), καθώς και οι τόκοι των φορολογικών ρυθμίσεων. Δεν υπήρξαν κόστη δανεισμού που να κεφαλαιοποιήθηκαν μέσα στη χρήση.

9. Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες

Στα αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες του Ομίλου και της Μητρικής για τις χρήσεις

2016 και 2015 περιλαμβάνονται:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15
Κέρδη / (ζημιές) πώλησης και αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων στην εύλογη αξία	(166)	(331)	(156)	(313)
Απομειώσεις αξίας περιουσιακών στοιχείων	-	(91)	-	(91)
Λοιπές ζημιές	-	(187)	-	-
	(166)	**(609)**	**(156)**	**(404)**

Κατά την αποτίμηση των χρεογράφων (εισηγμένων στο Χ.Α. και μη) του εμπορικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, βάσει της τρέχουσας αξίας τους στις 31.12.2016, προέκυψαν ζημιές ύψους € 166 χιλ., έναντι € 331 χιλ. στις 31.12.2015. Από τον έλεγχο απομείωσης (impairment test) της αξίας των πλοίων του Ομίλου που γίνεται στο τέλος κάθε χρήσης, στις 31.12.2016 δεν προέκυψε ανάγκη για απομείωση, ενώ το σχετικό ποσό στις 31.12.2015 ήταν € 91 χιλ. Οι λοιπές ζημιές του Ομίλου για τη χρήση 2015 αφορούσαν σε δαπάνες εκκαθάρισης πώλησης πλοίου θυγατρικής.

10. Αποτελέσματα επιμέτρησης επενδύσεων σε συνδεδεμένες

Η Εταιρεία, εφαρμόζοντας την τροποποίηση του ΔΛΠ 27 στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2016, αποτίμησε τις επενδύσεις της σε θυγατρικές και συγγενείς με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Η επίπτωση από την εφαρμογή της τροποποίησης αυτής στις συγκρίσιμες οικονομικές καταστάσεις παρατίθεται αναλυτικά στη σημείωση 28. Κατά την αποτίμηση των επενδύσεων σε συνδεδεμένες στις 31.12.2016 προέκυψε κέρδος € 661 χιλ. έναντι € 438 χιλ. στις 31.12.2015.

11. Πάγια περιουσιακά στοιχεία / Επενδύσεις σε ακίνητα

- **Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία**

Οι πίνακες κίνησης των ενσώματων παγίων στοιχείων για τον Όμιλο και την Εταιρεία παρουσιάζονται παρακάτω:

Ο Όμιλος	Πλοία	Οικόπεδα & κτίρια	Λοιπός εξοπλισμός	Ακινητοπ. υπό εκτέλ.	Σύνολο
Αξία κτήσης 01.01.15	**442.986**	**17.929**	**13.124**	**122**	**474.161**
Προσθήκες χρήσης	3.803	76	388	26	4.293
Μειώσεις χρήσης	(13.300)	-	(18)	-	(13.318)
Μεταφορές	-	-	122	(122)	-
Απομειώσεις	(91)	-	-		(91)
Αναταξινόμηση σε κυκλοφορούντα στοιχεία βάσει ΔΠΧΑ 5	(10.671)	-	-	-	(10.671)
Αξία κτήσης 31.12.15	**422.727**	**18.005**	**13.616**	**26**	**454.374**

Ο Όμιλος	Πλοία	Οικόπεδα & κτίρια	Λοιπός εξοπλισμός	Ακινητοπ. υπό εκτέλ.	Σύνολο
Προσθήκες χρήσης	4.878	12	87	328	5.305
Μειώσεις χρήσης	-	(54)	(115)	(8)	(177)
Μεταφορές	-	48	18	(18)	48
Αξία κτήσης 31.12.16	**427.605**	**18.011**	**13.606**	**328**	**459.550**
Σωρευμένες αποσβέσεις 01.01.15	**168.073**	**2.978**	**10.681**	**-**	**181.732**
Αποσβέσεις χρήσης	9.974	671	841	-	11.486
Μειώσεις χρήσης	-	-	(18)	-	(18)
Αναταξινόμηση σε κυκλοφορούντα στοιχεία βάσει ΔΠΧΑ 5	(9.122)	-		-	(9.122)
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.15	**168.925**	**3.649**	**11.504**	**-**	**184.078**
Αποσβέσεις χρήσης	8.157	676	856	-	9.689
Μειώσεις χρήσης	-	(54)	(115)	-	(169)
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.16	**177.082**	**4.271**	**12.245**	**-**	**193.598**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.15	**253.802**	**14.356**	**2.112**	**26**	**270.296**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.16	**250.523**	**13.740**	**1.361**	**328**	**265.952**

Η Εταιρεία	Πλοία	Οικόπεδα & κτίρια	Λοιπός εξοπλισμός	Ακινητοπ. υπό εκτέλ.	Σύνολο
Αξία κτήσης 01.01.15	**434.882**	**12.346**	**2.971**	**-**	**450.199**
Προσθήκες χρήσης	3.639	60	60	-	3.759
Μειώσεις χρήσης	(13.300)	-	(18)	-	(13.318)
Μεταφορές	-	-	-	-	-
Απομειώσεις	(91)	-	-	-	(91)
Αναταξινόμηση σε κυκλοφορούντα στοιχεία βάσει ΔΠΧΑ 5	(10.671)	-	-	-	(10.671)
Αξία κτήσης 31.12.15	**414.459**	**12.406**	**3.013**	**-**	**429.878**
Προσθήκες χρήσης	4.457	11	10	-	4.478
Μειώσεις χρήσης	-	(54)	(87)	-	(141)
Αξία κτήσης 31.12.16	**418.916**	**12.363**	**2.936**	**-**	**434.215**
Σωρευμένες αποσβέσεις 01.01.15	**162.881**	**2.388**	**2.863**	**-**	**168.132**
Αποσβέσεις χρήσης	9.974	595	46	-	10.615
Μειώσεις χρήσης	-	-	(18)	-	(18)
Αναταξινόμηση σε κυκλοφορούντα στοιχεία βάσει ΔΠΧΑ 5	(9.122)	-	-	-	(9.122)
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.15	**163.733**	**2.983**	**2.891**	**-**	**169.607**
Αποσβέσεις χρήσης	8.157	601	38	-	8.796
Μειώσεις χρήσης	-	(54)	(88)	-	(142)
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.16	**171.890**	**3.530**	**2.841**	**-**	**178.261**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.15	**250.726**	**9.423**	**122**	**-**	**260.271**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.16	**247.026**	**8.833**	**95**	**-**	**255.954**

Στη χρήση 2015 το ποσό των € 1,6 εκατ. (€ 10,7 εκατ. αξία κτήσης μείον € 9,1 εκατ. σωρευμένες αποσβέσεις) που αναταξινομήθηκε στα «μη κυκλοφορούντα πάγια στοιχεία προοριζόμενα για πώληση», σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΔΠΧΑ 5, αφορούσε στη συμβατική αξία πώλησης πλοίου της Μητρικής, η

οποία ολοκληρώθηκε το Φεβρουάριο του 2016.

Επενδύσεις σε ακίνητα

Στις «Επενδύσεις σε ακίνητα» περιλαμβάνονται ιδιόκτητα γραφεία της Μητρικής τα οποία είναι εκμισθωμένα, καθώς και η αξία οικοπέδων θυγατρικών τα οποία βρίσκονται εκτός παραγωγικού κυκλώματος και κατέχονται με σκοπό την κεφαλαιακή τους ενίσχυση. Τα έσοδα από την εκμίσθωση των γραφείων της Μητρικής για τη χρήση 2016 ανήλθαν σε € 27 χιλ., ενώ δεν πραγματοποιήθηκαν σχετικά έξοδα εκτός από αποσβέσεις. Η κίνηση των «επενδύσεων σε ακίνητα» του Ομίλου και της Εταιρείας παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
Αξία κτήσης 01.01.15	**2.085**	**961**
Προσθήκες / (μειώσεις) χρήσης	-	-
Αξία κτήσης 31.12.15	**2.085**	**961**
Μεταφορά στα ενσώματα πάγια στοιχεία	(49)	-
Αξία κτήσης 31.12.16	**2.036**	**961**
Σωρευμένες αποσβέσεις 01.01.15	**256**	**256**
Αποσβέσεις χρήσης	6	6
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.15	**262**	**262**
Αποσβέσεις χρήσης	5	5
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.16	**267**	**267**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.15	**1.823**	**700**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.16	**1.769**	**694**

Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Το σύνολο των άυλων παγίων στοιχείων αφορά σε λογισμικά προγράμματα Η/Υ του Ομίλου η κίνηση των οποίων για τις χρήσεις 2016 και 2015 είχε ως εξής:

	2016	2015
Αξία κτήσης 01.01	2.066	2.066
Προσθήκες χρήσης	-	-
Αξία κτήσης 31.12	**2.066**	**2.066**
Σωρευμένες αποσβέσεις 01.01	2.046	2.033
Αποσβέσεις χρήσης	10	13
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12	**2.056**	**2.046**
Αναπόσβεστη αξία 31.12	**10**	**20**

Δεν συνέτρεξε λόγος απομείωσης της αξίας των άυλων παγίων στοιχείων.

Εύλογες αξίες πλοίων - Ελεγχος απομείωσης

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 3 vii, ο Όμιλος προβαίνει σε αποτιμήσεις της αξίας των πλοίων στο τέλος κάθε χρήσης λαμβάνοντας εκτιμήσεις ανεξάρτητων οίκων εμπειρογνωμόνων, ώστε να προσδιορι-

στούν οι τρέχουσες αξίες τους. Όπου διαπιστωθεί ότι η λογιστική αξία ενός πλοίου υπερβαίνει την τρέχουσα, προσδιορίζεται η αξία χρήσης (value in use) μονάδας ταμειακών ροών του εν λόγω πλοίου. Με βάση τις σχετικές αποτιμήσεις στις 31.12.2016 οι τρέχουσες αξίες των ιδιόκτητων πλοίων του Ομίλου ανέρχονταν συνολικά σε € 239,4 εκατ. έναντι € 237,3 εκατ. που είναι οι αντίστοιχες λογιστικές αξίες. Σε ένα πλοίο του Ομίλου για το οποίο η καθαρή λογιστική αξία στο τέλος της χρήσης 2016 υπολειπόταν της τρέχουσας, ως ανακτήσιμο ποσό χρησιμοποιήθηκε η αξία χρήσης και δεν προέκυψε ανάγκη απομείωσης. Οι προβλέψεις των ταμειακών ροών βασίζονται σε εγκεκριμένους από τη διοίκηση προϋπολογισμούς που καλύπτουν την ωφέλιμη ζωή των πλοίων. Επιπλέον πραγματοποιήθηκε ανάλυση ευαισθησίας για τις βασικές υποθέσεις του μοντέλου (προεξοφλητικά επιτόκια και υπολειμματικές αξίες) ώστε να εξεταστεί η επάρκεια του περιθωρίου αξίας. Το αποτέλεσμα της ανάλυσης ευαισθησίας ήταν ότι το ανακτήσιμο ποσό υπερβαίνει την λογιστική αξία. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για τον προσδιορισμό της αξίας χρήσης ήταν το μετά φόρου μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου το οποίο ανήλθε σε 8,4% που είχε χρησιμοποιηθεί για την αντίστοιχη εκτίμηση και στην προηγούμενη χρήση.

Επιχορηγήσεις παγίων

Το αναπόσβεστο υπόλοιπο των επιχορηγήσεων παγίων του Ομίλου την 31η Δεκεμβρίου 2016 ανέρχεται σε € 882 χιλ. εκ των οποίων € 700 χιλ. εμφανίζονται στις «μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις» και € 182 χιλ. περιλαμβάνονται στις «λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις». Η κίνηση των επιχορηγήσεων παγίων για τις χρήσεις 2016 και 2015 είχε ως εξής:

	2016	2015
Αρχικό υπόλοιπο (μακροπρ. & βραχυπρ. υποχρεώσεις)	1.070	1.272
Μεταφορές στα πάγια	-	-
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(188)	(202)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο επιχορηγήσεων	**882**	**1.070**
Μεταφορά στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	(182)	(188)
Επιχορηγήσεις παγίων στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	**700**	**882**

Υφιστάμενα εμπράγματα βάρη

Επί των παγίων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου υφίστανται τα ακόλουθα βάρη:

α) α' προτιμώμενες ναυτικές υποθήκες επί των πλοίων € 360,2 εκατ.,

β) β' προτιμώμενες ναυτικές υποθήκες επί των πλοίων € 256,9 εκατ. και

γ) προσημειώσεις επί των ακινήτων ποσού € 18,7 εκατ. και ενέχυρα επί των μηχανημάτων (των θυγατρικών «ΕΤΑΝΑΠ» και «ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ») ποσού € 2,5 εκατ.

Τα ανωτέρω βάρη υφίστανται σε ασφάλεια δανειακών υποχρεώσεων το συνολικό ύψος των οποίων κατά την 31.12.2016 ανέρχεται σε € 275,2 εκατ.

Αποσβέσεις παγίων

Οι αποσβέσεις που λογίσθηκαν ως δαπάνες στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις έχουν επιμερι-

στεί ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15
Κόστος πωληθέντων	8.994	10.799	8.157	9.974
Έξοδα διοίκησης	147	158	135	143
Έξοδα διάθεσης	563	547	518	515
	9.704	**11.504**	**8.810**	**10.632**

12. Συμμετοχές σε θυγατρικές & συγγενείς

Από τη χρήση 2016 η Εταιρεία εφάρμοσε την τροποποίηση του ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις» και αποτίμησε τις επενδύσεις της σε θυγατρικές και συγγενείς με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ατομικές χρηματοοικονομικές της καταστάσεις. Η επίπτωση από την εφαρμογή της τροποποίησης του ΔΛΠ 27 στις συγκρίσιμες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρατίθεται αναλυτικά στη σημείωση 28.

Θυγατρικές

Οι συμμετοχές της Μητρικής σε θυγατρικές εταιρείες με τα αντίστοιχα ποσοστά συμμετοχής και τις μεταβολές τους αναφέρονται στη σημείωση 1. Οι αξίες των συμμετοχών στις θυγατρικές που παρουσιάζονται στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν ως εξής:

Εταιρεία	31.12.16	31.12.15
ΕΤΑΝΑΠ Α.Ε.	5.882	5.383
ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ Α.Β.Ε.Ε.	669	676
	6.551	**6.059**

Οι αξίες συμμετοχής της Μητρικής στις ανωτέρω θυγατρικές είναι προσαυξημένες σε σχέση με την προηγούμενη χρήση με το μέρος των συνολικών εσόδων της χρήσης που της αντιστοιχούν και μειωμένες με τα εισπραχθέντα μερίσματα. Για τις αξίες συμμετοχής στις θυγατρικές «ΛΑΝΕ», «ΑΝΕΚ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.» και «ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ Ν.Ε.» έχει γίνει ολική απομείωση σε προηγούμενη χρήση.

Συγγενείς

Η αξία της συμμετοχής στη συγγενή «ANEK LINES ITALIA S.r.l.» στις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις στις 31.12.2016 ανέρχεται σε € 1.909 χιλ. και είναι προσαυξημένη σε σχέση με την προηγούμενη χρήση με το μέρος των συνολικών εσόδων της χρήσης που αντιστοιχούν στον Όμιλο. Τα βασικά μεγέθη των οικονομικών καταστάσεων της συγγενούς «ANEK LINES ITALIA S.r.l.» για τη χρήση 2016 έχουν ως εξής:

Σύνολο ενεργητικού	8.448	Σύνολο κύκλου εργασιών	4.147
μείον: Σύνολο υποχρεώσεων	*(4.553)*	Κέρδη χρήσης προ φόρων	75
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	3.895	Κέρδη χρήσης μετά φόρων	36

Η «ANEK LINES ITALIA S.r.l.» δεν προέβη σε διανομή μερίσματος μέσα στη χρήση 2016. Τα «κέρδη από συγγενείς» στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων ποσού € 19 χιλ. αντιπροσωπεύουν τη συμμετοχή του Ομίλου στα συνολικά έσοδα μετά από φόρους της συγγενούς για τη χρήση 2016 που ανήλθαν σε € 39 χιλ. Το αντίστοιχο ποσό για την προηγούμενη χρήση 2015 ανερχόταν σε € 10 χιλ.

13. Αποθέματα

Τα αποθέματα στις 31.12.2016 και 31.12.2015 αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	**31.12.15**	**31.12.16**	**31.12.15**
Καύσιμα και λιπαντικά	1.456	1.749	1.326	1.564
Εμπορεύματα, προϊόντα, α' και βοηθητικές ύλες, υλικά και είδη συσκευασίας	1.136	974	265	234
	2.592	**2.723**	**1.591**	**1.798**

Επί των αποθεμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας δεν υφίστανται βάρη και δεν συνέτρεξε περίπτωση απομείωσης της αξίας τους.

14. Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις

Στις εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνονται τα κάτωθι:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	**31.12.15**	**31.12.16**	**31.12.15**
Πελάτες (ανοιχτά υπόλοιπα)	38.574	36.923	35.942	34.216
Επιταγές και γραμμάτια	30.502	31.004	28.209	29.005
	69.076	**67.927**	**64.151**	**63.221**
Μείον: πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	(32.006)	(28.035)	(30.708)	(26.748)
	37.070	**39.892**	**33.443**	**36.473**

Κατά τον έλεγχο απομείωσης των εμπορικών απαιτήσεων στις 31.12.2016 προέκυψε ανάγκη για επιπλέον πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων ποσού € 3.960 χιλ. για την Εταιρεία και € 3.980 χιλ. για τον Όμιλο. Οι σωρευμένες προβλέψεις στις 31.12.2016 κρίνονται επαρκείς για να καλύψουν τις απώλειες κατά τη ρευστοποίηση των εισπρακτέων λογαριασμών. Σημειώνεται ότι σημαντικό μέρος των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου καλύπτεται με εγγυήσεις που έχει λάβει (βλ. σημείωση 31 «Ενδεχόμενες υποχρεώσεις / απαιτήσεις»).

Η κίνηση του λογαριασμού των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις για τη χρήση 2016 έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
Αρχικό υπόλοιπο	28.035	26.748
Πρόσθετη πρόβλεψη	3.980	3.960
Χρησιμοποίηση πρόβλεψης	(9)	-
	32.006	**30.708**

Η πιστωτική πολιτική του Ομίλου όσον αφορά στις εμπορικές απαιτήσεις κυμαίνεται, κατά περίπτωση, από 2 έως 4 μήνες. Η χρονική ενηλικίωση των απαιτήσεων από πελάτες έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
Πλήρως εξυπηρετούμενες απαιτήσεις	28.305	24.066
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένες:		
< 90 ημέρες	412	2
90 – 180 ημέρες	44	14
> 180 ημέρες	8.309	9.361
	37.070	**33.443**
Απομειωμένες απαιτήσεις	32.006	30.708
	69.076	**64.151**

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας στις 31.12.2016 και 31.12.2015 αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15
Λοιπές απαιτήσεις από το δημόσιο	671	656	1	222
Προκαταβολές σε προμηθευτές	1.177	1.054	1.137	781
Έσοδα εισπρακτέα & έξοδα επόμ. χρήσεων	2.256	1.493	2.151	1.410
Χρεώστες διάφοροι	1.568	3.496	4.502	5.627
	5.672	**6.699**	**7.791**	**8.040**

Όλες οι παραπάνω απαιτήσεις είναι βραχυπρόθεσμες και, ως εκ τούτου, δεν απαιτείται προεξόφληση κατά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

15. Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων που παρουσιάζονται στις συνημμένες ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15
Μετοχές εταιρειών εισηγμένων στο Χ.Α.	102	273	95	258
Λοιπές επενδύσεις	5.485	3.312	3.552	1.378
	5.587	**3.585**	**3.647**	**1.636**

Στις «λοιπές επενδύσεις» του Ομίλου περιλαμβάνονται, κυρίως, μερίδια σε συνεταιριστικές τράπε-

ζες, μετοχές μη εισηγμένων εταιρειών και αμοιβαία κεφάλαια. Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2016 ο Όμιλος προχώρησε στην απόκτηση μετοχών μη εισηγμένης ακτοπλοϊκής εταιρείας. Σχετικά με την αποτίμηση των «χρηματοοικονομικών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων» βλ. σημείωση 9 «Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες».

16. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Η ανάλυση των ταμειακών διαθεσίμων έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15
Διαθέσιμα στο ταμείο	1.776	1.446	683	845
Τραπεζικές καταθέσεις	10.127	4.946	8.221	3.132
	11.903	**6.392**	**8.904**	**3.977**

Το μεγαλύτερο μέρος των ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου είναι σε ευρώ.

17. Μετοχικό κεφάλαιο / Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

- **Μετοχικό κεφάλαιο**

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται στο ποσό των € 56.596.467,60 διαιρούμενο σε 188.654.892 κοινές και προνομιούχες ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές ονομαστικής αξίας € 0,30 η κάθε μία. Η τελευταία αύξηση κεφαλαίου της Μητρικής ύψους € 16.271.669,70 έγινε το Μάιο του 2011.

- **Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο**

Από την προαναφερθείσα αύξηση κεφαλαίου δεν προέκυψε διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο, ενώ τα σχετικά έξοδα καταχωρήθηκαν αφαιρετικά του εν λόγω λογαριασμού, το υπόλοιπο του οποίου ανέρχεται σε € 745 χιλ.

18. Αποθεματικά

Τα αποθεματικά κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016 και 2015 αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15
Τακτικό αποθεματικό	201	179	-	-
Αποθεματικά καταστατικού	225	225	-	-
Αποθεματικά εύλογης αξίας	2.066	2.066	933	933
Λοιπά αποθεματικά	4.917	4.917	5.019	5.019
	7.409	**7.387**	**5.952**	**5.952**

- **Τακτικό αποθεματικό**

Σύμφωνα με την ελληνική εμπορική νομοθεσία, οι εταιρείες υποχρεούνται να παρακρατούν από τα κέρδη κάθε χρήσης ποσοστό 5% και να σχηματίζουν τακτικό αποθεματικό έως ότου αυτό να φτάσει το ένα τρίτο του καταβλημένου μετοχικού τους κεφαλαίου. Σύμφωνα με το καταστατικό της Εταιρείας το παραπάνω ποσοστό ανέρχεται σε 10%. Η διανομή του τακτικού αποθεματικού απαγορεύεται.

- **Αποθεματικά καταστατικού**

Αφορούν σε προαιρετικό σχηματισμό επιπλέον αποθεματικού από τα καθαρά κέρδη κάθε χρήσης σύμφωνα με το καταστατικό της Εταιρείας.

- **Αποθεματικά εύλογης αξίας (καθαρά από το σχετικό αναβαλλόμενο φόρο)**

Πρόκειται για αποθεματικά επανεκτίμησης των οικοπέδων στην εύλογη αξία τους όπως αυτή προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή. Τα αποθεματικά αυτά κατά τη χρήση 2015 μειώθηκαν κατά € 51 χιλ. για τον Όμιλο και κατά € 24 χιλ. για την Εταιρεία λόγω της μεταβολής του φορολογικού συντελεστή υπολογισμού αναβαλλόμενης φορολογίας. Τα ποσά αυτά καταχωρήθηκαν στα «λοιπά συνολικά έσοδα» της χρήσης 2015 ως στοιχεία που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα.

- **Λοιπά αποθεματικά**

Στα λοιπά αποθεματικά περιλαμβάνονται, κυρίως, αποθεματικά από ειδικώς φορολογημένα έσοδα τα οποία υπόκεινται σε φορολόγηση σε περίπτωση διανομής τους, αλλά λόγω των σωρευμένων ζημιών δεν πρόκειται να διανεμηθούν και, ως εκ τούτου, δεν λογιστικοποιήθηκαν οι σχετικοί αναβαλλόμενοι φόροι.

19. Αποτελέσματα εις νέο

Η κίνηση του λογαριασμού «αποτελεσμάτων εις νέο» για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά τη διάρκεια της χρήσης 2016 είχε ως εξής:

	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
Αρχικό υπόλοιπο	(77.564)	(72.838)
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης 2016	634	726
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές)	108	109
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	(22)	-
Υπόλοιπο εις νέο τέλους χρήσης	**(76.844)**	**(72.003)**

20. Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις

- **Μακροπρόθεσμος δανεισμός**

Το σύνολο των μακροπρόθεσμων τραπεζικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας στις 31.12.2016 ανέρχεται σε € 3.463 χιλ. ενώ στις 31.12.2015 ήταν € 3.883 χιλ. και αφορά, κατά κύριο λόγο, σε διμερές δάνειο της Μητρικής που συνάφθηκε το 2014. Σημειώνεται ότι στην κατάσταση χρηματοοικονομι-

κής θέσης της Μητρικής είχε γίνει αναταξινόμηση των μακροπρόθεσμων δανείων σε βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις σύμφωνα με την παράγραφο 74 του ΔΛΠ 1, δεδομένου ότι δεν πληρούνταν όροι των δανειακών συμβάσεων όσον αφορά στην εξυπηρέτηση των δανείων. Βάσει των σχετικών συμβάσεων, η μη εξυπηρέτηση των δανειακών υποχρεώσεων συνιστά μη τήρηση των όρων, γεγονός που συνεπάγεται την υποχρέωση της Εταιρείας για πλήρη αποπληρωμή των δανείων. Ωστόσο, το Μάρτιο του 2017 ολοκληρώθηκε η αναδιάρθρωση του μακροπρόθεσμου δανεισμού της Μητρικής συνολικού αρχικού ποσού € 264,5 εκατ. Τα ποσά των δανείων αναλύονται ως εξής:

- Ομολογιακό δάνειο με συνασπισμό τραπεζών συνολικού ποσού € 219,9 εκατ. (τμήμα του οποίου που ανέρχεται σε € 22,0 εκατ. είναι μετατρέψιμο υπό προϋποθέσεις).
- Διμερές δάνειο ποσού € 44,6 εκατ.

Τα νέα δάνεια συνάφθηκαν με κυμαινόμενο επιτόκιο (Euribor πλέον περιθωρίου) και έχουν διάρκεια 7 έτη, με τελική ημερομηνία αποπληρωμής την 31η Δεκεμβρίου 2023.

Για τα ανωτέρω δάνεια έχουν παρασχεθεί εμπράγματες εγγυήσεις (ναυτικές υποθήκες επί των πλοίων, εκχώρηση προϊόντος ασφαλιστικής αποζημίωσης κ.λπ.) υπέρ των δανειστριών τραπεζών. Σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων η Εταιρεία έχει τη δυνατότητα πρόωρης αποπληρωμής των δανείων αυτών χωρίς καμία επιβάρυνση. Στις δανειακές συμβάσεις προβλέπονται περιπτώσεις καταγγελίας οι οποίες, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν μη εμπρόθεσμη καταβολή πληρωμών και μη συμμόρφωση με τις γενικές και οικονομικές διασφαλίσεις που έχουν παρασχεθεί. Επίσης, στις συμβάσεις περιέχονται οικονομικές ρήτρες οι οποίες, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν προϋποθέσεις διατήρησης ελάχιστης αναλογίας του δανεισμού προς τις εμπράγματες εξασφαλίσεις. Επιπλέον, η Εταιρεία έχει παράσχει συγκεκριμένες εξασφαλίσεις αναφορικά με τη συμμόρφωσή της με νόμους και κανονισμούς, τη διατήρηση της φύσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, με περιβαλλοντικά ζητήματα και με το καθεστώς ασφαλιστικής κάλυψης.

Τα υπόλοιπα των δανείων που εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης στις 31.12.2016 αποτιμήθηκαν στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και δεν διαφέρουν ουσιωδώς από την εύλογη αξία τους. Το μέσο πραγματικό κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού της Εταιρείας για τη χρήση 2016 ανήλθε σε 4,76%.

Το σύνολο των τόκων των μακροπρόθεσμων δανείων της Εταιρείας για τις χρήσεις 2016 και 2015 ανήλθε σε € 11.296 χιλ. και € 13.108 χιλ., αντίστοιχα.

Βραχυπρόθεσμος δανεισμός

Στις «βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις» του Ομίλου στις 31.12.2016 περιλαμβάνεται το υπόλοιπο των μακροπρόθεσμων δανείων της Εταιρείας που αναταξινομήθηκαν, συμπεριλαμβανομένων τον οφειλόμενων τόκων, συνολικού ποσού € 270,1 εκατ. Το αντίστοιχο ποσό στις 31.12.2015 ανερχόταν σε € 261,8 εκατ.

Επίσης, η Εταιρεία έχει συνάψει συμβάσεις ανοικτών αλληλόχρεων λογαριασμών σε ευρώ κυμαι-

νόμενου επιτοκίου (Euribor πλέον περιθωρίου) οι οποίοι έχουν χορηγηθεί από τις τράπεζες, κυρίως, με εκχώρηση επιταγών εισπρακτέων σε εγγύηση των ανωτέρω χορηγήσεων. Το σύνολο των βραχυπρόθεσμων τραπεζικών υποχρεώσεων που αφορά στους αλληλόχρεους λογαριασμούς του Ομίλου στις 31.12.2016 ανέρχεται σε € 12.007 χιλ. έναντι € 17.837 χιλ. στις 31.12.2015, ενώ για την Εταιρεία σε € 11.788 χιλ. έναντι € 17.521 χιλ. την προηγούμενη χρήση.

Το συνολικό ποσό των τόκων των βραχυπρόθεσμων δανείων της Μητρικής για τις χρήσεις 2016 και 2015 ανήλθε σε € 1.022 χιλ. και € 1.471 χιλ., αντίστοιχα.

21. Αναβαλλόμενοι φόροι και φόρος εισοδήματος

Η Μητρική Εταιρεία και οι θυγατρικές της που δραστηριοποιούνται στη ναυτιλία δεν υπόκεινται σε φορολογία εισοδήματος για τα κέρδη που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των πλοίων τους. Ως φόρος εισοδήματος θεωρείται αυτός του νόμου 27/1975 (φόρος βάσει των κόρων ολικής χωρητικότητας των πλοίων). Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Μητρικής και των ενοποιούμενων θυγατρικών εταιρειών παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Εταιρεία	Ανέλεγκτες χρήσεις
ΑΝΕΚ	2008 - 2010
ΛΑΝΕ	-
ΕΤΑΝΑΠ Α.Ε.	2009 - 2010
ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ Α.Β.Ε.Ε.	2010
ΑΝΕΚ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	2008 - 2010 & 2014 - 2016
ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ Ν.Ε.	2011 - 2016

Σημειώνεται ότι από τη χρήση 2011 και μετά οι ανώνυμες εταιρείες του Ομίλου έχουν υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των ορκωτών ελεγκτών - λογιστών βάσει των διατάξεων του άρθρου 82 του νόμου 2238/94 και του άρθρου 65^{α} του νόμου 4174/13. Από τον έλεγχο των χρήσεων 2011 - 2015 δεν προέκυψαν σημαντικές φορολογικές επιβαρύνσεις και οι εκθέσεις των ορκωτών ελεγκτών - λογιστών χορηγήθηκαν χωρίς τη διατύπωση επιφύλαξης. Η οριστικοποίηση του ελέγχου από τις φορολογικές αρχές επέρχεται σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1034/2016. Ο έλεγχος για τη χρήση 2016 βρίσκεται σε εξέλιξη και οι σχετικές εκθέσεις προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Ωστόσο, δεν αναμένεται να προκύψουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις.

Οι εταιρείες του Ομίλου έχουν σχηματίσει προβλέψεις για πρόσθετους φόρους που ενδέχεται να προκύψουν κατά το μελλοντικό φορολογικό κλείσιμο των ανέλεγκτων χρήσεων. Οι σωρευμένες προβλέψεις για φορολογικές διαφορές προηγούμενων χρήσεων ανέρχονται σε € 269 χιλ. για την Εταιρεία και σε € 456 χιλ. για τον Όμιλο.

Ο φόρος εισοδήματος που εμφανίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων για τις χρήσεις 2016 και 2015 για την Εταιρεία και τον Όμιλο αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15
Φόρος εισοδ. επί των φορολογητέων αποτελεσμάτων	559	376	-	-
Φόρος ν. 27/1975 επί κ.ο.χ. πλοίων	101	124	99	121
Αναβαλλόμενοι φόροι προσωρινών διαφορών	(47)	(31)	(1)	(1)
Διαφορά αναβαλλόμενων φόρων λόγω μεταβολής φορολογικού συντελεστή	-	32	-	14
	613	**501**	**98**	**134**

Αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος έχουν λογισθεί επί των διαφορών λογιστικών και φορολογικών βάσεων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων των θυγατρικών που εμπίπτουν στο κανονικό καθεστώς φορολογίας εισοδήματος, καθώς και επί διαφορών λογιστικών και φορολογικών βάσεων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Μητρικής οι οποίες (διαφορές) αναμένεται να έχουν φορολογική επίδραση κατά τον αντιλογισμό ή την τακτοποίησή τους.

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος υπολογίζονται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές με τους οποίους αναμένεται να γίνει η τακτοποίηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων στο μέλλον. Κατά τη χρήση 2015, λόγω της μεταβολής του φορολογικού συντελεστή, προέκυψε επιβάρυνση ποσού € 32 χιλ. για τον Όμιλο και € 14 χιλ. για την Εταιρεία. Αντίστοιχα, με € 78 χιλ. για τον Όμιλο και € 50 χιλ. για την Εταιρεία επιβαρύνθηκαν τα λοιπά συνολικά έσοδα της χρήσης 2015 λόγω της μεταβολής του φορολογικού συντελεστή υπολογισμού αναβαλλόμενης φορολογίας των οικοπέδων.

Το υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων του Ομίλου στις 31.12.2016 ανέρχεται σε € 1.255 χιλ. (€ 361 χιλ. για τη Μητρική) και προέρχεται, κατά κύριο λόγο, από τις αποτιμήσεις των οικοπέδων και των κτιρίων στην εύλογή τους αξία, δεδομένου ότι το κέρδος που θα προκύψει σε ενδεχόμενη πώλησή τους θα φορολογηθεί με βάση τις γενικές διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος.

Επίσης, το υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων του Ομίλου στις 31.12.2016 ύψους € 242 χιλ. προέρχεται, κατά κύριο λόγο, από προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις.

22. Παροχές στους εργαζόμενους / Λοιπές προβλέψεις

Κόστος μισθοδοσίας

Ο Όμιλος στις 31.12.2016 απασχολούσε ως πληρώματα πλοίων και προσωπικό ξηράς, συνολικά, 749 άτομα. Το κόστος μισθοδοσίας των εργαζομένων που περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	**31.12.15**	**31.12.16**	**31.12.15**
Μισθοί και ημερομίσθια	34.674	34.865	31.518	31.747
Λοιπές παροχές προσωπικού	1.274	1.256	1.205	1.204
Εργοδοτικές εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία	4.677	4.603	4.190	4.160
	40.625	**40.724**	**36.913**	**37.111**
Πλέον: υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών εργαζομένων στα αποτελέσματα	95	264	78	255
	40.720	**40.988**	**36.991**	**37.366**

Οι βραχυχρόνιες παροχές προς τα διοικητικά στελέχη αναφέρονται παρακάτω (σημείωση 29 «Υπόλοιπα και συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη»).

Αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης

Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για αποζημίωση του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης προσδιορίζονται με βάση αναλογιστική μελέτη από ανεξάρτητη εταιρεία αναλογιστών. Οι πίνακες που ακολουθούν εμφανίζουν τη σύνθεση της καθαρής δαπάνης για την υποχρέωση που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα των χρήσεων 2016 και 2015 καθώς και την κίνηση των σχετικών λογαριασμών των υποχρεώσεων για αποζημίωση προσωπικού. Η κίνηση της καθαρής υποχρέωσης για αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία έχει ως ακολούθως:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	**31.12.15**	**31.12.16**	**31.12.15**
Καθαρή υποχρέωση έναρξης χρήσης	2.620	2.894	2.505	2.777
Παροχές που πληρώθηκαν	(101)	(129)	(91)	(129)
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα αποτελέσματα	(21)	314	(40)	304
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στην καθαρή θέση	(108)	(459)	(109)	(447)
Καθαρή υποχρέωση τέλους χρήσης	**2.390**	**2.620**	**2.265**	**2.505**

Οι επιπλέον προβλέψεις που σχηματίστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης για αποζημίωση προσωπικού περιλαμβάνονται, κυρίως, στα έξοδα διοίκησης και διάθεσης. Η παραπάνω σωρευμένη πρόβλεψη αφορά στους εργαζομένους του Ομίλου εκτός από τα πληρώματα πλοίων για τα οποία η υφιστάμενη νομοθεσία αναφέρει ότι δεν σωρεύουν δικαιώματα αποζημίωσης σε περίπτωση αποχώρησης λόγω απόλυσης ή συνταξιοδότησης.

Τα ποσά που καταχωρήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης είναι τα παρακάτω:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	**31.12.15**	**31.12.16**	**31.12.15**
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	89	109	78	100
Χρηματοοικονομικό κόστος	52	52	50	50
Τερματικές παροχές	34	(28)	28	(27)
Κόστος προϋπηρεσίας λόγω τροποποιήσεων	(196)	181	(196)	181
Καθαρό έξοδο χρήσης	**(21)**	**314**	**(40)**	**304**

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, τα αναλογιστικά αποτελέσματα που προκύπτουν από τον επαναϋπολογισμό της παρούσας αξίας δέσμευσης καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων αναγνωρίζονται πλέον στην καθαρή θέση. Η κίνηση των αναλογιστικών αποτελεσμάτων στην καθαρή θέση έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	**31.12.15**	**31.12.16**	**31.12.15**
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημιές έναρξης χρήσης	(1.079)	(620)	(952)	(504)
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημιές που καταχωρήθηκαν στη χρήση	(108)	(459)	(109)	(447)
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημιές τέλους χρήσης	**(1.187)**	**(1.079)**	**(1.061)**	**(952)**

Οι βασικές παραδοχές της αναλογιστικής μελέτης είναι οι εξής:

Μέσος ετήσιος ρυθμός μακροχρόνιας αύξησης πληθωρισμού 1,75%

Προεξοφλητικό επιτόκιο 1,4%

Μέση ετήσια μακροχρόνια αύξηση μισθολογίου 1,75%

Μέση αναμενόμενη διάρκεια αποπληρωμής παροχών..... 13,44 έτη

Τα αποτελέσματα της αποτίμησης εξαρτώνται από τις υποθέσεις εκπόνησης της αναλογιστικής μελέτης. Η επίδραση των μεταβολών στις σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές (ανάλυση ευαισθησίας) είναι η εξής:

- Η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης μεγαλύτερου κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα η υποχρέωση συνταξιοδοτικών παροχών προσωπικού να ήταν μικρότερη κατά 5,9%, ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης μικρότερου κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα η υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 5,9%.

- Αντίστοιχα, η χρήση μεγαλύτερης μέσης ετήσιας μακροχρόνιας αύξησης μισθολογίου κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα η υποχρέωση συνταξιοδοτικών παροχών προσωπικού να ήταν μεγαλύτερη κατά 6,3% ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, θα είχε ως αποτέλεσμα η υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 6,3%.

Λοιπές προβλέψεις

Οι λοιπές προβλέψεις του Ομίλου στις 31.12.2016 ύψους € 1.673 χιλ. (€ 1.183 χιλ. για την Εταιρεία) αφορούν σε προβλέψεις για φορολογικές διαφορές προηγούμενων χρήσεων ποσού € 456 χιλ., για προσαυξήσεις ασφαλιστικών εισφορών ποσού € 313 χιλ. και για επιβαρύνσεις από επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές ποσού € 904 χιλ.

23. Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης

Η Μητρική έχει συνάψει σύμβαση μακροχρόνιας ναύλωσης πλοίου, με δικαίωμα επαναγοράς, η

οποία πληροί τα κριτήρια του ΔΛΠ 17 και αναγνωρίστηκε ως χρηματοδοτική μίσθωση. Ως εκ τούτου, το εν λόγω πλοίο στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνεται στα πάγια περιουσιακά στοιχεία. Η συνολική υποχρέωση που απορρέει από τη σχετική σύμβαση στις 31.12.2016 ανέρχεται σε € 11,9 εκατ. εκ των οποίων ποσό € 10,9 εκατ. εμφανίζεται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Η χρονική κατανομή των υποχρεώσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης στις 31.12.2016 έχει ως εξής:

Εντός του επόμενου έτους	1.032
Από το 2ο έως και το 5ο έτος	4.567
Μετά το 5ο έτος	6.313
Σύνολο	**11.912**

Επίσης, στη σημείωση 30 γίνεται παρουσίαση της κατανομής των μελλοντικών πληρωτέων μισθωμάτων που αφορούν στην εν λόγω χρηματοδοτική μίσθωση.

24. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Στις 31.12.2016 ποσό € 4,5 εκατ. το οποίο αφορούσε σε ρυθμισμένες φορολογικές υποχρεώσεις της Μητρικής (βάσει του ν. 4321/2015), η εξόφληση των οποίων εκτείνεται πέραν του έτους, εμφανίζεται στις «λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις» στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης. Το αντίστοιχο ποσό στο τέλος της προηγούμενης χρήσης ανερχόταν σε € 6,8 εκατ., ενώ € 1,0 εκατ. αφορούσε σε ρυθμισμένες μακροπρόθεσμες εμπορικές υποχρεώσεις θυγατρικής.

25. Υποχρεώσεις σε προμηθευτές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Στις εμπορικές υποχρεώσεις περιλαμβάνονται τα κάτωθι:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	**31.12.15**	**31.12.16**	**31.12.15**
Προμηθευτές	20.800	18.407	16.869	13.536
Επιταγές πληρωτέες	2.244	1.597	1.153	1.399
	23.044	**20.004**	**18.022**	**14.935**

Αντίστοιχα, οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	**31.12.15**	**31.12.16**	**31.12.15**
Υποχρεώσεις σε φόρους και ασφαλιστικούς οργανισμούς	4.524	7.951	3.012	6.861
Προκαταβολές πελατών	537	602	154	240
Πιστωτές διάφοροι	2.819	3.266	1.569	2.051
Δεδουλευμένα έξοδα	197	172	155	149
Έσοδα επόμενων χρήσεων	2.049	2.509	1.820	2.262
	10.126	**14.500**	**6.710**	**11.563**

Όλες οι παραπάνω υποχρεώσεις είναι βραχυπρόθεσμες και, ως εκ τούτου, δεν απαιτείται προεξόφληση κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Όπως προαναφέρθηκε στη σημείωση 24 το μακροπρόθεσμο μέρος των ρυθμισμένων φορολογικών υποχρεώσεων μεταφέρθηκε στις «λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις». Στα έσοδα επόμενων χρήσεων της Εταιρείας και του Ομίλου περιλαμβάνεται ποσό € 459 χιλ. που αφορά σε αναβαλλόμενα έσοδα από την εφαρμογή προγράμματος πιστότητας πελατών.

26. Κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή υπολογίζονται με διαίρεση του κέρδους που αναλογεί στους μετόχους της Μητρικής με το σταθμισμένο αριθμό μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της χρήσης. Τα απομειωμένα κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή είναι ίσα με τα βασικά καθώς δεν υφίστανται δυνητικοί τίτλοι μετατρέψιμοι σε μετοχές.

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους που αναλογούν στους μετόχους της Μητρικής	634	559	726	761
Σταθμισμένος αριθμός μετοχών	*188.654.892*	*188.654.892*	*188.654.892*	*188.654.892*
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή βασικά (σε €)	0,0034	0,0030	0,0039	0,0040

27. Μερίσματα

Σύμφωνα με τις διατάξεις της ελληνικής εμπορικής νομοθεσίας, οι εταιρείες είναι υποχρεωμένες να διανέμουν κάθε έτος πρώτο μέρισμα που να αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 35% των κερδών μετά φόρων και μετά το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού. Για τη χρήση 2016 η Εταιρεία δεν δύναται να διανείμει μέρισμα.

28. Αναπροσαρμογές κονδυλίων

Λόγω της εφαρμογής από την 1η Ιανουαρίου 2016 της τροποποίησης του ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις» σχετικά με την αποτίμηση των επενδύσεων σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, η Εταιρεία αναπροσάρμοσε τα συγκριτικά δημοσιευμένα κονδύλια των συμμετοχών, των επενδυτικών αποτελεσμάτων, των λοιπών συνολικών εσόδων και των ιδίων κεφαλαίων ως εξής:

Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης 31.12.2015	Δημοσιευμένο	Επίδραση ΔΛΠ 27	Αναμορφωμένο
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	2.475	3.584	6.059
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες	46	1.844	1.890
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	**263.562**	**5.428**	**268.990**
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	**317.035**	**5.428**	**322.463**
Αποτελέσματα εις νέο	(78.266)	5.428	(72.838)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	**(14.972)**	**5.428**	**(9.544)**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	**317.035**	**5.428**	**322.463**

Κατάσταση συνολικών εσόδων 31.12.2015	Δημοσιευμένο	Επίδραση ΔΛΠ 27	Αναμορφωμένο
Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες	(276)	(128)	(404)
Αποτελέσματα επιμέτρησης επενδύσεων συνδεδεμένων	-	438	438
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	**585**	**310**	**895**
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους	**451**	**310**	**761**
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους	**424**	**(24)**	**400**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά φόρων	**875**	**286**	**1.161**
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή (σε €)	0,0024	0,0016	0,0040

Η αναπροσαρμογή έγινε αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 2015 σύμφωνα με το ΔΛΠ 8 «Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη», ενώ έγιναν σχετικές αναμορφώσεις στα επηρεαζόμενα κονδύλια στις καταστάσεις ταμειακών ροών και μεταβολών ιδίων κεφαλαίων.

29. Υπόλοιπα και συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα υπόλοιπα (απαιτήσεις / υποχρεώσεις) με τα συνδεδεμένα μέρη, όπως αυτά ορίζονται από το ΔΛΠ 24, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016 και 2015 έχουν ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15
Απαιτήσεις από:				
- θυγατρικές	-	-	4.289	3.554
- συγγενείς	1.584	351	1.572	334
- λοιπά συνδεόμενα μέρη	14.143	11.558	14.143	11.558
- διευθυντικά στελέχη & μέλη Δ.Σ.	-	-	-	-
	15.727	**11.909**	**20.004**	**15.446**

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.16	**31.12.15**	**31.12.16**	**31.12.15**
Υποχρεώσεις σε:				
- θυγατρικές	-	-	29	113
- συγγενείς	124	125	-	-
- λοιπά συνδεόμενα μέρη	-	-	-	-
- διευθυντικά στελέχη & μέλη Δ.Σ.	63	120	23	16
	187	**245**	**52**	**129**

Οι αγορές και οι πωλήσεις με τα συνδεδεμένα μέρη έχουν ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.16-31.12.16	**01.01.15-31.12.15**	**01.01.16-31.12.16**	**01.01.15-31.12.15**
Αγορές αγαθών & υπηρεσιών από:				
- θυγατρικές	-	-	112	140
- συγγενείς	300	399	296	396
- λοιπά συνδεόμενα μέρη	-	-	-	-
	300	**399**	**408**	**536**
Πωλήσεις υπηρεσιών σε:				
- θυγατρικές	-	-	7.984	6.336
- λοιπά συνδεόμενα μέρη	-	-	-	-
	-	**-**	**7.984**	**6.336**

Η τιμολόγηση των συναλλαγών μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου έγινε με τους συνήθεις εμπορικούς όρους της αγοράς. Οι ανωτέρω συναλλαγές, καθώς και τα ενδοεταιρικά μερίσματα και οι αμοιβές μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των διευθυντικών στελεχών όπως αναφέρονται παρακάτω, είναι αυτές που ορίζονται κατά την έννοια του ΔΛΠ 24.

- **Ενδοεταιρικά μερίσματα**

Στη χρήση 2016 η Μητρική εισέπραξε μέρισμα από τη θυγατρική «ΕΤΑΝΑΠ» ποσού € 151 χιλ., έναντι € 128 χιλ. στη χρήση 2015.

- **Αμοιβές μελών Δ.Σ. και στελεχών**

Οι μικτές αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των διευθυντικών στελεχών για τις χρήσεις 2016 και 2015 αφορούν σε βραχυπρόθεσμες παροχές και αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.16-31.12.16	**01.01.15-31.12.15**	**01.01.16-31.12.16**	**01.01.15-31.12.15**
Εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	721	710	418	415
Μη εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	25	25	20	18
Διευθυντικά στελέχη	829	812	829	812
	1.575	**1.547**	**1.267**	**1.245**

Οι αμοιβές των μελών του Δ.Σ. εγκρίνονται από την τακτική Γενική Συνέλευση. Κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων δεν υπήρχαν προγράμματα προαίρεσης αγοράς μετοχών για τα μέλη του Δ.Σ. και τα στελέχη, ούτε άλλες παροχές που να εξαρτώνται από την αξία των μετοχών.

Αμοιβές νόμιμων ελεγκτών

Οι αμοιβές που χρεώθηκαν από τους νόμιμους ελεγκτές στη χρήση 2016 για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών και το φορολογικό έλεγχο σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε € 209 χιλ., ενώ δεν παρασχέθηκαν άλλες υπηρεσίες.

30. Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις

Λειτουργικές μισθώσεις

Την 31η Δεκεμβρίου 2016 οι εταιρείες του Ομίλου είχαν συμφωνίες λειτουργικής μίσθωσης που αφορούσαν, κυρίως, στην ενοικίαση κτιρίων και στη ναύλωση πλοίων και λήγουν σε διάφορες ημερομηνίες εντός της επόμενης πενταετίας (έως και το 2021). Τα έξοδα ενοικίασης και ναυλώσεων που περιλαμβάνονται στη συνημμένη κατάσταση των αποτελεσμάτων της χρήσης 2016 ανέρχονται σε € 9.626 χιλ., ενώ το 2015 ήταν € 6.379 χιλ. Τα ελάχιστα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα ενοικίασης κτιρίων και πλοίων βάσει μη ακυρώσιμων συμβολαίων λειτουργικής μίσθωσης την 31η Δεκεμβρίου 2016 έχουν ως εξής:

Εντός του επόμενου έτους	9.955
Από το 2ο έως και το 5ο έτος	1.563
Σύνολο	**11.518**

Δεν υπάρχουν άλλες συμφωνίες λειτουργικών μισθώσεων που να λήγουν πέραν της πενταετίας.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Η Μητρική έχει συνάψει συμφωνία χρηματοδοτικής μίσθωσης πλοίου όπως προαναφέρθηκε στη σημείωση 23. Τα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα βάσει του σχετικού συμβολαίου έχουν ως εξής:

Εντός του επόμενου έτους	1.369
Από το 2ο έως και το 5ο έτος	5.479
Μετά το 5ο έτος	3.757
Σύνολο	**10.605**

Κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις

Δεν υπάρχουν κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις της Εταιρείας ή του Ομίλου στις 31.12.2016.

Λοιπές δεσμεύσεις

Υφίστανται δεσμεύσεις σε εταιρείες του Ομίλου που έχουν υπαχθεί σε επιχορηγούμενα από το ελληνικό δημόσιο επενδυτικά σχέδια, καθώς και σε υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβάσεις ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας σε επιδοτούμενες άγονες γραμμές (εγγυητικές επιστολές κ.λπ.).

31. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις / απαιτήσεις - επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές

Επιδικίες

Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές ή άλλες υποθέσεις που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομική κατάσταση του Ομίλου. Έως τις 31.12.2016 έχουν σχηματιστεί σχετικές προβλέψεις ποσού € 904 χιλ.

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις / απαιτήσεις

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις του Ομίλου στις 31.12.2016 που προκύπτουν στο πλαίσιο της συνήθους δραστηριότητάς του, αφορούν σε εγγυήσεις που έχει παράσχει για εξασφάλιση υποχρεώσεων και καλής εκτέλεσης έργων οι οποίες ανέρχονται σε € 3.197 χιλ. Αντίστοιχα, έχει λάβει εγγυήσεις για εξασφάλιση απαιτήσεων ύψους € 19.525 χιλ. Επίσης, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως στη σημείωση 21 «Αναβαλλόμενοι φόροι και φόροι εισοδήματος», οι φορολογικές υποχρεώσεις των εταιρειών του Ομίλου για ορισμένες χρήσεις δεν έχουν καταστεί οριστικές, αλλά έχουν διενεργηθεί οι απαραίτητες προβλέψεις για ενδεχόμενους πρόσθετους φόρους.

Υπόθεση «NORMAN ATLANTIC»

Αναφορικά με την εξέλιξη της υπόθεσης του συμβάντος της πυρκαγιάς στο ναυλωμένο πλοίο από την Εταιρεία ΕΓ/ΟΓ «NORMAN ATLANTIC» το Δεκέμβριο του 2014 (βλ. σημείωση 29 της ετήσιας οικονομικής έκθεσης για τη χρήση 2014), σημειώνεται ότι συνεχίζονται οι έρευνες για τη διερεύνηση των αιτιών του ατυχήματος από τις Ιταλικές και Ελληνικές Δικαστικές Αρχές. Το Φεβρουάριο του 2017 κατατέθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου του Μπάρι πόρισμα των διορισμένων από το Δικαστήριο εμπειρογνωμόνων, το οποίο θα αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων μερών. Το εν λόγω συμβάν έχει ήδη επιφέρει την έγερση απαιτήσεων και την κατάθεση αγωγών / αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων στα αρμόδια Ελληνικά και Ιταλικά Δικαστήρια από σημαντικό αριθμό ζημιωθέντων κατά της Εταιρείας, της πλοιοκτήτριας και της εφοπλίστριας του πλοίου, ενώ ταυτόχρονα βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη η διαδικασία εξωδικαστικής συμβιβαστικής επίλυσης των αξιώσεων των ζημιωθέντων με ικανοποιητικά έως σήμερα αποτελέσματα. Τα ευρήματα του πορίσματος των Ιταλικών αρχών δεν ασκούν επιρροή στη διαδικασία αποζημίωσης των ζημιωθέντων, καθώς οι παραπάνω αποζημιώσεις και τα δικαστικά έξοδα που προκύπτουν καλύπτονται στο σύνολό τους από διεθνή αλληλοασφαλιστικό συνεταιρισμό με τον οποίο η Εταιρεία είχε συνάψει ασφαλιστική κάλυψη αστικής ευθύνης ναυλωτή (Protection & Indemnity) και νομικής προστασίας (FD&D). Ως εκ τούτου, δεν θα υπάρξει καμία μεταβολή των δεδομένων που αφορούν στον τρόπο διαχείρισης του εν λόγω συμβάντος από την Εταιρεία και δεν αναμένεται καμία επιβάρυνση των οικονομικών αποτελεσμάτων της.

Διαδικασία διαιτησίας κατά της εταιρείας «ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε.»

Σχετικά με τη διαδικασία διαιτησίας που έχει εκκινήσει η Εταιρεία σε διαιτητικό δικαστήριο στο Λονδίνο κατά της εταιρείας «ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε.» (βλ. σημείωση 29 της ετήσιας οικονομικής έκθεσης 2014), η διοίκηση του Ομίλου προσδοκά σε θετικό αποτέλεσμα της αγωγής της.

Ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου στο Λονδίνο συζητήθηκε πρόσφατα διαδικαστικό αίτημα της ΑΝΕΚ με το οποίο ζητά να κριθεί ότι το ασκηθέν από 13.12.2015 «Amended Defence and Counterclaim Submissions» και το «Schedule to Amended Defence» της εταιρείας «ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε.» δεν εμπίπτει στη ρήτρα διαιτησίας και αναμένεται η έκδοση απόφασης.

32. Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

- **Πιστωτικός κίνδυνος**

Στις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, ο πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου είναι αυξημένος. Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τα υπόλοιπα των πελατών του μέσω των διαδικασιών πιστωτικού ελέγχου που εφαρμόζει και έχει ορίσει πιστωτικά όρια και συγκεκριμένους όρους πιστωτικής πολιτικής για όλες τις κατηγορίες πελατών. Όπου κρίνεται απαραίτητο, και με σκοπό την καλύτερη εξασφάλιση των πιστώσεων που χορηγούνται, λαμβάνονται επιπλέον εγγυήσεις. Το σωρευμένο ποσό προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις ανέρχεται σε € 32,0 εκατ. το οποίο θεωρείται επαρκές έναντι του πιστωτικού κινδύνου ενώ υπάρχει σημαντική διασπορά των απαιτήσεων του Ομίλου και επομένως ο κίνδυνος συγκέντρωσης είναι περιορισμένος. Αναφορικά με τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, ο Όμιλος δεν διατρέχει κάποιο πιστωτικό κίνδυνο καθώς υπάρχει φυσική αντιστάθμιση κινδύνου, δεδομένου ότι με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με τα οποία συνεργάζεται υπάρχουν και δανειακές συμβάσεις. Η μέγιστη έκθεση όσον αφορά στον πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία του ισολογισμού αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15	01.01.16-31.12.16	01.01.15-31.12.15
Εμπορικές απαιτήσεις	37.070	39.892	33.443	36.473
Λοιπές απαιτήσεις	5.672	6.699	7.791	8.040
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	11.903	6.392	8.904	3.977
	54.645	**52.983**	**50.138**	**48.490**

Η χρονική ενηλικίωση των υπολοίπων των εμπορικών απαιτήσεων και η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης παρατίθενται προηγουμένως στη σημείωση 14 «Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις».

- **Κίνδυνος ρευστότητας**

Ο Όμιλος στις 31.12.2016 είχε αρνητικό δείκτη κεφαλαίου κίνησης, ως αποτέλεσμα της αναταξινόμησης (από τις 31.12.2012) του συνόλου των μακροπρόθεσμων δανείων στις βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 1 καθότι δεν πληρούνταν όροι των σχετικών δανειακών συμβάσεων της Μητρικής. Ωστόσο, σημειώνεται ότι:

α) στις 13 Μαρτίου 2017 εγκρίθηκε από την έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας η έκδοση μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου (ΜΟΔ) ύψους έως € 22 εκατ. σύμφωνα με διατάξεις του κ.ν.2190/1920 και του ν. 3156/2003, διάρκειας έως 31.12.2023 με ιδιωτική τοποθέτηση. Το εν λόγω μετα-

τρέψιμο ομολογιακό δάνειο θα αναχρηματοδοτήσει τμήμα του τραπεζικού δανεισμού της Εταιρείας,

β) στις 29 Μαρτίου 2017 ολοκληρώθηκε με απόλυτη επιτυχία η αναδιάρθρωση του μακροπρόθεσμου δανεισμού της Μητρικής. Σύμφωνα με τους όρους των νέων συμβάσεων, ο ορίζοντας αποπληρωμής έχει μετατεθεί για το 2023, η επιτοκιακή επιβάρυνση είναι σημαντικά χαμηλότερη, ενώ προβλέπεται και διαγραφή μέρους των κεφαλαιοποιημένων τόκων.

Με την αναδιάρθρωση του μακροπρόθεσμου δανεισμού επιτυγχάνεται η διασφάλιση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας του Ομίλου, η αποκατάσταση του κεφαλαίου κίνησης και η ενίσχυση της κεφαλαιακής διάρθρωσης. Σε συνδυασμό με τις ενέργειες της διοίκησης του Ομίλου για την ενίσχυση του κεφαλαίου κίνησης, όπως ο περαιτέρω περιορισμός του λειτουργικού κόστους και η ρύθμιση φορολογικών υποχρεώσεων σε μεταγενέστερο χρόνο, ο κίνδυνος ρευστότητας αξιολογείται ως περιορισμένος. Εντούτοις, για την αποφυγή του ενδεχόμενου έλλειψης επαρκούς ρευστότητας, η διοίκηση του Ομίλου φροντίζει ώστε να υπάρχουν πάντα διαθέσιμες τραπεζικές πιστώσεις για την κάλυψη έκτακτων αναγκών σε περιόδους χαμηλής ρευστότητας. Σε περίπτωση παραβίασης κάποιου ή κάποιων όρων των δανειακών συμβάσεων του Ομίλου ή αδυναμίας της διοίκησης όσον αφορά στην εξασφάλιση τραπεζικών πιστώσεων με αποδεκτούς όρους για την κάλυψη έκτακτων αναγκών, ενδέχεται να επέλθουν ουσιωδώς αρνητικές συνέπειες στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τα λειτουργικά αποτελέσματα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική κατάσταση του Ομίλου.

Τέλος, η διοίκηση του Ομίλου προσδοκά σε θετικό αποτέλεσμα της διαδικασίας διαιτησίας που έχει εκκινήσει κατά της εταιρείας «ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε.» σχετικά με κατάπτωση αρραβώνα (βλ. σχετικά σημείωση 31).

Η Εταιρεία συντάσσει βραχυχρόνια και μακροχρόνια ταμειακά προγράμματα από τα οποία προκύπτουν εγκαίρως οι ταμειακές της ανάγκες. Η ληκτότητα των εμπορικών και των λοιπών υποχρεώσεων του Ομίλου στις 31.12.2016 έχει ως εξής:

	Εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έτος και άνω**
Εμπορικές υποχρεώσεις	22.539	506	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	505	527	10.880
Λοιπές υποχρεώσεις	7.880	-	4.502

- **Συναλλαγματικός κίνδυνος**

Τόσο η Εταιρεία όσο και ο Όμιλος δεν εκτίθενται σε ιδιαίτερο συναλλαγματικό κίνδυνο καθώς όλες σχεδόν οι συναλλαγές με πελάτες και προμηθευτές εκτός Ελλάδος διενεργούνται με βάση το ευρώ. Περιορισμένος συναλλαγματικός κίνδυνος ενδεχομένως να δημιουργηθεί από την αξία των αγορών καυσίμων, ανταλλακτικών και λοιπών υλικών ή υπηρεσιών σε ξένο νόμισμα η οποία όμως είναι μικρή σε σχέση με το σύνολο των αγορών και δαπανών. Επίσης, μικρό μέρος του βραχυπρόθεσμου δανεισμού του Ομίλου που είχε συναφθεί σε ξένο νόμισμα (USD) αποπληρώθηκε εντός της χρήσης.

- **Ανταγωνισμός**

Τα πλοία του Ομίλου της ΑΝΕΚ δραστηριοποιούνται σε γραμμές που επικρατεί έντονος ανταγωνισμός και ειδικότερα στις γραμμές που συνδέουν τον Πειραιά με την Κρήτη, καθώς και την Ελλάδα με την Ιταλία. Η προσπάθεια για διατήρηση και διεύρυνση των μεριδίων κάθε εταιρείας στις ως άνω αγορές, ενδέχεται να δημιουργήσει συνθήκες εντονότερου ανταγωνισμού με αντίκτυπο στα οικονομικά αποτελέσματά τους. Επιπλέον, ο Όμιλος, στο πλαίσιο των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων του, προσπαθεί να βελτιστοποιεί την κατανομή των πλοίων ανά γραμμή, αξιολογεί την κερδοφορία των υφιστάμενων (αλλά και πιθανών νέων) γραμμών και τιμολογεί τις υπηρεσίες του σε ανταγωνιστικά επίπεδα. Τυχόν περαιτέρω όξυνση των συνθηκών ανταγωνισμού στις αγορές που δραστηριοποιείται ο Όμιλος ενδέχεται να έχει αρνητικές συνέπειες στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική του θέση.

- **Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων**

Η ΑΝΕΚ έχει συνάψει μακροπρόθεσμα κοινοπρακτικά και διμερή τραπεζικά δάνεια καθώς και συμβάσεις ανοικτών αλληλόχρεων λογαριασμών με διάφορες τράπεζες. Όλα τα ανωτέρω δάνεια εκτοκίζονται με επιτόκιο Euribor πλέον περιθωρίου. Κατά συνέπεια, η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη σε κίνδυνο διακύμανσης επιτοκίων, αφού σε περίπτωση ανόδου τους επιβαρύνεται με υψηλότερους χρεωστικούς τόκους. Η ευαισθησία της μεταβλητότητας των επιτοκίων των μακροπρόθεσμων δανείων επί των αποτελεσμάτων και των ιδίων κεφαλαίων για το 2016 είχε ως εξής:

Μεταβλητότητα επιτοκίων	Επίδραση στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια
± 0,5%	(-/+) € 1,19 εκατ.
± 1%	(-/+) € 2,38 εκατ.

Κατά συνέπεια, ενδεχόμενη αύξηση στα επιτόκια αναμένεται να έχει ουσιωδώς δυσμενείς επιδράσεις στα λειτουργικά αποτελέσματα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου.

- **Κίνδυνος διακύμανσης τιμών καυσίμων**

Το κόστος των καυσίμων αποτελεί το βασικότερο λειτουργικό κόστος του Ομίλου με άμεση επίδραση στα αποτελέσματα κάθε περιόδου, συνεπώς η αύξηση των τιμών του πετρελαίου είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος διαχρονικά που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Οι τιμές των καυσίμων διακανονίζονται σε ευρώ, αλλά εμμέσως επηρεάζονται από την ισοτιμία ευρώ / δολαρίου στη βάση της οποίας διαμορφώνονται οι διεθνείς τιμές. Η ευαισθησία των αποτελεσμάτων και των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου από μια μεταβολή του κόστους των καυσίμων ανά μετρικό τόνο -ceteris paribus- για το 2016 είχε ως εξής:

Μεταβλητότητα τιμών καυσίμων	Επίδραση στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια
±5% / μετρικό τόνο	(-/+) € 1,71 εκατ.
± 10% / μετρικό τόνο	(-/+) € 3,42 εκατ.
± 20% / μετρικό τόνο	(-/+) € 6,84 εκατ.

Το κόστος καυσίμων και λιπαντικών του Ομίλου για το 2016 αποτέλεσε το 29% του συνολικού κόστους πωληθέντων έναντι 35% το 2015. Παρά τη μείωση των διεθνών τιμών πετρελαίου από το 2015 και μετά, το κόστος των καυσίμων εξακολουθεί να αποτελεί το βασικότερο λειτουργικό κόστος του Ομίλου. Επομένως, οι διακυμάνσεις στην τιμή του πετρελαίου αποτελούν το σημαντικότερο κίνδυνο για τα οικονο-

μικά αποτελέσματα του Ομίλου. Κατά συνέπεια, ενδεχόμενη αύξηση στο κόστος καυσίμων αναμένεται να επιφέρει ουσιωδώς δυσμενείς επιδράσεις στα λειτουργικά αποτελέσματα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου.

- **Κανονιστικός κίνδυνος**

Υφίσταται κίνδυνος για πρόσθετες δαπάνες ή επενδύσεις από ενδεχόμενες μεταβολές στο περιβαλλοντικό - κανονιστικό πλαίσιο που αφορά στη λειτουργία και εποπτεία των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων του Ομίλου.

- **Μακροοικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα και περιορισμοί στις κινήσεις κεφαλαίων**

Η αστάθεια του οικονομικού περιβάλλοντος που σχετίζεται κυρίως με την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης και οι περιορισμοί στις κινήσεις κεφαλαίων (capital controls) που εξακολουθούν να ισχύουν, έχουν ως αποτέλεσμα την επαύξηση της έκθεσης του Ομίλου στους χρηματοοικονομικούς και λειτουργικούς κινδύνους. Η διοίκηση εκτιμά ότι η λειτουργία του Ομίλου έχει προσαρμοστεί χωρίς ουσιώδεις επιπτώσεις από τους κεφαλαιακούς περιορισμούς, ωστόσο τυχόν αρνητικές εξελίξεις στην οικονομία θα έχουν επίδραση στην δραστηριότητα του Ομίλου ως αποτέλεσμα της μείωσης της αγοραστικής δύναμης του επιβατικού κοινού και του περιορισμού της δαπάνης κατανάλωσης για υπηρεσίες μεταφοράς. Η αποκατάσταση του κλίματος οικονομικής εμπιστοσύνης και σταθερότητας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης, τις ενέργειες και τις αποφάσεις των «θεσμών» και την υπαγωγή της χώρας στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης (QE).

- **Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαιουχικού κινδύνου**

Ο Όμιλος έχει ως κύριο στόχο την αποδοτική διαχείριση των κεφαλαίων του ώστε να διατηρηθεί η υψηλή πιστοληπτική του ικανότητα στην αγορά για χρηματοδότηση με ευνοϊκούς όρους με απώτερο σκοπό τη διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας του στο μέλλον. Πολιτική του Ομίλου παραμένει η διατήρηση υψηλής φερεγγυότητας και στο πλαίσιο της προσαρμογής της κεφαλαιακής του διάρθρωσης ο Όμιλος δύναται να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το δανεισμό. Ο Όμιλος ελέγχει και παρακολουθεί την κεφαλαιακή του επάρκεια με βάση το συντελεστή μόχλευσης, ο οποίος υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ως «καθαρός δανεισμός» νοείται το σύνολο των δανειακών υποχρεώσεων (μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων) μετά την αφαίρεση των ταμειακών διαθεσίμων ενώ ως «συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια», λαμβάνεται το άθροισμα των ιδίων κεφαλαίων πλέον του καθαρού δανεισμού. Η διοίκηση στοχεύει στη διατήρηση του συντελεστή μόχλευσης σε όσο το δυνατόν χαμηλότερα επίπεδα. Ωστόσο τα αρνητικά αποτελέσματα των προηγούμενων χρήσεων επηρέασαν ουσιωδώς τα ίδια κεφάλαια τα οποία έχουν καταστεί αρνητικά, με συνέπεια την επιδείνωση του συντελεστή:

	31.12.2016	31.12.2015
Συνολικός δανεισμός	285.598	283.561
Μείον: χρηματικά διαθέσιμα	(11.903)	(6.392)
Καθαρός δανεισμός (α)	**273.695**	**277.169**
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	(7.341)	(8.555)
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια (β)	**266.354**	**268.614**
Συντελεστής μόχλευσης (α) / (β)	**102,76%**	**103,18%**

Σημειώνεται ότι μετά την επιτυχή αναδιάρθρωση του μακροπρόθεσμου δανεισμού της Μητρικής το Μάρτιο του 2017, ο συντελεστής μόχλευσης αναμένεται να βελτιωθεί σημαντικά λόγω της μείωσης του συνολικού δανεισμού και της αύξησης των ιδίων κεφαλαίων.

- **Παρουσίαση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων - υποχρεώσεων ανά κατηγορία**

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καθώς και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία χρηματοοικονομικών οικονομικών καταστάσεων μπορούν να κατηγοριοποιηθούν και ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού				
Εμπορικές απαιτήσεις	37.070	39.892	33.443	36.473
Λοιπές απαιτήσεις	5.672	6.699	7.791	8.040
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	11.903	6.392	8.904	3.977
Χρηματ/κά στοιχεία στην εύλογη αξία	5.587	3.585	3.647	1.636
	60.232	**56.568**	**53.785**	**50.126**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις				
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επιμετρούμενες στο αναπόσβεστο κόστος	3.463	3.883	3.463	3.883
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	10.880	11.887	10.880	11.887
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.502	7.831	4.502	6.827
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις				
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επιμετρούμενες στο αναπόσβεστο κόστος	282.135	279.678	281.916	279.362
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.032	874	1.032	874
Προμηθευτές & λοιπές υποχρεώσεις	29.892	30.949	21.725	23.213
Σύνολο υποχρεώσεων	**331.904**	**335.102**	**323.518**	**326.046**

33. *Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία*

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την παρακάτω ιεραρχία για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΔΠΧΑ 7

«Χρηματοοικονομικά μέσα: γνωστοποιήσεις»:

Επίπεδο 1: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Επίπεδο 3: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Ο Όμιλος, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση», στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων διενεργεί τους απαιτούμενους υπολογισμούς αναφορικά με τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που κατέχονται από τον Όμιλο, η εύλογη αξία των οποίων στις 31.12.2016 ανέρχεται σε € 5.587 χιλ., αφορούν, κυρίως, σε μετοχές εισηγμένων και μη εταιρειών, μερίδια σε συνεταιριστικές τράπεζες και αμοιβαία κεφάλαια και κατατάσσονται στο Επίπεδο 1.

Η λογιστική αξία των ακόλουθων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων θεωρείται ότι αποτελεί μία λογική προσέγγιση της εύλογης αξίας αυτών:

- Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.

34. Μεταγενέστερα γεγονότα

Στις 13 Μαρτίου 2017 πραγματοποιήθηκε έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας η οποία αποφάσισε την έκδοση μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου (ΜΟΔ), σύμφωνα με διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 και του ν. 3156/2003, ύψους έως € 22 εκατ., διάρκειας έως τις 31.12.2023, με ιδιωτική τοποθέτηση και κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης των παλαιών μετόχων.

Η έκδοση του εν λόγω μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου αποτελεί μέρος της ευρύτερης συμφωνίας για την πλήρη αναδιάρθρωση του υφιστάμενου δανεισμού της Εταιρείας, η οποία ολοκληρώθηκε με απόλυτη επιτυχία στις 29 Μαρτίου 2017. Σύμφωνα με τους όρους των νέων συμβάσεων, η αποπληρωμή έχει συμφωνηθεί σταδιακά έως το 2023, η επιτοκιακή επιβάρυνση είναι σημαντικά χαμηλότερη, ενώ προβλέπεται και διαγραφή μέρους των κεφαλαιοποιημένων τόκων.

Δεν υπάρχουν άλλα μεταγενέστερα της 31ης Δεκεμβρίου 2016 γεγονότα τα οποία θα επηρέαζαν ουσιωδώς την οικονομική θέση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας ή που θα έπρεπε να αναφερθούν στις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων.

Χανιά, 12 Απριλίου 2017

Ο Α' Αντιπρόεδρος	**Ο Διευθύνων Σύμβουλος**
Σπυρίδων Ι. Πρωτοπαπαδάκης **Α.Δ.Τ. ΑΑ 490648**	**Ιωάννης Ι. Βαρδινογιάννης** **Α.Δ.Τ. Π 966572**
Ο Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών	**Ο Προϊστάμενος Λογιστηρίου**
Στυλιανός Ι. Στάμος **Α.Δ.Τ. Μ 068570**	**Ιωάννης Ε. Σπανουδάκης** **Α.Μ. Αδείας ΟΕΕ 20599 Α' τάξης**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ 2016

Α Ν Ω Ν Υ Μ Η Ν Α Υ Τ Ι Λ Ι Α Κ Η Ε Τ Α Ι Ρ Ε Ι Α Κ Ρ Η Τ Η Σ Α. Ε.

ΑΡ.Γ.Ε.ΜΗ.: 121557860000
Έδρα: Λεωφόρος Καραμανλή 148, Χανιά

Στοιχεία και πληροφορίες της χρήσης από 1 Ιανουαρίου 2016 έως 31 Δεκεμβρίου 2016

(δημοσιευμένα βάσει του κ.ν. 2190, άρθρο 135 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενοποιημένες και μη, κατά τα ΔΠΧΑ)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. και του Ομίλου. Συνιστούμε επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιουδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με την εταιρεία, να ανατρέξει στη διεύθυνση διαδικτύου της, όπου αναρτώνται οι οικονομικές καταστάσεις, καθώς και η έκθεση ελέγχου των νόμιμων ελεγκτών.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Αρμόδια Υπηρεσία: Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Διεύθυνση Εταιρειών και Γ.Ε.Μ.Η.
Διεύθυνση διαδικτύου Εταιρείας: www.anek.gr
Ημερομηνία έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων: 12 Απριλίου 2017
Νόμιμοι ελεγκτές: Αντωνακάκης Κωνσταντίνος (Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ.: 22781), Αραμπατζής Κωνσταντίνος (Α.Μ. ΣΟΕΛ: 34351)
Ελεγκτικές εταιρείες: GRANT THORNTON (Α.Μ. ΣΟΕΛ: 127), ΣΟΛ ΑΕ (Α.Μ. ΣΟΕΛ: 125)
Τύπος έκθεσης ελέγχου ελεγκτών: Με σύμφωνη γνώμη - έμφαση θεμάτων

ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Κατσανεβάκης Γεώργιος (Πρόεδρος)	Αρχοντάκης Γεώργιος (Αναπλ. Δ/νων Σύμβουλος)	Κρασανάκης Αδαμάντιος (Μέλος)
Πρωτοπαπαδάκης Σπυρίδων (Α΄ Αντιπρόεδρος)	Αχλιόπτας Κωνσταντίνος (Μέλος)	Μαλανδράκης Ιωάννης (Μέλος)
Αποστολάκης Εμμανουήλ (Β΄ Αντιπρόεδρος)	Βάμβουκας Αναστάσιος (Μέλος)	Μαρακάκης Μιχαήλ (Μέλος)
Σταυρόπουλος Ιωάννης (Γ΄ Αντιπρόεδρος)	Γεωβασάκης Μιχαήλ (Μέλος)	Μαρκαντωνάκης Αλέξανδρος (Μέλος)
Βαρδινογιάννης Ιωάννης (Διευθύνων Σύμβουλος)	Καντηλιεράκης Δημήτριος (Μέλος)	Φραγκιαδάκης Γεώργιος (Μέλος)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες ευρώ)	Ενοποιημένα στοιχεία		Εταιρεία	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	265.952	270.296	255.954	260.271
Επενδύσεις σε ακίνητα	1.769	1.823	694	700
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	10	20	10	20
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	2.272	2.202	8.559	7.999
Αποθέματα	2.592	2.723	1.591	1.798
Απαιτήσεις από πελάτες	37.070	39.892	33.443	36.473
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	11.259	10.284	11.438	9.676
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	11.903	6.392	8.904	3.977
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για πώληση	-	1.549	-	1.549
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	**332.827**	**335.181**	**320.593**	**322.463**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Μετοχικό κεφάλαιο	56.597	56.597	56.597	56.597
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	(68.690)	(69.432)	(65.306)	(66.141)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής (α)	**(12.093)**	**(12.835)**	**(8.709)**	**(9.544)**
Δικαιώματα μειοψηφίας (β)	4.752	4.280	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (γ) = (α) + (β)	**(7.341)**	**(8.555)**	**(8.709)**	**(9.544)**
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	3.463	3.883	3.463	3.883
Προβλέψεις & λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	21.400	25.671	19.191	22.264
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	282.135	279.678	281.916	279.362
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	33.170	34.504	24.732	26.498
Σύνολο υποχρεώσεων (δ)	**340.168**	**343.736**	**329.302**	**332.007**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (γ) + (δ)	**332.827**	**335.181**	**320.593**	**322.463**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες ευρώ)	Ενοποιημένα στοιχεία από 01.01 έως		Εταιρεία από 01.01 έως	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Κύκλος εργασιών	157.583	159.845	138.176	140.867
Μικτά κέρδη	41.051	42.645	35.101	37.748
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	16.056	18.279	14.308	17.509
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	1.883	954	824	895
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (Α)	1.270	453	726	761
Ιδιοκτήτες μητρικής	*634*	*559*	-	-
Δικαιώματα μειοψηφίας	*636*	*(106)*	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Β)	108	376	109	400
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Α) + (Β)	1.378	829	835	1.161
Ιδιοκτήτες μητρικής	*742*	*960*	-	-
Δικαιώματα μειοψηφίας	*636*	*(131)*	-	-
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά (σε ευρώ)	0,0034	0,0030	0,0039	0,0040
Προτεινόμενο μέρισμα ανά μετοχή (σε ευρώ)	-	-	-	-
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	25.572	29.581	23.118	28.141

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες ευρώ)	Ενοποιημένα στοιχεία		Εταιρεία	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης χρήσης (01.01.2016 και 01.01.2015, αντίστοιχα)	(8.555)	(9.241)	(9.544)	(10.705)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	1.378	829	835	1.161
Διανεμηθέντα μερίσματα	(164)	(138)	-	-
Λοιπές κινήσεις στα ίδια κεφάλαια	-	(5)	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης χρήσης (31.12.2016 και 31.12.2015, αντίστοιχα)	**(7.341)**	**(8.555)**	**(8.709)**	**(9.544)**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες ευρώ)	Ενοποιημένα στοιχεία από 01.01 έως		Εταιρεία από 01.01 έως	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	1.883	954	824	895
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	9.704	11.504	8.810	10.632
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	(188)	(202)	-	-
Απομειώσεις αξίας παγίων στοιχείων	-	91	-	91
(Κέρδη) / ζημιές από πώληση παγίων στοιχείων	(4)	(1)	-	(1)
Προβλέψεις	4.388	903	4.329	844
Συναλλαγματικές διαφορές	16	815	23	796
Αποτελέσματα επενδυτικής δραστηριότητας	147	509	(505)	(124)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα (μείον πιστωτικοί τόκοι)	14.010	15.911	13.966	15.851
	29.956	30.484	27.447	28.984
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	123	372	208	339
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	191	7.812	(731)	4.178
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην δανειακών)	(3.855)	(16.097)	(2.820)	(14.350)
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα	(1.615)	(1.898)	(1.558)	(1.799)
Καταβλημένοι φόροι εισοδήματος	(575)	(494)	(100)	(96)
Σύνολο εισροών / (εκροών) λειτουργικών δραστηριοτήτων (α)	***24.225***	***20.179***	***22.446***	***17.256***
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Απόκτηση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών και λοιπών επενδύσεων	(2.168)	(3.171)	(2.168)	(1.250)
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	(5.304)	(4.292)	(4.478)	(3.759)
Εισπράξεις από πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	4	1	-	1
Τόκοι εισπραχθέντες	15	49	4	1
Μερίσματα εισπραχθέντα	-	-	151	128
Σύνολο εισροών / (εκροών) επενδυτικών δραστηριοτήτων (β)	***(7.453)***	***(7.413)***	***(6.491)***	***(4.879)***
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(5)	-	-
Πληρωμές δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης	(1.250)	(802)	(1.250)	(802)
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	-	-	-	-
Εξοφλήσεις δανείων	(9.876)	(9.018)	(9.778)	(8.848)
Μερίσματα πληρωθέντα	(135)	(113)	-	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων (γ)	***(11.261)***	***(9.938)***	***(11.028)***	***(9.650)***
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα της χρήσης (α) + (β) + (γ)	**5.511**	**2.828**	**4.927**	**2.727**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	6.392	3.564	3.977	1.250
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	**11.903**	**6.392**	**8.904**	**3.977**

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Οι εταιρείες που περιλαμβάνονται στις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2016 ,η έδρα τους, το ποσοστό συμμετοχής της Μητρικής, καθώς και οι μέθοδοι ενοποίησης, παρατίθενται αναλυτικά στη σημείωση 1 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. **2.** Έχουν τηρηθεί οι βασικές λογιστικές αρχές των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2015, προσαρμοσμένες με τις αναθεωρήσεις που επιτάσσουν τα Δ.Π.Χ.Α. **3.** Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές ή άλλες υποθέσεις που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομική κατάσταση του Ομίλου. Έως τις 31.12.2016 έχουν σχηματιστεί σχετικές προβλέψεις ύψους € 904 χιλ. σε επίπεδο Ομίλου και € 770 χιλ. σε επίπεδο Εταιρείας. **4.** Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού των εταιρειών του Ομίλου στις 31.12.2016 ανέρχεται σε 749 άτομα (640 για την Εταιρεία) και στις 31.12.2015 σε 819 άτομα (728 για την Εταιρεία). **5.** Στη λήξη της τρέχουσας χρήσης δεν υπάρχουν μετοχές της Μητρικής που να κατέχονται είτε από την ίδια είτε από θυγατρικές και συγγενείς της επιχειρήσεις. **6.** Τα "λοιπά συνολικά έσοδα" του Ομίλου στην κατάσταση συνολικών εσόδων για τη χρήση 2016 αφορούν εξαλοκλήρου σε αναλογιστικά κέρδη και για τη χρήση 2015 αφορούσαν κατά € 454 χιλ. σε αναλογιστικά κέρδη και κατά € 78 χιλ. (αρνητικό) σε επιβάρυνση λόγω της αλλαγής του φορολογικού συντελεστή υπολογισμού αναβαλλόμενης φορολογίας οικοπέδων. Οι "λοιπές κινήσεις στα ίδια κεφάλαια" στην κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων της χρήσης 2015 αφορούσαν στην επίδραση αγοράς ιδίων μετοχών θυγατρικής. **7.** Για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών του Ομίλου, οι οποίες αναφέρονται στη σημείωση 21 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, έχουν διενεργηθεί προβλέψεις συνολικού ποσού € 456 χιλ. (€ 269 χιλ. για την Εταιρεία). Για επισφαλείς απαιτήσεις έχουν διενεργηθεί σωρευτικές προβλέψεις ποσού € 32.006 χιλ. για τον Όμιλο και € 30.708 χιλ. για την Εταιρεία, ενώ για αποζημίωση προσωπικού οι σωρευμένες προβλέψεις ανέχονται σε € 2.390 χιλ. για τον Όμιλο και € 2.265 χιλ. για την Εταιρεία και οι λοιπές προβλέψεις ανέρχονται σε € 313 χιλ. για τον Όμιλο και € 145 χιλ. για την Εταιρεία. **8.** Τα βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή υπολογίστηκαν με βάση το μέσο σταθμισμένο αριθμό επί του συνόλου των μετοχών. **9.** Τα θέματα έμφασης της έκθεσης ελέγχων των νόμιμων ελεγκτών έχουν ως εξής: "Εφιστούμε την προσοχή σας: α) στη σημείωση 31 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων όπου γίνεται αναφορά στο ναυτικό συμβάν του ναυλωμένου πλοίου Norman Atlantic το οποίο έλαβε χώρα το Δεκέμβριο του 2014. Το συμβάν, που είναι καλυμμένο ασφαλιστικά από διεθνή αλληλοασφαλιστικό συνεταιρισμό, είναι στο στάδιο της εξέτασης του στα Ιταλικά Δικαστήρια ενώ σημαντικός αριθμός αξιώσεων έχει ήδη διευθετηθεί εξωδικαστικά. Καθότι η νομική διαδικασία είναι σε εξέλιξη υφίστανται αβεβαιότητα ως προς την τελική έκβαση της υπόθεσης και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις της στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. β) στη σημείωση 2 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων που γίνεται αναφορά στο θέμα της εκτίμησης της παραδοχής της συνέχισης της δραστηριότητας και ειδικότερα στο γεγονός ότι η κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου δεν έχει αποκατασταθεί και έχουν εφαρμογή για την Εταιρεία οι διατάξεις του άρθρου 48 του Κ.Ν.2190/20. Τα παραπάνω γεγονότα υποδηλώνουν την ύπαρξη αβεβαιότητας για την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει απρόσκοπτα τη δραστηριότητά του. Στις σημειώσεις 2 & 20 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων γίνεται αναφορά στη συντελεσθείσα αναδιάρθρωση του τραπεζικού δανεισμού που αποκαθιστά την ισορροπία του κεφαλαίου κίνησης του Ομίλου καθώς και στα λοιπά μέτρα που έχουν ληφθεί ή σχεδιαστεί από τη διοίκηση για τη διασφάλιση της ομαλής συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με τα θέματα αυτά". **10.** Οι πάσης φύσεως συναλλαγές (εισροές και εκροές) σωρευτικά από την έναρξη της οικονομικής χρήσης και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου στη λήξη της τρέχουσας χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη, όπως αυτά ορίζονται από το ΔΛΠ 24, έχουν ως εξής:

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες ευρώ)	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
α) Εισροές	-	8.135
β) Εκροές	300	408
γ) Απαιτήσεις	15.727	20.004
δ) Υποχρεώσεις	124	29
ε) Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της διοίκησης	1.575	1.267
στ) Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	-	-
ζ) Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	63	23

Χανιά, 12 Απριλίου 2017

Ο Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Ο Δ/ΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΣΠΥΡΙΔΩΝ Ι. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ **Α.Δ.Τ. ΑΑ 490648**	**ΙΩΑΝΝΗΣ Ι. ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗΣ** **Α.Δ.Τ. Π 966572**	**ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ Ι. ΣΤΑΜΟΣ** **Α.Δ.Τ. Μ 068570**	**ΙΩΑΝΝΗΣ Ε. ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΣ** **Α.Μ. Α&είας ΟΕΕ 20599 Α΄Τάξης**

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 3401/2005

Οι παρακάτω γνωστοποιήσεις και ανακοινώσεις στις οποίες προέβη η ΑΝΕΚ κατά τη διάρκεια της χρήσης 2016 έχουν δημοσιευτεί στο ημερήσιο δελτίο τιμών του Χρηματιστηρίου Αθηνών και είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Χ.Α. www.helex.gr και της Εταιρείας www.anek.gr.

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ	ΘΕΜΑ
29.03.16	Ανακοίνωση οικονομικού ημερολογίου 2016
31.03.16	Ετήσια οικονομικά αποτελέσματα χρήσης 2015
31.03.16	Γνωστοποίηση με βάση το άρθρο 4.1.4.4 του Χ.Α.
19.05.16	Γνωστοποίηση του κράτους – μέλους προέλευσης
01.06.16	Πρόσκληση Τακτικής Γενικής Συνέλευσης
23.06.16	Αποφάσεις Τακτικής Γενικής Συνέλευσης
29.09.16	Οικονομικά αποτελέσματα α΄ εξαμήνου 2016
29.09.16	Γνωστοποίηση με βάση το άρθρο 4.1.4.4 του Χ.Α.